

Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse
i
Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava

1

2022.

Sadržaj

Kazala.....	IX
ABECEDNO STVARNO KAZALO.....	XI
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	XI
ABECEDNO STVARNO KAZALO.....	XV
KAZNENO PRAVO.....	XV
ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO	XVII
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	XVII
ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO	XXV
KAZNENO PRAVO.....	XXV
Sentence.....	XXVIII

<u>0 > Stvarno pravo.....</u>	1
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > STJECANJE ODLUKOM SUDA ILI DRUGE STVARI > ODLUKOM SUDA > ODLUKA SUDOVA U AGRARNIM STVARIMA.....	1
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA.....	2
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE.....	3
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE.....	4
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PROVEDBA UPISA.....	5
STVARNO PRAVO > OSTALO > USPOSTAVA PRAVNOG JEDINSTVA NEKRETNINE > USPOSTAVA JEDINSTVA NEKRETNINE I POSEBNIH DIJELOVA ZGRADE.....	6
<u>1 > Obvezno pravo.....</u>	6
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE UZROKOVANE KAZNENIM DJELOM > PREKID ZASTARE.....	6
OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > OBLIK UGOVORA > NEOBVEZATNOST OBLIKA.....	8
OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > NEVALJANOST UGOVORA > NIŠTETNI UGOVORI > ISTICANJE NIŠTETNOSTI.....	9
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST DRŽAVE > ZA NEPRAVILAN RAD JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE > ZA PRIVREMENO PREUZETU IMOVINU.....	10
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > KAD SE NE MOŽE TRAŽITI VRAĆANJE.....	11
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > OPSEG VRAĆANJA 12	12

<u>4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo</u>	13
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > BRAK > PRESTANAK BRAKA > OSNOVE PRESTANKA BRAKA > RAZVOD > OBAVEZNO SAVJETOVANJE PRIJE RAZVODA BRAKA > POSTUPAK POSREDOVANJA (SAVJETOVANJA)	13
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > NADLEŽNOST SUDA.....	14
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ZAŠTITA PRAVA I DOBROBITI DJETETA > MJERE ZAŠTITE KOJE PODUZIMA CENTAR ZA SOCJALNU SKB	15
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > MJERE ZA ZAŠTITU PRAVA I DOBROBITI DJETETA	16
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > SKRBNITVO > SKRBNITVO ZA MALOLJETNE OSOBE (ZA DJECU).....	17
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA	19
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > PODREDNA PRIMJENA DRUGIH POSTUPOVNIH PRAVILA	20
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA U STATUSNIM STVARIMA	21
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA U STATUSNIM STVARIMA	22
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > ODRICANJE OD NASLJEDSTVA > PRIRAŠTAJ	23
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > ODRICANJE OD NASLJEDSTVA > ZASTARA PRAVA ZAHTIJEVATI OSTAVINU	24
OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > UPUĆIVANJE NA PARNICU > ZBOG SPORA O ČINJENICAMA	24
 <u>5 > Radno pravo</u>	26
RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > VRSTE OTKAZA > IZVANREDNI OTKAZ > OSTALO	34
 <u>7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji</u>	27
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNENO DJELO > SIGURNOSNE MJERE>VRSTE SIGURNOSNIH MJERA > OBEZNO PSIHIJATRIJSKO LIJEČENJE	27
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK >	

KAZNENI POSTUPAK > PRETHODNI POSTUPAK > PODIZANJE, SADRŽAJ I PREDAJA OPTUŽNICE > POSTUPAK PRED OPTUŽNIM VIJEĆEM	28
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA>REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > ODLUKA O KAZNENIM SANKCIJAM, ODUZIMANJU IMOVINSKE KORISTI, TROŠKOVIMA KAZNENOG POSTUPKA, IMOVINSKOPRAVNIM ZAHTJEVIMA TE ODLUKE O OBJAVI PRESUDE PREKO TISKA, RADIJA ILI TELEVIZIJE.....	29
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > IZVANIZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI > OBNOVA KAZNENO POSTUPKA > DOVRŠENOG PRAVOMOĆNOM PRESUDOM > RAZLOZI ZA OBNOVU.....	30

<u>8 > Građansko procesno pravo</u>	31
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PRETHODNO PITANJE.....	31
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRIPREMANJE GLAVNE RASPRAVE > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST).....	32
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > IZRIČITE ODREDBE O MEĐUNARODNOJ NADLEŽNOSTI.....	34
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA.....	36
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA.....	37
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA.....	38
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST U BRAČNIM, PATERNITETSKIM I MATERNITETSKIM SPOROVIMA.....	39
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > OBIČNI	40
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > STRANAČKA SPOSOBNOST > OĐREĐENA POSEBNIM PROPISIMA	41
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU.....	41
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI.....	42

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA	43
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI.....	45
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA.....	45
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA.....	47
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO ODLUCI SUDA	48
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > DUŽNOST STRANAKA DA PREDLOŽE DOKAZE I ULOGA SUDA	49
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA	50
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > VRSTE PRESUDA > NEKONTRADIKTORNE PRESUDE > PRESUDA ZBOG OGLUHE.....	51
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > PRAVOMOĆNOST PRESUDE > UČINCI > OSTALI UČINCI.....	52
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > PRAVO NA ŽALBU	53
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREĐENJA PARNIČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > PROTUZAKONITO ODUZIMANJE MOGUĆNOSTI RASPRAVLJANJA PRED SUDOM	54
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI > PONAVLJANJE POSTUPKA > POSTUPAK PO PRIJEDLOGU ZA PONAVLJANJE > PONAVLJANJE POSTUPKA U POVODU KONAČNE PRESUDE EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA U STASBOURGU O POVREDI TEMELJNIH LJUDSKIH PRAVA ILI SLOBODE	55
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > TUŽBA RADI ZAŠTITE KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA (UDRUŽNA TUŽBA).....	57
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐENJA DRUGIH ZAKONA.....	58
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐENJA DRUGIH ZAKONA.....	60
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LIJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI	

LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > OVRŠENIKOVA	62
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE.....	64
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE	65
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA	66
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE.....	68
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE > PROVEDBA OVRHE OD STRANE FINACIJSKE AGENCIJE	69
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > STEČAJNA MASA I STEČAJNI VJEROVNICI > STEČAJNI VJEROVNICI > RAZLUČNI VJEROVNICI... ..	70
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE > OVRHA RADI ISPRAŽNJENJA I PREDAJE NEKRETNINE.....	71
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > OSNOVNE PRAVNE POSLJEDICE > OGRANIČENJA U ODNOSU NA STEČAJNE VJEROVNIKE > POBIJANJE PRAVNIH RADNJI STEČAJNOG DUŽNIKA	72
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > NAMIRENJE STEČAJNIH VJEROVNIKA > UTVRĐIVANJE TRAŽBINE > PRIJAVLJIVANJE TRAŽBINE	73

Kazala

ABECEDNO STVARNO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

A

AGRARNA REFORMA

- postojanje i sadržaj kmetskog odnosa - 1

B

BRAČNA STEČEVINA

- otkup stana na temelju statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida – 18

I

IZVANREDNI OTKAZ

- opoziv odluke – 25

M

MJESNA NADLEŽNOST

- privremeni boravak u sigurnoj kući – 14

N

NADLEŽNOST

- u bračnom sporu – 36
- za provođenje ostavinske rasprave – 31
- kod odlučivanja o poslovnoj sposobnosti osobe koja ima uobičajeno boravište izvan RH – 32
- kad se tijekom postupka promijene okolnosti na kojima je utemeljena nadležnost – 33
- kod spora između pravnih osoba radi utvrđenja prava vlasništva – 34
- kod spora povodom isplaćene cijene dionica – 35

NIŠTETNI UGOVORI

- po službenoj dužnosti (potrošački ugovori) – 9

O

OBVEZNO SAVJETOVANJE PRIJE POKRETANJA POSTUPKA RADI RAZVODA BRAKA

- izvješće Centra za socijalnu skrb – 13

ODGOVORNOST DRŽAVE

- za privremeno oduzetu imovinu – 10

ODRICANJE OD NASLJEDSTVA

- kao da nikad nije bio nasljednik – 22

OSTAVINSKA RASPRAVA

- koga se upućuje na parnicu – 24

OSTVARIVANJE OSOBNIH ODNOSA S DJETETOM

- ograničenje ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom – 15

OVRŠNI POSTUPAK

- ovršna isprava (proizlazi iz potrošačkih ugovora) – 54
- dostava – 55
- proglašenje ovrhe nedopuštenom (pravo na dom) – 56
- obustava ovrhe (vraćanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom) – 57
- obustava ovrhe po sili zakona – 58
- status potrošača – 59
- prijenos tražbine trećoj osobi – 60
- provedba ovrhe od strane FINE – 61
- prijedlog ovrhovoditelja za nastavkom postupka (razlučni vjerovnik) – 62
- ovrha radi ispražnjenja i predaje nekretnine (pravo na dom) – 63

P

PARNIČNI POSTUPAK

- prethodno pitanje – 30
- obični suparničari (založni dužnici) – 37
- stečajna masa kao stranka u postupku – 38
- zahtjev za mirno rješenje spora (tužba za ispravak) – 43
- razlozi za prekid postupka – 44
- prekid postupka po odluci suda – 45
- iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza – 46
- teret dokazivanja negativnih činjenica – 47

- presuda zbog ogluhe (otkaz ugovora o radu za vrijeme probnog rada) – 48
- učinci pravomoćne presude – 49
- nedopuštena žalba – 50
- saslušanje stranaka – 51
- ponavljanje postupka (presuda EU za ljudska prava u Strasbourgu) – 52
- udružna tužba – 53
- odbacivanje tužbe zbog nedostatka procesnih pretpostavki – 65

POBIJANJE PRAVNIH RADNJI

- stečajnog dužnika – 64

PRAVA VLASNIČKA TUŽBA

- položaj nepoštenog posjednika – 2

POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA

- provedba upisa – 5

POSTUPAK RADI ODREĐIVANJA MJERA ZA ZAŠTITU PRAVA I DOBROBITI DJETETA

- stranke u postupku – 16

POSTUPAK RADI OSPORAVANJA OČINSTVA

- podnošenje tužbe za mal. dijete po posebnom skrbniku – 17

S

STJECANJE BEZ OSNOVE

- kad se ne može zahtijevati vraćanje – 11
- opseg vraćanja – 12

T

TROŠKOVI POSTUPKA

- u statusnim stvarima (prema načelu culpa) – 19
- kod odlučivanja o osobnim odnosima – 20
- radi nadomještanja suglasnosti roditelja u ostvarivanju roditeljske skrbi – 21
- za odgovor na podneseni zahtjev za mirno rješenje spora – 39
- kod povlačenja zahtjeva za djelomično vraćanje poslovne sposobnosti – 40
- pravo na umanjenje pristojbene obveze – 41
- trošak kad tuženik ne pristane na djelomično povlačenje tužbe – 42

U

USPOSTAVA PRAVNOG JEDINSTVA NEKRETNINE

- stvarno vlasničkopravno stanje zemljišta i zgrade – 6

UGOVOR

- oblik – 8

Z

ZABILJEŽBA

- spora kad je poslovni udio predmet bračne stečevine – 3
- spora kod isticanja deklaratornog tužbenog zahtjeva – 4

ZASTARA

- prekid zastare – 7
- prava zahtijevati ostavinu – 23

ABECEDNO STVARNO KAZALO

KAZNENO PRAVO

A

APSOLUTNO BITNE POVREDEA ODREDABA KAZNENOG POSTUPKA

- izreka rješenja o odbačaju optužnice je nerazumljiva, kada je sud propustio navesti jedan od razloga iz članka 355. stavka 2. ZKP/08 - 27

O

OBNOVA KAZNENOG POSTUPKA

- grafološko vještačenje iz kojeg proizlazi da osuđenik vrlo vjerojatno, gotovo sigurno nije skriptor spornog potpisa, jest novi dokaz prikladan da u obnovljenom postupku prouzroči njegovo oslobođenje zbog kaznenog djela krivotvorenja isprave - 29

ODLUKA O TROŠKOVIMA KAZNENOG POSTUPKA

- dužan je platiti troškove kaznenog postupka i umirovljenik koji redovito ostvaruje mirovinu, vlasnik je stana, kuće i poljoprivrednog zemljišta - 28

OBVEZNO PSIHIJATRIJSKO LIJEČENJE

- kada sud optuženiku, koji je u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio smanjeno ubrojiv, izreče sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja, povrijedio je kazneni zakon prekoračivši ovlast koju ima po zakonu - 26

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

(Abecedno zakonsko kazalo jedinstveno je za sva područja prava i složeno je po abecedi prema pravnim propisima koji su primjenjivani u pojedinim odlukama. U kazalu su, pored naziva propisa, redovito označeni samo oni članci, odnosno odredbe koje se spominju u odluci, odnosno pravnom stajalištu. Sve sentence označene su brojevima od 1 do 65. Brojevi koji u ovom kazalu slijede iza članka određenog propisa označavaju redni broj sentence.)

D

DIREKTIVE

- *Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima*

Sentenca – 9, 54

Članak 7. stavak 1. - 59

DISKRIMINACIJA

- *Zakon o suzbijanju diskriminacije*
(*NN 85/08 i 112/12*)

Članak 20. – 48

K

KONVENCIJE

- *Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*
(*NN 18/97*)

Članak 6. stavak 1. - 65

- *Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*
(*NN - MU 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10*)

Članak 8. – 56, 63

Članak 41. - 52

NASLJEDNO PRAVO

- *Zakon o nasljeđivanju*
(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19*)

Članak 138. stavak 1. - 23

Članak 139. - 11

Članak 224. stavak 1. točka 2. - 24

Članak 225. stavak 1. - 24

- *Zakon o nasljeđivanju*
(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15*)

Članak 130. - 22

O

OBITELJSKI ODNOSI

- *Obiteljski zakon*
(*NN 162/98*)

Članak 252. - 18

- *Obiteljski zakon*
(*NN 103/15 i 98/19*)

Članak 70. - 17

Članak 79. stavak 2. - 17

Članak 346. - 21

Članak 366. - 21

Članak 366. stavak 1. - 20

Članak 400. stavak 1. i 2. - 17

Članak 455. stavak 1. – 36

Članak 498. – 32

Članak 499 - 32

- *Obiteljski zakon*
(*NN 103/15, 98/19 i 47/20*)

Članak 321. stavak 1. - 13

Članak 324. - 13

Članak 366. stavak 1. - 19

Članak 379. - 13

Članak 409. stavak 4. - 14

Članak 485. - 16

Članak 486. - 16

Članak 487. - 16

OBVEZNI ODNOSI

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18*)

Članak 230. - 7

Članak 241. - 7

Članak 1115. - 12

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18*)

Članak 1111. - 11

Članak 1112. - 11

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18*)

Članak 1120. - 2

ODVJETNIŠTVO

- *Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika u Republici Hrvatskoj*
(*NN 91/04, 37/05, 59/07, 148/09, 142/12, 103/14 i 118/14*)

Članak 28. - 39

OVRŠNI POSTUPAK

- *Ovršni zakon*

(*NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03 i 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08*)

Članak 67. stavak 2. - 60

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17*)

Članak 72. stavak 2. - 57

Članak 80.b stavak 2. i 3. - 56

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20*)

Članak 8. – 55

Članak 20. – 63

Članak 21. – 63

Članak 21. stavak 1. – 63

Članak 50. stavak 5. – 63

Članak 21. – 63

Članak 57. - 55

Članak 58. - 55

Članak 65. stavak 1. - 59

Članak 209. stavak 1. – 61

Članak 255. – 63

Članak 256. – 63

- *Zakon o izmjena i dopunama Ovršnog zakona*

(*NN 131/20*)

Članak 7. - 58

Članak 20. stavak 3. - 58

P

PLIN

- *Zakon o tržištu plina*

(*NN 28/13 i 14/14*)

Članak 11. - 8

- *Opći uvjeti opskrbe plinom*

(*NN 158/13*)

Sentenca - 8

PARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o parničnom postupku*

(*NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19*)

Članak 12. stavak 1. - 30
Članak 15. stavak 3. - 33
Članak 34. stavak 1. točka 7. - 34
Članak 34.b točka 1. - 34
Članak 34.b točka 3. - 35
Članak 47. stavak 1. - 14
Članak 54. stavak 1. - 36
Članak 77. stavak 3. - 38
Članak 106.a stavak 5. - 41
Članak 154. stavak 4. - 39
Članak 156. - 19
Članak 158. - 39
Članak 158. stavak 1. - 39
Članak 163. - 39
Članak 186.a - 39
Članak 186.a stavak 1. - 43
Članak 191. stavak 3. - 42
Članak 193. stavak 2. - 42
Članak 200. - 37
Članak 212. - 44
Članak 215. - 44
Članak 213. stavak 2. točka 2. - 45
Članak 219. stavak 1. - 47
Članak 299. - 46
Članak 331.b - 48
Članak 380. točka 1. - 50
Članak 428.a - 52
Članak 502.c - 53

- *Zakon o parničnom postupku*

(*NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14*)

Članak 264. - 51
Članak 265. - 51
Članak 354. stavak 2. točka 8. - 16

POTROŠAČKO KREDITIRANJE

Zakon o potrošačkom kreditiranju

(*NN 102/15*)

Članak 19.k - 59

PRAVILNICI

- *Pravilnik o sastavu i načinu rada zdravstvene komisije za utvrđivanje sposobnosti radnika na poslovima ovlaštene službene osobe u MUP-u i Ministarstvu pravosuđa i uprave*

(*NN 8/93*)

Članak 12. - 30

- *Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji*
(*NN 5/20 i 139/21*)
Članak 12. - 41

PROSTORNO UREĐENJE

- *Zakon o prostornom uređenju*
(*NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19*)
Članak 161 - 49

PROTOKOL

Protokol br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
(*NN - MU, broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02 i 1/06*)
Članak 1. - 10

R

RADNO PRAVO

- *Zakon o radu*
(*NN 93/14, 127/17 i 98/19*)
Članak 53. - 48
Članak 115. – 25
Članak 135. – 48

STEČAJ

- *Zakon o stečaju potrošača*
(*NN 100/15 i 67/18*)
Članak 21. stavak 1. – 33
Članak 77. stavak 1. točka 2. - 57
Članak 79.r - 57
Članak 133. stavak 1. – 38

- *Stečajni zakon*
(*NN 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12*)

Članak 96. - 65
Članak 173. – 65
Članak 178. – 65
Članak 179. - 65

- *Stečajni zakon*
(*NN 71/15 i 104/17*)
Članak 68. stavak 2. - 62

- *Stečajni zakon*
(*NN 71/15, 104/17 i 36/22*)
Članak 198. stavak 1. – 64

- *Zakon o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti*

(*NN 53/20 i 83/20 - Odluka o produženju roka trajanja posebnih okolnosti*)

Članak 3. - 55

Članak 8. stavak 1. - 55

STEČAJ POTROŠAČA

- *Zakon o stečaju potrošača*

(*NN 100/15 i 67/18*)

Članak 21. stavak 1. - 33

SUDOVI

- *Zakon o sudskom registru*

(*NN 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15, 40/19 i 34/22*)

Članak 38.a - 3

SUDSKE PRISTOJBE

- *Zakon o sudskim pristojbama*

(*NN 118/18*)

Članak 4. točka 1. - 41

Članak 7. stavak 1. i 3. - 41

SUKOB ZAKONA

- *Zakon o međunarodnom privatnom pravu*

(*NN 101/17*)

Članak 16. - 32

Članak 29 – 31

Članak 47. stavak 1. i stavak 2. točka 2. - 32

Članak 78. stavak 1. - 32

T

TRGOVAČKA DRUŠTVA

Zakon o trgovačkim društvima

(*NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19*)

Članak 300.f - 35

U

UPRAVNI POSTUPAK

- *Zakon o općem upravnom postupku*

(*NN 47/09 i 110/21*)

Članak 2. – 13

UREDBE

- *Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (dalje Uredba (EU) br. 650/2012)*

Članak 4. - 31

Članak 10. – 31

USTAV

- *Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republika Hrvatske (NN 99/99, 29/02 i 49/02)*

Članak 31. – 30

- *Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14)*

Članak 34. stavak 1. - 56

V

VLASNIŠTVO I DRUGA STVARNA PRAVA

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 129/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/08., 38/09., 153/09., 143/12. i 152/14)*

Članak 164. stavak 1. - 2

Članak 165. stavak 1. - 2

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)*

Članak 367. - 6

Članak 370. – 6

- *Zakon o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja (NN Službeni list NRH, broj 138/46 od 22. studenog 1946.)*

Članak 3. stavak 2. - 1

Z

ZAŠTITA POTROŠAČA

- *Zakon o zaštiti potrošača (NN 70/07)*

Članak 138. - 53

ZEMLJIŠNE KNJIGE

- *Zakon o zemljišnim knjigama*

(*NN 91/96, 68/98, 112/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 55/13 i 60/13*)

Članak 194. stavak 3. - 43

Članak 197. stavak 1. - 43

- *Zakon o zemljišnim knjigama*

(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17*)

Članak 10. stavak 2. - 5

Članak 55. – 5

Članak 108. - 5

- *Zakon o zemljišnim knjigama*

(*NN 63/19*)

Članak 86. stavak 1. - 4

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

KAZNENO PRAVO

K

KAZNENI POSTUPAK

- *Zakon o kaznenom postupku*

(*NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19*)

Članak 145. stavak 1. i 2. točka 6. – 28

Članak 148. stavak 1. - 28

Članak 355. stavak 1. i 2. – 27

Članak 468. stavak 1. točka 11. - 27

Članak 469. točka 5. – 26

Članak 507. stavak 1. - 29

KAZNENI ZAKON

- *Kazneni zakon*

(*NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21*)

Članak 68. – 26

Članak 278. stavak 1. - 29

Sentence

Sentence

0 > Stvarno pravo

1

025.321

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > STJECANJE ODLUKOM SUDA ILI DRUGE STVARI > ODLUKOM SUDA > ODLUKA SUDOVA U AGRARNIM STVARIMA

*Zakon o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja
(NN Službeni list NRH, broj 138/46 od 22. studenog 1946.)*

Članak 3. stavak 2.

Za stjecanje prava vlasništva temeljem kmetskih prava trebalo je dokazati postojanje težačkog (kmetskog) odnosa na dan 22. studenog 1946. i što je bio sadržaj tog kmetskog odnosa.

„Dakle, prema prvoj agrarnoj reformi težački (kmetski) odnos trebao je trajati 30 godina računajući razdoblje od zasnivanja tog odnosa do dana stupanja na snagu zakona unatrag - § 3. stavak 2. Zakona o likvidaciji agrarnih odnosa na području ranije pokrajine Dalmacije, Službene novine od 4. prosinca 1930.

U konkretnom slučaju težački odnos zasnovan je 13. srpnja 1902. slijedom čega do 4. prosinca 1930. (datum stupanja na snagu Zakona o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja) nije proteklo 30 godina trajanja težačkog odnosa. Stoga nisu bile ispunjene zakonske

Propisi iz prve agrarne reforme (Zakon o likvidaciji agrarnih odnosa na području ranije pokrajine Dalmacije, Službene novine od 4. prosinca 1930. i Naredba o provođenju Zakona o likvidaciji agrarnih odnosa na području ranije pokrajine Dalmacije od 19. oktobra 1930.) su zakoni iz Kraljevine Jugoslavije koji su stavljeni van snage donošenjem propisa o agrarnoj reformi Federalne Hrvatske i Narodne Republike Hrvatske (Zakon o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja, Narodne novine, Službeni list NRH 138/46 od 22. studenog 1946. i Zakon o provođenju agrarne reforme i kolonizacije na području Federalne Hrvatske, Narodne Novine od 24. studenog 1945. koji je donesen na temelju članka 29. Saveznog zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji od 23. kolovoza 1945.).

Prema drugog agrarnoj reformi kmetski (težački) odnos trebao je postojati na dan stupanja na snagu tog zakona 22. studenog 1946. – članak 3. stavak 2. Zakona o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja („Narodne novine, Službeni list NRH“, broj 138/46 od 22. studenog 1946.) koji je propisivao da se smatra da postoje trajni odnosi obrađivanja i onda, kada su oranice, livade i košnice

davane na obrađivanje i uživanje iz godine u godinu, ako je obrađivač zemlju priveo kulturi.

Stoga je dakle za stjecanje prava vlasništva temeljem kmetskih prava sukladno odredbi članka 1. Zakona o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja („Narodne novine, Službeni list NRH“, broj 138/46 od 22. studenog 1946.) bilo potrebno dokazati da je postojao težački (kmetski) odnos na dan 22. studenog 1946. i što je bio sadržaj tog kmetskog odnosa.

Međutim, iz pisanih dokaza priloženih u spisu proizlazi da je pravni prednik tužitelja P. S. po završetku II. svjetskog rata, kao zaslužni borac, dobio posao službenika, slijedom čega više nije bio težak. Stoga dakle, nisu ispunjene zakonske pretpostavke za stjecanje prava vlasništva temeljem kmetskih prava (članak 1. Zakona o ukidanju agrarnih odnosa feudalnog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja).“

Županijski sud u Splitu, Gž-616/2020-3 od 16. prosinca 2021.

2

027.115

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 164. stavak 1.

Članak 165. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 1120.

Pošteni posjednik u svakom slučaju postaje nepošten u trenutku kada je primio tužbu na predaju u posjed, naravno ako je postupak dovršen donošenjem presude kojom se nalaže tuženiku da stvar-nekretninu preda u posjed vlasniku-tužitelju.

„Iako se tuženici u žalbi nisu posebno osvrtni te posebno pobijali prvostupanjsku presudu u dijelu pod točkom II. izreke, potrebno je reći slijedeće.

Na četvrtoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (4/09) održanoj 26. listopada 2009. zauzeto je slijedeće pravno shvaćanje: „Ako je određena stvar još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika valja primijeniti odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. ZVDSP-a, prema kojim odredbama je samo nepošten posjednik dužan naknaditi korist od uporabe tuđe stvari. Ako je određena stvar uporabljena na način da je promijenila identitet (radi čega nije moguće ili gospodarski nije opravdano vraćanje te stvari), tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1120

ZOO-a, prema kojoj je osoba koja je uporabila tuđu stvar u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist i bez obzira na svoje poštenje odnosno nepoštenje“.

Ponovno je na trećoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (3/13) održanoj 14. studenog 2013. zauzeto pravno shvaćanje po kojem: „ Ako je određena stvar još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika valja primijeniti odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, prema kojim odredbama je samo nepošten posjednik dužan naknaditi korist od uporabe tuđe stvari. Ako je određena stvar uporabljena na način da je promijenila identitet (radi čega nije moguće ili gospodarski nije opravdano vraćanje te stvari), tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1120. Zakona o obveznim odnosima, prema kojoj je osoba koja je uporabila tuđu stvar u svoju u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist i bez obzira na svoje poštenje odnosno nepoštenje“.

Pošteni posjednik u svakom slučaju postaje nepošten u trenutku kada je primio tužbu na predaju u posjed, naravno ako je postupak dovršen donošenjem presude kojom se nalaže tuženiku da stvar-nekretninu preda u posjed vlasniku-tužitelju.

Slijedom navedenog, a s obzirom da predmetni stan u prizemlju čest. zgr. 563/2 k.o. S. nije izgubio identitet, to se na konkretni pravni odnos parničnih stranaka primjenjuje odredba članka 165. stavka 1. ZVDSP-a, prema kojoj je nepošten posjednik tuđe stvari, osim predaje stvari i naknade svih šteta koje su na njoj nastale, dužan naknaditi vlasniku i sve koristi koje je imao za vrijeme svojeg posjedovanja, pa i one koje bi stvar dala da ih nije zanemario. Dakle, upravo na temelju odredbe članka 165. stavka 1. ZVDSP-a, prvostupanjska presuda u dijelu pod točkom II. izreke nalazi svoje pravno uporište (osim u dijelu u kojem se traži baš solidarna isplata).“

Županijski sud u Splitu, Gž-1141/2020-3 od 21. travnja 2022.

3

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Zakon o sudskom registru

(NN 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15, 40/19 i 34/22)

Članak 38.a

Pretpostavke za zabilježbu spora kad je predmet bračne stečevine poslovni udio trgovačkog društva razmatraju se kroz odredbu članka 38.a ZOSR-a.

„Iz stanja spisa predmeta proizlazi, da je u ovoj pravnoj stvari tužiteljica sudu podnijela tužbu protiv tuženika na utvrđenje da su stranke za vrijeme trajanja braka stekle, između ostalog, i trgovačko društvo E. I. d.o.o. za trgovinu i usluge, Z., te da je tužiteljica vlasnica za 1/2 udjela tog trgovačkog društva.

Kada je sud prvog stupnja izrekom prvostupanjskog rješenja odredio predmetnu zabilježbu spora - a iz pobijanog rješenja proizlazilo bi, da je isto rješenje doneseno temeljem postupka kojeg tužiteljica da je pokrenula tužbom, navodeći da su stranke sklopile brak 4. kolovoza 1984., za vrijeme trajanja kojeg braka da su zajedničkim radom stekle imovinu i to nekretnine, kao i trgovačka društva i gotov novac, te da postoji opasnost da će tuženik otuđiti

imovinu odnosno prodati predmetno trgovačko društvo, pravilno je primijenio materijalno pravo, članak 38.a Zakona o sudskom registru („Narodne novine“, broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15, 40/19 i 34/22, dalje: ZOSR), prethodno ispravno zaključujući, da je predmet spora imovina, za koju se ističe da je stečena radom bračnih drugova za vrijeme trajanja bračne zajednice, a zabilježba spora da je takav upis, kojim se čini vidljivim da je između stranaka pokrenut spor, ishod kojeg spora da može utjecati na sadržaj i opseg te imovine, te u konačnici i na prava stranaka.

To stoga, što je odredbom članka 38.a ZOSR-a propisano:

(1) Zabilježbu spora rješenjem dopustit će sud pred kojim se vodi postupak, nakon što predlagatelj predujmi troškove objave,

(2) RegistarSKI sud će upisati zabilježbu spora.

(3) Ako nakon upisane zabilježbe tužitelj odustane od tužbe ili njegov zahtjev bude odbijen pravomoćnom odlukom ili obustavljen postupak radi kojeg je zabilježba bila odobrena, sud će odrediti njezino brisanje u toku od tri dana od dana stjecanja okolnosti iz ovoga stavka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-187/2022-2 od 20. travnja 2022.

4

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIZNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19)*

Članak 86. stavak 1.

Kod isticanja (samo) deklaratornog tužbenog zahtjeva na utvrđenje prava vlasništva, ispunjene su pretpostavke za zabilježbu spora.

„Također, neosnovano je sud odbio i prijedlog tužitelja za upis zabilježbe spora paušalno navodeći nepostojanje pretpostavki za upis. Naime, rješenje u ovom dijelu ne sadrži uopće razloga te se isto ne može ispitati, čime je počinjenja bitna povreda iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a, na koju povredu ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Međutim, istaknuti je da su i kod isticanja (samo) deklaratornog tužbenog zahtjeva ispunjene pretpostavke za zabilježbu spora.

Prema odredbi članka 86. stavka 1. ZZK-a zabilježba spora je upis kojim se čini vidljivim da se glede knjižnog prava vodi pred sudom ili drugim nadležnim tijelom postupak čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje tog prava. Prema odredbi članka 87. stavka 1. ZZK-a zabilježbu spora može zahtijevati stranka u postupku iz članka 86. stavka 1. ZZK-a, kao i svaka druga osoba koja je sudionik postupka, a ima pravni interes, ako dokaže da se taj postupak vodi. Zabilježbu spora može rješenjem dopustiti sud koji provodi upis, kao i svaki drugi sud pred kojim se vodi postupak čija se zabilježba zahtijeva. S obzirom na gore izneseno i citirane odredbe ZZK-a neosnovano je sud sudio kao u pod II., odnosno u točki III. izreke pobijanog rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr Ob-91/2021-2 od 6. prosinca 2021.

*STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U
ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PROVEDBA UPISA*

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 10. stavak 2.

Članak 55.

Članak 108.

Identifikacija nekretnine oznakom zk. ul. u okolnostima kada su predmet osiguranja sve nekretnine koje su upisane u zk. ul. nije valjana u smislu odredbe članka 10. stavka 2. i članka 55. ZZK-a.“

„Iz spisa proizlazi da je rješenjem pod poslovnim brojem Ovr-694/14 određena uknjižba založnog prava i zabilježba ovršivosti tražbine predlagatelja na nekretninama protustranke upisane u zk. ul. 1435 i 797 k.o. M. te u zk. ul. 1437 k.o. D.

Nadalje, proizlazi da je rješenje pod poslovnim brojem Ovr-694/14 postalo pravomoćno 30. listopada 2014.

Prema odredbi članka 108. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17; dalje u tekstu: ZZK) kada zemljišnoknjižni upis određuje drugi sud ili drugo nadležno tijelo, a ne zemljišnoknjižni sud, zemljišnoknjižni sud će se ograničiti na ispitivanje je li upis odredilo za to nadležno tijelo te je li upis provedljiv s obzirom na stanje u zemljišnoj knjizi dok za ostale pretpostavke odlučuje onaj sud ili tijelo koje upis dopušta.

Prema odredbi članka 55. ZZK-a javne isprave na temelju koje se može dopustiti uknjižba su odluke suda ili drugog nadležnog tijela odnosno pred kojima su sklopljene nagodbe koje su prema propisima ovršnosti smatraju ovršnim ispravama prikladnim za upis prava u zemljišnu knjigu suda, ako sadrže točnu oznaku zemljišta ili prava na koje se upis odnosi, s tim da prema odredbi članka 2. ZZK-a zemljište je dio površine koje je u katastru zemljišna označeno osobnim brojem i nazivom katastarske općine u kojoj leži.

Prema tome, kako je zemljišnoknjižni postupak strogo formalni postupak, a u konkretnom slučaju predmetno rješenje kojim je određeno osiguranje ne sadrži potrebne podatke o katastarskom broju i površini katastarskih čestica – članak 10. stavka 2. ZZK-a to je odluka suda prvog stupnja zakonita.

Stoga, identifikacija nekretnine oznakom zk. ul. u okolnostima kada su predmet osiguranja sve nekretnine koje su upisane u zk. ul. nije valjana u smislu odredbe članka 10. stavka 2. i članka 55. ZZK-a.

Žalbeni navodi predlagatelja da su zakonske pretpostavke ispunjene za upis u zemljišnu knjigu suda, ne dovode u sumnju odluku suda prvog stupnja, jer rješenje kojim je određeno osiguranje kao i prijedlog ne sadrže naprijed navedene podatke.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-32/2021-2 od 20. rujna 2021.

STVARNO PRAVO > OSTALO > USPOSTAVA PRAVNOG JEDINSTVA NEKRETNINE > USPOSTAVA JEDINSTVA NEKRETNINE I POSEBNIH DIJELOVA ZGRADE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 367.

Članak 370.

Pravno sjedinjenje zemljišta i zgrade odnosno uspostava jedinstva nekretnine i posebnih dijelova zgrade i povezivanje etažnog vlasništva u smislu članka 367. stavka 1. i članka 370. ZV-a i s tim u vezi nalog zk sudu za provođenje odgovarajućih upisa trebaju biti utemeljeni na stvarnom vlasničkom pravnom stanju zemljišta i zgrade (i posebnih dijelova) koji se sjedinjuju osnovom zakona.

„Naime, pravno sjedinjenje zemljišta i zgrade odnosno uspostava jedinstva nekretnine i posebnih dijelova zgrade i povezivanje etažnog vlasništva sa suvlasništvom u smislu članka 367. stavka 1. i 370. ZV-a, i s tim u vezi nalog zemljišnoknjižnom sudu za provođenje odgovarajućih upisa, trebaju biti utemeljeni na stvarnom vlasničko pravnom stanju zemljišta i zgrade (i posebnih dijelova) koji se sjedinjuju osnovom Zakona, dok postavljeni tužbeni zahtjev takvo utvrđenje ne pretpostavlja već neosnovano zahvaća u vlasništvo tuženika, uključujući i njihovo brisanje iz zemljišnih knjiga.“

Županijski sud u Splitu, Gž-461/2022-3 od 21. travnja 2022.

1 > Obvezno pravo

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE UZROKOVANE KAZNENIM DJELOM > PREKID ZASTARE

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 230.

Članak 241.

Osiguranje dokaza kao procesna radnja je preventivno pravno-zaštitno sredstvo koje za cilj ima sačuvati dokaze koji će se upotrijebiti kasnije, u parnici, pa kao takvo ne

predstavlja vjerovnikovu radnja radi utvrđenja, osiguranja ili ostvarenja tražbine u smislu odredbe iz članka 241. ZOO-a.“

„Predmet ovog spora, pokrenutog tužbom od 10. rujna 2014., je zahtjev da se tužitelju naknada šteta u iznosu od 22.698,17 kuna koju je počinila divljač iz lovišta kojim upravlja tuženik. Navedeni tužbeni zahtjev tužitelji temelji na tvrdnji da mu je kao vlasniku nekretnina k.č.br. 5968 i k.č.br. 5963 upisanih u P.L. 757, k.o. D., koje dijelom potpadaju pod ograđeno državno lovište Debeli vrh, počinjena šteta na mladim biljkama od strane divljači (divlje svinje i jeleni lopatari) koja obitava u lovištu koje u koncesiji drži tuženik. Tvrdi da je za štetu saznao u svibnju 2011.

Pred prvostupanjskim postupkom, kao i u ovoj fazi postupka, sporni su osnov i visina odgovornosti te prigovor zastare. Među strankama nije sporno da je 26. svibnja 2011. pred Općinskim sudom u Ogulinu broj: R1-100/12 (ranije R1-32/11) pokrenut izvanparnični postupak osiguranja dokaza te je po vještaku iz područja šumarstva dana 11. studenoga 2011. izrađen nalaz i mišljenje dipl. ing. šum. M. S.

Prvostupanjski je sud otklonio prigovor tuženika da je tražbina tužitelja zastarjela. Naime, sud zaključuje da se, zbog činjenice da je pred Općinskim sudom u Ogulinu broj: R1-100/12 (ranije R1-32/11) vođen izvanparnični postupak osiguranja dokaza, može smatrati da je prekinut postupak zastarijevanja. To stoga jer je, tek nakon izrade nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka iz područja šumarstva M. S., dipl. ing. šum. od 11. studenoga 2011., tužitelj imao potpuno saznanje, ne samo o štetniku i šteti, nego i njezinom opsegu i visini.

Ovaj žalbeni sud prihvaća žalbene navode tuženika o pogrešnom zaključku prvostupanjskog suda da tužiteljeva tražbina nije zastarjela. Takvo pravo shvaćanje, utemeljeno na nespornim činjenicama, ovaj žalbeni sud ne može prihvatiti.

Sukladno odredbi članka 230. ZOO-a, potraživanje naknade uzrokovane štete zastarijeva za tri (3) godine od dana kad je oštećenik doznao za štetu i osobu koja je štetu učinila. Početak računanja subjektivnog roka ovisi, dakle, o oštećenikovom saznanju za štetu i počinitelja štete. Kumulativno ispunjene tih činjenica pravno su odlučne da oštećenik stekne mogućnost zahtijevati naknadu štete. Ukoliko protekne rok od tri godine od saznanja za navedeno oštećenik neće uspjeti sa svojim tužbenim zahtjevom pred sudom.

Prema odredbi članka 241. ZOO-a zastarijevanje se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Suprotno zauzetom stajalištu prvostupanjskog suda, zastarijevanje se ne prekida podnošenjem prijedloga za osiguranje dokaza (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u Rev-370/05 od 20. srpnja 2005.). Osiguranje dokaza kao procesna radnja zapravo je preventivno pravno-zaštitno sredstvo koje za cilj ima sačuvati dokaze koji će se upotrijebiti kasnije, u parnici, kada za to budu ostvareni uvjeti. To dakle nije vjerovnikova radnja radi utvrđenja, osiguranja ili ostvarenja tražbine u smislu citirane odredbe iz članka 241. ZOO-a.

Kako prema stanju prvostupanjskog spisa proizlazi da je tužitelj za štetu saznao u svibnju 2011., odnosno da je tada dospjela njegova tražbina, a da je tužba podnesena 10. rujna 2014., dakle nakon što je protekao trogodišnji rok iz odredbe članka 230. ZOO-a, to je, valjanom primjenom materijalnog prava tužbeni zahtjev tužitelja valjalo odbiti kao neosnovan.

Županijski sud u Splitu, Gž-264/2022-2 od 4. travnja ožujka 2022.

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > OBLIK UGOVORA > NEOBVEZATNOST OBLIKA

*Zakon o tržištu plina
(NN 28/13 i 14/14)*

Članak 11.

*Opći uvjeti opskrbe plinom
(NN 158/13)*

Okolnost što između krajnjeg korisnika i isporučitelja nije sklopljen pisani ugovor o isporuci plina nije sama po sebi razlog da se krajnji korisnik oslobodi obveze plaćanja isporuke usluge plina.

„Predmet spora je tužiteljev zahtjev usmjeren protiv tuženika za isplatu iznosa od 640,47 kuna sa zateznim kamatama, koji se odnosi se na dospjele, a neplaćene račune za potrošnju plina na adresi ... u Z., u razdoblju od 1. siječnja 2018. do 30. lipnja 2018.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da se obveze između opskrbljivača plinom i kupca uređuju pisanim ugovorom o opskrbi, a budući da je u konkretnom slučaju taj sud utvrdio da tužitelj nije dokazao postojanje takvog ugovora između predmetnih stranaka, odbio tužbeni zahtjev i ukinuo platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi.

Prvostupanjski je sud utvrdio da tužitelj u svojim poslovnim knjigama vodi tuženika kao korisnika usluge na adresi ... u Z., a kako je tuženik porekao da je korisnik te usluge, sud je zaključio da obveznopravni odnos između stranaka ne postoji.

Smatrajući da je teret dokaza na tužitelju, a da činjenica evidencije tuženika u poslovnim knjigama nije dovoljna da bi se tuženika obvezalo na plaćanje utužene komunalne usluge, prvostupanjski je sud ukinuo citirani platni nalog. Naime, prvostupanjski sud smatra da je tužitelj trebao dokazati postojanje ugovornog odnosa te dostaviti ugovor o opskrbi plinom kojim je uređen međusobni odnos tužitelja kao opskrbljivača i tuženika kao krajnjeg kupca plina sukladno odredbi članka 11. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 28/13, 14/14, dalje u tekstu: ZTP) i odredbama Općih uvjeta opskrbe plinom („Narodne novine“, broj 158/13, dalje: Opći uvjeti).

U žalbi tužitelj neosnovano ukazuje na ostvarenje bitne povrede postupovnih odredbi iz odredbe članka 352. stavka 2. točke 11. ZPP-a, navodeći da iz priložene dokumentacije proizlazi da je tuženik u spornom razdoblju bio obveznik komunalne usluge. Navodi da ga, kao isporučitelja usluge, tuženik nije obavijestio o promjeni statusa nad nekretninom, što mu je bila obveza. Smatra da za ovaj ugovor zakon ne zahtijeva poseban oblik i da je ugovorni odnos nastao samom činjenicom da je tuženik zatražio isporuku plina na navedenoj adresi te da je plin isporučen.

Žalbeni navodi nisu doveli u sumnju pravilnost pobijane presude. Kod činjenice da je tuženik osporio osnovu i visinu potraživanja, tužitelj je trebao dokazati da mu tuženik dužan i to upravo iznos za koji ga tereti. Prema mišljenju ovog žalbenog suda, tužitelj je taj koji je trebao dokazati da je plin, u utuženom razdoblju, isporučio upravo tuženiku, odnosno da je tuženik u utuženom razdoblju bio i krajnji kupac.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1160/2021-2 od 15. veljače 2022.

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > NEVALJANOST UGOVORA > NIŠTETNI UGOVORI > ISTICANJE NIŠTETNOSTI

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima

Sudovi koji postupaju po, među ostalim, vjerodostojnim ispravama, zadužnicama, javnobilježničkim aktima ili solemniziranim privatnim ispravama koji proizlaze iz potrošačkih ugovora, u ovom slučaju ovršni sud, imaju ovlaštenje i dužnost po službenoj dužnosti paziti na ništetnost ugovornih odredaba potrošačkih ugovora, neovisno o inicijativi stranke potrošačkog ugovora. Na taj način, nacionalni sudovi u Republici Hrvatskoj osiguravaju sudsku kontrolu koju zahtijeva pravo Europske unije.

„Dakle, sudovi koji postupaju po, među ostalim, vjerodostojnim ispravama, zadužnicama, javnobilježničkim aktima ili solemniziranim privatnim ispravama koji proizlaze iz potrošačkih ugovora, u ovom slučaju ovršni sud, imaju ovlaštenje i dužnost po službenoj dužnosti paziti na ništetnost ugovornih odredaba potrošačkih ugovora, neovisno o inicijativi stranke potrošačkog ugovora. Na taj način, nacionalni sudovi u Republici Hrvatskoj osiguravaju sudsku kontrolu koju zahtijeva pravo Europske unije.

U tom smislu, ukazuje se na pravno shvaćanje koje je izrazio Sud Europske unije u slučaju C-407/18 (slučaj Kuhar protiv Slovenije, presuda od 26. lipnja 2019.) po kojem su sudovi dužni ispitati jesu li odredbe sadržane u javnobilježničkom aktu (potrošačkom ugovoru) nepošteno odnosno ništetne u smislu Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993.

U Obavijesti Europske komisije-Smjernicama za tumačenje i primjenu Direktive Vijeća 93/13/EEZ o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL C 323, 27.9.2019., str. 4.–92.), u vezi s praksom Suda Europske unije, jasno su istaknute slijedeće smjernice (pravna shvaćanja):

„Nacionalni sud obavezan je ispitati, po službenoj dužnosti, nepoštenost ugovorne odredbe kada su dostupni pravni i činjenični elementi potrebni za to. Ako smatra da je određena ugovorna odredba nepoštena, ne smije se primijeniti, osim ako se potrošač tome protivi“ (C-243/08 Pannon GSM).

Sud je nekoliko puta naglasio da postupci kojima se vjerovnicima daje mogućnost bržeg izvršenja potraživanja na temelju naloga za izvršenje koji nisu presude dobivene na temelju spora o meritumu i koji ne podrazumijevaju meritorne provjere nacionalnih sudova ili podrazumijevaju samo ograničene meritorne provjere, ne smiju potrošače lišiti njihovog prava na odgovarajuću zaštitu od nepoštenih ugovornih odredaba. To znači da posebna vrsta postupka koju prodavatelj robe ili pružatelj usluga odabere, ili koja se u suprotnome primjenjuje, ne smije smanjiti temeljna postupovna jamstva koja se na temelju Direktive o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima zahtijevaju radi dobrobiti potrošača“ (C-618/10 Banco Español de Crédito, C-415/11 Aziz; C-76/10 Pohotovost' i C-77/14 Radlinger Radlingerová).

To znači da je potrebno uzeti u obzir zaštitu od nepoštenih ugovornih odredaba u različitim fazama postupaka, koja se osigurava nacionalnim pravilima, na primjer u fazi prije izdavanja platnog naloga ili u fazi izvršenja ili opozicije ili u vezi s pravnim lijekovima protiv ovrhe na temelju hipoteke koja se temelji na javnobilježničkoj ispravi.“ (C-49/14

Finanmadrid; C-176/17 Profi Credit Polska; C-632/17 PKO i C-448/17 EOS KSI Slovensko. i C-32/14 Erste Bank Hungary).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-107/2022-2 od 21. ožujka 2022.

10

191.182.1

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST DRŽAVE > ZA NEPRAVILAN RAD JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE > ZA PRIVREMENO PREUZETU IMOVINU

Protokol br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (NN - MU, broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02 i 1/06)

Članak 1.

Vlasnik privremeno oduzetog vozila ima pravo na naknadu štete u visini umanjenja vrijednosti vozila kroz vrijeme trajanja oduzimanja budući je u većem opsegu i u duljem vremenskom razdoblju trpio štetu negoli je to bilo nužno radi zadovoljavanja javnog interesa.

„U smislu članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02 i 1/06, dalje: Konvencija), svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Navedenim, tijela državne vlasti nemaju apsolutno pravo na ograničenje vlasničkih prava odnosno prilikom ocjene zakonitosti ograničenja pojedinog prava mora se cijeliti i (ne)postupanje tijela državne vlasti zbog kojeg osoba biva ograničena u konzumaciji svojeg prava, a kako je to ispravno uradio i sud prvog stupnja.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da između zaštite javnog interesa i zaštite prava vlasništva tužitelja u konkretnom slučaju nije postignuta pravična ravnoteža te je kao posljedicu toga tužitelj trpio štetu znatno dulje i u većem opsegu nego što je bio dužan i nego što je to bilo nužno, a da pritom nije utvrđeno pomanjkanje brige tužitelja kao vlasnika oduzetog automobila odnosno neki propust u njegovom ponašanju kao vlasnika imovine u svjetlu ustavnog i konvencijskog jamstva zaštite vlasništva u smislu da bi pridonio duljini predmetnog kaznenog postupka na način koji bi mu mogao biti stavljen na teret.

Navedenim tužitelj kao vlasnik vozila ima pravo na naknadu štete i to u visini umanjenja vrijednosti vozila kroz vrijeme trajanja oduzimanja budući je u većem opsegu i u duljem vremenskom razdoblju trpio štetu negoli je to bilo nužno radi zadovoljenja javnog interesa (nametanja pretjeranog tereta u smislu mogućnosti tužitelja da raspolaže svojom imovinom).“

Županijski sud u Splitu, Gž-458/2022-2 od 25. travnja 2022.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > KAD SE NE MOŽE TRAŽITI VRAĆANJE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 1111.
Članak 1112.

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 139.

Kada je tužitelj dugovanje pravnog prednika podmirio tuženiku dragovoljno i izvan sudskog postupka, isti ne može osnovano zahtijevati povrat uplaćenog pozivom na pravila stečenog bez pravne osnove.

„U konkretnom slučaju, tužitelj je novčani iznos od 18.307,32 kune, čiji povrat zahtijeva istaknutim tužbenim zahtjevom, uplatio tuženiku na ime podmirenja duga na računu njegovog pravnog prednika pok. O. S.

Dakle, radi se o isplati koju je izvršio tužitelj kao pravni slijednik tuženikovog dužnika, podmirujući dugovanje nastalo na računu prednika tužitelja kod tuženika Privredne banke Zagreb d.d.

U takvim okolnostima, pogrešno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je ocijenio da je tuženik u obvezi vratiti zahtijevani novčani iznos tužitelju iz osnove stečenog bez osnove.

Naime, u smislu citiranih zakonskih odredaba obveza vraćanja primljenog nastaje kada prijelaz u imovinu stjecatelja nema valjanu pravnu osnovu, odnosno, kad se nešto primi na osnovi koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala. U ovom slučaju, tužitelj je plaćajući zahtijevani novčani iznos podmirio dug svog pravnog prednika, što je izrijeком i navodio tijekom prvostupanjskog postupka, a u takvoj situaciji, na strani tuženika nije došlo do neosnovanog obogaćenja, kako je pogrešno smatrao prvostupanjski sud.

Vezano za odgovornost tužitelja kao nasljednika pok. O. S. za ostaviteljeve dugove, u smislu odredaba članka 139. Zakona o nasljeđivanju, valja naglasiti kako na visinu vrijednosti naslijeđene imovine i vrijednosti ostaviteljevih dugova sud ne pazi po službenoj dužnosti, nego samo na prigovor nasljednika. Kako je u ovom slučaju tužitelj dugovanje pravnog prednika podmirio tuženiku dragovoljno i izvan sudskog postupka, isti ne može osnovano u ovom postupku zahtijevati povrat uplaćenog iz osne stečenog bez osnove.

Stoga, pravilnom primjenom materijalnog prava, točnije, mjerodavnih odredaba članka 1111. i 1112. ZOO-a, u svezi s odredbom članka 139. Zakona o nasljeđivanju, valjalo je prihvaćanjem žalbe tuženika preinačiti pobijanu presudu i tužbeni zahtjev tužitelja odbiti kao neosnovan, temeljem odredaba članka 373. točke 3. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-154/2022-2 od 19. travnja 2022.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > OPSEG VRAĆANJA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 1115.

Proglašenjem ugovorne odredbe nepoštenom za tužitelja kao potrošača nastalo je subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa tuženiku temeljem takve odredbe.

„Proglašenjem ugovorne odredbe nepoštenom, za tužitelja kao potrošača nastalo je subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa tuženiku temeljem takve odredbe.

U konkretnom slučaju, kod utvrđenja nepoštenim, a tim i ništetnim i bez pravnog učinka ugovornih odredaba o promjenjivoj kamatnoj stopi jednostranom odlukom tužene banke kao kreditora i o valutnoj klauzuli vezanoj za švicarski franak, tužitelj je stekao pravo od tuženika zahtijevati isplatu novčanih iznosa koje je isplatio temeljem tih ništetnih odredaba.

Kako je tužitelj istaknutim zahtjevima zatražio isplatu upravo novčanih iznosa koje je tuženiku isplatio temeljem ništetnih odredaba Ugovora o kreditu čiju je visinu prvostupanjski sud pravilno utvrdio na temelju u postupku izvedenih dokaza, prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je tuženika kao nepoštenog stjecatelja obvezao da tužitelju isplati tražene novčane iznose sa pripadajućim zakonskim zateznim kamata koje teku od dospijeća, odnosno, od uplate pojedinih mjesečnih iznosa do konačne isplate, kako to nalažu odredbe članka 1115. ZOO-a koje reguliraju opseg vraćanja kod stečenog bez osnove, koje se odgovarajuće primjenjuju i kod vraćanja primljenog temeljem ništetnih ugovornih odredaba.

Na žalbene prigovore tuženika koji se odnose na primjenu početne kamatne stope te navodno smanjenja anuiteta koje je plaćao tužitelj odnosno njegova pravna prednica zbog "pada tečaja" u određenim razdobljima, tuženiku valja ukazati da ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako ugovor može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen, pri čemu će ugovor ostati na snazi uvijek u slučaju kada je ništetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i važio bez nje.“

Županijski sud u Splitu, Gž-180/2022-2 od 17. veljače 2022.

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

13

411.614.33

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > BRAK > PRESTANAK BRAKA > OSNOVE PRESTANKA BRAKA > RAZVOD > OBAVEZNO SAVJETOVANJE PRIJE RAZVODA BRAKA > POSTUPAK POSREDOVANJA (SAVJETOVANJA)

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 321. stavak 1.

Članak 324.

Članak 379.

*Zakon o općem upravnom postupku
(NN 47/09 i 110/21)*

Članak 2.

Izvješće o provedenom obveznom savjetovanju (koje je priloženo tužbi radi razvoda braka s maloljetnom djecom) nije upravni akt te razrješenje mogućih primjedbi tuženika na to izvješće ne predstavlja prethodno pitanje u postupku razvoda braka po tužbi tužiteljice, već će se o pravima, obvezama i pravnim interesima stranaka u svezi s predmetom spora, odlučiti u parničnom postupku.

„Izvješće o obveznom savjetovanju prije razvoda braka iz članka 324. ObZ-a koje je procesna pretpostavka za podnošenje tužbe radi razvoda braka s maloljetnom djecom u smislu odredbe članka 379. stavka 1. ObZ-a, nije upravni akt jer ne spada u kategoriju upravne stvari iz članka 2. stavka 1. i 2. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", broj 47/09 i 110/21, dalje: ZOUP). Prema toj zakonskoj odredbi upravnom se stvari smatra svaka stvar u kojoj javnopravno tijelo u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama ili pravnim interesima fizičke ili pravne osobe ili drugih stranaka neposredno primjenjujući zakone, druge propise i opće akte kojima se uređuje odgovarajuće upravno područje (stavak 1. članka 2. ZOUP), kao i svaka stvar koja je zakonom određena kao upravna stvar (stavak 2. istog članka).

Izvješćem centra za socijalnu skrb iz članka 324. stavka 1. ObZ-a ne rješava se o pravima, obvezama niti pravnim interesima bračnih drugova zato što obvezno savjetovanje prije razvoda braka, a u smislu odredbe članka 321. stavka 1. ObZ-a, predstavlja tek oblik pomoći članovima obitelji da donesu sporazumne odluke o obiteljskim odnosima vodeći brigu o zaštiti obiteljskih odnosa u kojima sudjeluje dijete te o pravnim posljedicama nepostizanja sporazuma i pokretanju sudskih postupaka u kojima se odlučuje o osobnim pravima djeteta, dok se o pravima, obvezama i pravnim interesima stranaka u

postupku razvoda braka odlučuje u sudskom postupku. Osim toga, postupak iz članka 324. ObZ-a nije zakonom određen kao upravna stvar.

U tom smislu izvješće o provedenom obveznom savjetovanju nije upravni akt i ne može se pobijati redovnim ni izvanrednim pravnim lijekovima. Utoliko razrješenje mogućih primjedbi tuženika na to izvješće ne predstavlja prethodno pitanje za odlučivanje u postupku radi razvoda braka po tužbi tužiteljice, kako je to pogrešno ocijenio sud prvog stupnja, već će se o pravima, obvezama i pravnim interesima stranaka u vezi s predmetom spora odlučiti u ovom parničnom postupku.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-479/2021-2 od 17. studenog 2021.

14

412.236.4

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU > NADLEŽNOST SUDA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 409. stavak 4.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 47. stavak 1.

Boravak majke i djeteta u „sigurnoj kući“ kao utočištu za žrtve obiteljskog nasilja nije mjesto trajnijeg karaktera, odnosno boravak duljeg vremena u smislu odredbe članka 47. ZPP-a.

„Prema odredbi članka 409. stavka 4. ObZ-a u sporovima u kojima se odlučuje s kojim će roditeljem djeca stanovati nadležan je sud koji je opće mjesno nadležan za dijete. Prema odredbi članka 47. stavka 1. ZPP-a za suđenje je opće mjesno nadležan sud na čijem području tuženik ima prebivalište. Prema stavku 3. istog članka ako tuženik pored prebivališta ima i boravište u kojem drugom mjestu, a prema okolnostima može se pretpostaviti da će tu dulje vrijeme boraviti, opće je mjesno nadležan i sud boravišta tuženika.

Iz stanja spisa proizlazi da mlt. M. R. ima prijavljeno prebivalište u P., od dana rođenja te da isto do današnjeg dana nije mijenjano. Međutim, promijenjeno je mjesto gdje se ona trenutno, prema tvrdnji žalitelja, prisilno nalazi. Sukladno odredbi članka 89. stavka 2. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, 138/20) smještaj u ustanovama koje pružaju utočište žrtvama obiteljskog nasilja moguće je u trajanju od šest mjeseci. Samo iznimno, u stavku 3. istog članka predviđeno je trajanje boravka do godine dana. Iz izvješća o obiteljskoj medijaciji od 29. rujna 2021. Centar P., Podružnica P., koji je dostavljen u spis, proizlazi da je tuženica u sigurnoj kući od 20. kolovoza 2021. iz čega proizlazi da još nekoliko mjeseci može boraviti u navedenoj kući. Po stavu ovoga suda privremeni boravak u sigurnoj kući nije mjesto trajnijeg karaktera odnosno boravak duljeg vremena, u smislu citirane odredbe članka 47. ZPP-a.

Sukladno članku 3. Zakona o prebivalištu ("Narodne novine", broj 144/12, 158/13) boravište je mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj gdje osoba privremeno boravi, ali se na toj adresi nije trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih za životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi. S obzirom na činjenicu da se tužena sa mlt. djetetom nalazi u sigurnoj kući u Z., boravište tužene odnosno mlt. M. nije vezano uz ostvarenje obiteljskih, profesionalnih, ekonomskih ili bilo kojih drugih interesa, već se u navedenom mjestu trenutno nalaze nepoznatog vremenskog trajanja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-599/2021-2 od 31. prosinca 2021.

15

412.244

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ZAŠTITA PRAVA I DOBROBITI DJETETA > MJERE ZAŠTITE KOJE PODUZIMA CENTAR ZA SOCJALNU SKB

Da bi se ograničilo ili zabranilo ostvarivanje osobnih odnosa roditelja s djetetom u smislu odredbe članka 123. ObZ-a to mora biti nužno radi zaštite dobrobiti djeteta.

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 123.

„Sud će rješenjem o oduzimanju prava na stanovanje s djetetom i povjeravanju svakodnevne skrbi djeteta drugoj osobi, udomiteljskoj obitelji ili ustanovi socijalne skrbi odlučiti o smještaju djeteta i ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom, odnosno nadzoru nad ostvarivanjem odnosa s djetetom ili zabranom ostvarivanja osobnih odnosa, ako je to potrebno i ako to predlaže dijete, roditelj ili centar za socijalnu skrb (članak 157. stavak 1. ObZ-a). Stavkom 2. citiranog članka je propisano da će sud rješenjem iz stavka 1. ovog članka obvezati roditelja da obavještava nadležni centar za socijalnu skrb o svakoj promjeni adresi stanovanja.

I po ocjeni ovog suda, imajući u vidu zdravstveno stanje majke, njeno učestalo liječenje u psihijatrijskim ustanovama, oduzimanje poslovne sposobnosti, a što predstavlja rizik za mlt. I. s obzirom da se radi o oscilacijama u zdravstvenom stanju majke, to je radi zaštite osobnih prava i dobrobiti djeteta sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je odredio da se protustranci 1. oduzima pravo na stanovanje s mlt. I. i da svakodnevnu skrb o djetetu povjerava udomiteljskoj obitelji R. G. iz Z., gdje je dijete i smješteno.

Odredbom članka 123. stavka 1. ObZ-a propisano je kako sud između ostalog može u parničnom postupku pokrenutom na prijedlog djeteta, roditelja ili centra za socijalnu skrb iznimno ograničiti ili zabraniti pravo na ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom ako bi to bilo nužno radi zaštite i dobrobiti djeteta. Stavkom 3. citiranog članka propisano je kako se odluka o ograničenju ili zabrani ostvarivanja osobnih odnosa može donijeti na određeno ili neodređeno vrijeme.

Prvostupanjski sud je odredbu članka 123. ObZ-a tumačio na način kao što se izjasnio i Europski sud za ljudska prava a čije odluke obvezuju ovaj sud te sukladno Zakonu o potvrđivanju Europske konvencije o ostvarivanju dječjih prava ("Narodne novine" – Međunarodni ugovori broj 1/10), kao i sukladno Konvenciji o pravima djeteta od 20. studenog 1989., a koja je na snazi u Republici Hrvatskoj na temelju odluke o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je RH stranka na temelju notifikacija o sukcesiji ("Narodne novine" – Međunarodni ugovori broj 12/93).

Tako se, Europski sud za ljudska prava u predmetu Hokkanen protiv Finske izjasnio da prije svega valja razjasniti što je štetno za dijete, a zatim je Europski sud za ljudska prava upravo u predmetima koji su vođeni protiv RH (Gluhanović protiv Hrvatske, Krušković protiv Hrvatske i Ribić protiv Hrvatske), procjenjivao pitanje štetnosti ostvarivanja osobnih odnosa roditelja s kojim dijete ne živi.

Stoga ObZ ne samo jezično, već i ciljno u odredbi članka 123. uvodi termin nužnosti.

Dakle, da bi se ograničilo ili zabranilo ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom to mora biti nužno radi zaštite dobrobiti djeteta.

U konkretnom slučaju, s obzirom da postoje posebni ozbiljni razlozi za zabranu ostvarivanja osobnih odnosa između protustranke 1. kao majke i mlt. I., a cijeneći zaključak stručnog tima predlagatelja koji je utemeljen na provedenim izvidima, kontaktima protustranke, mlt. djeteta, udomitelja, te u cilju ostvarivanja stabilnog razvoja identiteta mlt. I. u dobi u kojoj se ona sada nalazi, (rođena 23. rujna 2011.), ostvarivanje bilo kakvog izravnog kontakte majke s djetetom imalo bi nepovoljan utjecaj na psihičko i emocionalno stanje djeteta što bi otežalo daljnji razvoj, to je sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je protustranci 1. zabranio osobne odnose s djetetom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-89/2022-2 od 16. veljače 2022.

16

412.26

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > MJERE ZA ZAŠTITU PRAVA I DOBROBITI DJETETA

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19 i 47/20)

Članak 485.

Članak 486.

Članak 487.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 354. stavak 2. točka 8.

U postupku radi oduzimanja prava strankama kao roditeljima na stanovanje s njihovim maloljetnim djetetom i povjeravanje svakodnevne skrbi o djetetu ustanovi socijalne skrbi, stranke su maloljetno dijete, roditelji, Centar za socijalnu skrb, te ustanova socijalne skrbi kojoj se dijete povjerava. Kako se radi o nužnim i jedinstvenim

suparničarima (što znači u procesnopravnom smislu moraju sudjelovati u postupku svi sudionici materijalnopravnog odnosa jer se oni smatraju jednom strankom u pogledu posljedica radnji koje se u postupku poduzimaju), prvostupanjski sud je propuštanjem otklanjanja nedostatka (nepotpune legitimacije) jer u postupku nije označena kao stranka ustanova kojoj se dijete povjerava, počinio bitnu povredu postupka iz odredbe članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a. Istu povredu je sud počinio i time što maloljetnom djetetu nije imenovao posebnog skrbnika radi zaštite njegovih prava i interesa u postupku (članak 487. ObZ-a).

„Predmet je postupka oduzimanje prava protustrankama kao roditeljima na stanovanje s njihovim djetetom maloljetnim L. Š. rođenim ... i povjeravanje svakodnevne skrbi o djetetu ustanovi socijalne skrbi. Riječ je o postupku iz članka 485. stavka 1. točke 1. ObZ-a u kojemu su stranke, u skladu s odredbom članka 486. stavka 3. ObZ-a, dijete, roditelji, centar za socijalnu skrb te ustanova socijalne skrbi kojoj se dijete povjerava. Kako je Centar za socijalnu skrb pokrenuo ovaj postupak i time je stranka na aktivnoj strani u postupku, na pasivnoj su strani u postupku, i to kao protustranke i jedinstveni nužni suparničari, roditelji maloljetnog djeteta, maloljetno dijete i socijalna ustanova kojoj se dijete povjerava, što znači da su te osobe nužni jedinstveni suparničari na pasivnoj strani u postupku jer se po prirodi stvari predmetni pravni odnos može razriješiti samo na jednak način prema svima. Ta činjenica ujedno znači i da u postupku kao procesnopravnom odnosu moraju sudjelovati svi sudionici materijalnopravnog odnosa jer se oni smatraju jednom strankom u pogledu posljedica radnji koje se u postupku poduzimaju.

Kako, međutim, u konkretnom slučaju na pasivnoj strani nisu označeni svi nužni jedinstveni suparničari jer nedostaje socijalna ustanova kojoj se dijete povjerava, dok se može uzeti da je dijete kao stranka označeno na neizravan način, a sud prvog stupnja taj nedostatak nije otklonio, to na toj pasivnoj strani u postupku nema procesnopravne legitimacije čime je počinjena bitna povreda iz članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP.

Osim toga, ova je bitna povreda počinjena i time što maloljetno dijete u postupku nije bilo zastupano po posebnom skrbniku. Naime, odredbom je članka 487. ObZ-a propisano da u postupcima radi zaštite osobnih prava i dobrobiti djeteta iz članka 485. stavka 1. točke 1., 3., 4. i 5. ObZ-a dijete zastupa posebni skrbnik kojeg imenuje sud, dok roditelji djeteta nisu ovlašteni uz posebnog skrbnika poduzimati radnje u postupku u ime djeteta.

Sud prvog stupnja, međutim, nije maloljetnom djetetu imenovao posebnog skrbnika radi zaštite njegovih prava i interesa čime je također počinio bitnu postupovnu povredu iz članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a na koju žalbeni sud pazi po službenoj dužnosti.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-110/2022-2 od 25. veljače 2022.

17

414.3

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > SKRBNIŠTVO > SKRBNIŠTVO ZA MALOLJETNE OSOBE (ZA DJECU)

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 70.

Članak 79. stavak 2.

Članak 400. stavak 1. i 2.

Kada je u tužbi radi osporavanja i utvrđivanja očinstva, koju su podnijela maloljetna djeca i njihova majka, predloženo zatražiti od nadležnog Centra za socijalnu skrb postavljanje posebnog skrbnika maloljetne djece, sud je trebao po tom prijedlogu postupiti i nije bilo mjesta odbacivanju tužbe.

„Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi, da su tužiteljice 1. i maloljetne tužiteljice 2. i 3. tužbom tražile da se maloljetnim tužiteljicama 1. i 2. imenuje posebni skrbnik.

Nadalje, tužiteljica 1. i maloljetne tužiteljice 2. i 3. da navode, kako tužiteljica 1. dana 8. ožujka 2011. da je rodila maloljetne tužiteljice 2. i 3., te da kao otac istih u matične knjige da je upisan tuženik 1. D. Š., ali dana 4. svibnja 2016. da je provedeno vještačenje analizom genomske DNA, kojim putem da je utvrđeno da tuženik 1. nije biološki otac maloljetnih tužiteljica 2. i 3., te tužiteljica 1., prije rođenja maloljetnih tužiteljica 2. i 3., da je bila u vezi s tuženikom 2., pa kako s nikim drugim da nije bila u vezi, to da je upravo tuženik 2. otac maloljetnih tužiteljica 2. i 3., s čime isti da se usuglasio, pa da stoga predlažu da se utvrdi da tuženik 1. nije biološki otac maloljetnih tužiteljica 2. i 3., uz istovremeno utvrđenje da je otac istih tuženik 2..

Imajući u vidu činjenične navode tužbe, kao i činjenicu da iz rodni listova za maloljetne tužiteljice 1. i 2. proizlazi da su iste rođene 8. ožujka 2011. od majke J. P. i oca D. Š., sud prvog stupnja zaključuje, a obzirom da tužiteljica 1. ne tvrdi da je bila u braku sa tuženikom 1., a niti to da proizlazi iz rodni listova za maloljetne tužiteljice 2. i 3., to tužiteljica 1., a pozivom na odredbu članka 79. stavka 2. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15 i 98/19 – dalje: ObZ), da nije ovlaštena podnijeti tužbu radi osporavanja očinstva, kao i što u konkretnom slučaju na podnošenje tužbe radi osporavanja očinstva da nisu ovlaštene niti maloljetne tužiteljice 2. i 3. zastupane po majci, jer, temeljem članka 400. stavka 2. ObZ-a, za maloljetno dijete tužbu radi utvrđivanja očinstva u njegovo ime da podnosi posebni skrbnik kojeg imenuje centar za socijalnu skrb, to da ih ne može zastupati majka u ovom postupku, pa tužbu tužiteljice 1. i maloljetnih tužiteljica 2. i 3. radi osporavanja očinstva odbacuje, rješavajući na način, kako je to pobliže opisano točkom I. izreke prvostupanjskog rješenja.

U odnosu na tužbeni zahtjev tužiteljice 1. i maloljetnih tužiteljica 2. i 3., kojim zahtijevaju da se utvrdi da je tuženik 2. otac maloljetnih tužiteljica 2. i 3., sud prvog stupnja zaključuje, a obzirom da je očinstvo maloljetnih tužiteljica 1. i 2. utvrđeno priznanjem i kao takvo i upisano u matice rođenih, a imajući u vidu odredbu članka 70. ObZ-a, kao i činjenicu da je odbacena tužba u dijelu kojim se zahtijevalo osporavanje očinstva tuženika 1., da nisu ispunjeni uvjeti da se u ovom trenutku sudskim putem utvrđuje očinstvo maloljetnih tužiteljica 2. i 3., pa i u odnosu na taj dio tužbenog zahtjeva za utvrđivanjem očinstva odbacuje tužbu tužiteljice 1. i maloljetnih tužiteljica 2. i 3., rješavajući na način, kako je to pobliže opisano točkom II. izreke prvostupanjskog rješenja.

Žaliteljice svojom žalbom navode da su prije podnošenja predmetne tužbe od Centra za socijalnu skrb Varaždin tražile da se imenuje posebni skrbnik maloljetnim tužiteljicama 1. i 2., ali da je Centar za socijalnu skrb Varaždin to odbio, pa da su stroga svojom tužbom i predložile da sud od nadležnog centra za socijalnu skrb zatraži da se maloljetnim tužiteljicama 2. i 3. imenuje posebni skrbnik.

Istina, iz činjeničnih navoda predmetne tužbe proizlazi, da su tužiteljice 1. i maloljetne tužiteljice 2. i 3. na samom početku svoje tužbe sudu predložile, a obzirom da su tužiteljice 2. i 3. maloljetne, da se, sukladno odredbi članka 400. stavka 1. i 2. ObZ-a, zatraži od nadležnog centra za socijalnu skrb postavljanje posebnog skrbnika za maloljetne tužiteljice 2. i 3..

Prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, u navedenim okolnostima, sud prvog stupnja trebao je od nadležnog centra za socijalnu skrb zatražiti da se imenuje posebni skrbnik maloljetnim tužiteljicama 2. i 3., koji bi za slučaj imenovanja i zastupao maloljetne tužiteljice 2. i 3. u ovom postupku, a na koji način bi se, ukoliko maloljetnim tužiteljicama bude imenovan posebni skrbnik, moglo i smatrati da je on u ime maloljetnih tužiteljica 2. i 3. podnio tužbu radi osporavanja očinstva, kako je to i propisano odredbom članka 400. stavka 2. ObZ-a, pa će u nastavku postupka, a u interesu maloljetnih tužiteljica 2. i 3., zatražiti od nadležnog centra za socijalnu skrb da se maloljetnim tužiteljicama 2. i 3. imenuje posebni skrbnik, nakon kojeg imenovanja će sud prvog stupnja biti u mogućnosti nastaviti postupak u ovoj pravnoj stvari.

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-12/2022-3 od 19. siječnja 2022.

18

416.11

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA

*Obiteljski zakon
(NN 162/98)*

Članak 252.

Činjenica što je tuženiku kao Hrvatskom branitelju omogućen otkup stana na temelju statusa Hrvatskog ratnog vojnog invalida ne isključuje mogućnost da se radi o stanu kao bračnoj stečevini jer se ne radi o pravu na otkup za 0,00 kuna.

„Prvostupanjski je sud, kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude, zaključio kako među strankama nije sporno da su bile u braku od 24. svibnja 1997. do 2. listopada 2019., te da je za vrijeme trajanja tog braka tuženiku dodijeljen predmetni stan rješenjem stambene komisije Ministarstva obrane Republike Hrvatske od 21. listopada 1999. u kojem su kao članovi obiteljskog domaćinstva tuženika navedeni tužiteljica i zajednička kćer stranaka M. M., da bi potom 2. studenoga 2001. tuženik s Ministarstvom obrane Republike Hrvatske sklopio kupoprodajni ugovor kojim je kupio predmetni stan za iznos od 30.830,28 kuna i to putem kredita s rokom otplate na 24 godine.

Suprotno žalbenim navodima tuženika, iz spisa proizlazi kako su stranke na ročištu od 3. lipnja 2020. učinile nespornim plaćanje rata za vrijeme trajanja bračne zajednice, ali također i postojanje duga prema Republici Hrvatskoj, a da je dio rata kredita za otkup stana plaćen za vrijeme trajanja bračne zajednice proizlazi i iz kartice salda konti – otvorenih stavki Republike Hrvatske, Ministarstva obrane za predmetni kupoprodajni ugovor, koju karticu je dostavio tuženik (list 30 spisa), jer najstarije potraživanje Republike Hrvatske datira iz mjeseca rujna 2003., dok je kupoprodajni ugovor sklopljen 2. studenoga 2001.

U takvoj činjeničnoj situaciji pravilno je prvostupanjski sud prihvatio tužbeni zahtjev, jer predmetni stan predstavlja bračnu stečevinu po odredbi članka 252. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 162/98), na čiju primjenu s pravom upućuje tuženik, obzirom da je

upravo to mjerodavni zakon koji je bio na snazi u vrijeme stjecanja predmetnog stana. Prema članku 253. stavku 1. istog zakona, bračni drugovi su u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini, ako nisu drugačije ugovorili.

Pogrešno tuženik smatra kako bi predmetni stan trebao biti njegova vlastita imovina, jer se u konkretnom slučaju ne radi o pravu na otkup spornog stana za 0,00 kuna temeljem statusa ratnog vojnog invalida kao u sudskim odlukama koje je u prilog svojih tvrdnji tuženik priložio u spis, pa činjenica da je tuženiku omogućen otkup stana kao hrvatskom branitelju ne isključuje mogućnost da na takvom stanu postoji suvlasništvo stranaka kao bračnih drugova. Takav stav zauzet je i u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-748/2013-2 od 11. rujna 2018. Naprotiv, u situaciji kada tuženik nije dokazao da je rate iz ugovora o kupoprodaji stana podmirivao svojom vlastitom imovinom do rujna 2003., kada je nastao dug prema Republici Hrvatskoj, za zaključiti je da predmetni stan predstavlja bračnu stečevinu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-612/2020-2 od 17. rujna 2021.

19

417.02

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > PODREDNA PRIMJENA DRUGIH POSTUPOVNIH PRAVILA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 366. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 156.

Članak 158.

Načelo culpae kod odluke o troškovima postupka primjenjivo je u obiteljskim i statusnim predmetima u situaciji kada je tužitelj povukao tužbu nakon što je primio nalaz i mišljenje vještaka koje mu ne ide u prilog.

„Prvostupanjskim rješenjem odbija se kao neosnovan zahtjev tuženice za naknadu troškova postupka.

Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje jer smatra da troškovi zastupanja tuženice po punomoćniku nisu bili nužni za vođenje konkretne parnice, jer da o zaštiti interesa i dobrobiti mlt. djece sud mora voditi računa po službenoj dužnosti, i da se odredbe ZPP-a glede troškova postupka ne mogu bezuvjetno primjenjivati u postupcima kao što je predmetni.

Takav zaključak suda prvog stupnja nije pravilan.

U konkretnom slučaju, brak stranaka je razveden rješenjem Općinskog suda u Zlataru, Stalna služba u Zaboku poslovni broj R1 Ob-451/20 od 18. siječnja 2021. Navedenim rješenjem, a na temelju sporazuma stranaka odobren je plan o roditeljskoj skrbi za mlt. djecu L. K. rođenu ... i Ž. K. rođenu ... Planom o zajedničkoj roditeljskoj skrbi određeno je da će mlt. djeca stanovati s majkom na njenoj adresi.

Tužitelj je podnio tužbu 6. rujna 2021., radi izmjene plana o zajedničkoj skrbi za mlt. djecu, te je povukao tužbu podneskom od 16. veljače 2022.

Tužitelj koji povuče tužbu ili se odrekne tužbenog zahtjeva dužan je tuženiku naknaditi troškove postupka (članak 158. stavak 1. ZPP-a).

Odredbom članka 366. stavka 1. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15, 98/19 i 47/20; dalje: ObZ) propisano je da u statusnim stvarima, stvarima u kojima se odlučuje o roditeljskoj skrbi, osobnim odnosima i mjerama za zaštitu prava i dobrobiti djeteta te u stvarima uzdržavanja djeteta, sud će o troškovima postupka odlučiti slobodno vodeći računa o okolnostima slučaja i o ishodu postupka.

U situaciji kada je tužitelj podnio tužbu radi izmjene plana o zajedničkoj skrbi za mlt. djecu L. i Ž. K., u kratkom razdoblju nakon rješenja poslovni broj R1 Ob-451/20 od 18. siječnja 2021. kojim je odlučeno, a na temelju sporazuma stranaka o zajedničkoj skrbi za mlt. djecu i njihovom stanovanju s majkom, koju tužbu je povukao nakon što je primio nalaz i mišljenje stručnog tima Centra za socijalnu skrb koji mu ne ide u prilog, to po mišljenju ovog suda odredba članka 366. stavka 1. ObZ-a ne može isključiti primjenu odredbe članka 158. ZPP-a.

Sud po službenoj dužnosti u obiteljskim i statusnim postupcima mora voditi računa o dobrobiti djece neovisno o punomoćnicima stranaka, a u konkretnom slučaju budući da je tužitelj povukao tužbu radi se o naknadi troškova po načelu *culpaes*."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-171/2022-2 od 4. travnja 2022.

20

417.09

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA U STATUSNIM STVARIMA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 366. stavak 1.

U okolnostima kada je predlagateljica (baka) uspjela ostvariti svoje pravo s unukom osnovano je prvostupanjski sud odlučio da svaka stranka snosi svoj trošak.

„Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je prvostupanjski sud odluku o trošku postupka utemeljio na odredbi članka 366. stavka 1. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 113/15 i 98/19, dalje ObZ), smatrajući da svaka stranka snosi svoj trošak postupka.

Žalbeni razlozi žaliteljice kojima osporava zakonitost pobijane odluke o troškovima postupka nisu ostvareni.

Ovaj sud drugog stupnja nalazi da je prvostupanjski sud pravilno primijenio odredbu članka 366. ObZ-a kada je smatrao da svaka stranka snosi svoj trošak postupka.

Odredbom člankom 366. stavka 1. ObZ-a propisano je da u statusnim, stvarima u kojim se odlučuje o roditeljskoj skrbi, osobnim odnosima i mjerama za zaštitu prava i dobrobiti djeteta te u stvarima za uzdržavanja djeteta, sud će o troškovima postupka odlučiti, vodeći računa o okolnostima slučaja i ishodu postupka.

Imajući u vidu navedeno, te činjenicu da se radi o osobnim odnosima i mjerama za zaštitu prava i dobrobiti djeteta i da je predlagateljica uspjela ostvariti svoje pravo održavanja

susreta i druženja sa ml. E.-unukom, to je osnovano prvostupanjski sud odlučio da svaka stranka snosi svoj trošak postupka, slijedom čega se žalba protustranke ukazuje neosnovanom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-197/2022-2 od 22. travnja 2022.

21

417.09

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA U STATUSNIM STVARIMA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 346.

Članak 366.

Primjena odredbe članka 366. ObZ-a isključuje primjenu odredaba Zakona o izvanparničnom postupku, radi čega je u izvanparničnom postupku radi nadomještanja suglasnosti roditelja u ostvarivanju roditeljske skrbi, o troškovima postupka potrebno odlučiti primjenom odredbi članka 366. ObZ-a.

„Međutim, iz obrazloženja pobijane odluke proizlazi da je sud odluku o troškovima postupka donio pozivom na odredbu članka 366. ObZ-a, ali uz primjenu pravnih pravila iz paragrafa 20. Zakona o vanparničnom postupku (Službene novine Kraljevine Jugoslavije 45/1934) koji se primjenjuje na temelju odredbe članka 1. Zakona o načinu primjene pravnih pravila donesenih prije 6. travnja 1941. ("Narodne novine", broj 73/91). Stoga je zaključio da trošak zastupanja po punomoćniku nije nužan trošak i da ga snosi stranka u čijem je interesu postupak proveden, pa je odlučio kao u točki II. pobijanog rješenja, tj. sudio je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Žalbenim prigovorima protustranke dovedena je u sumnju zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja.

Odredbom članka 346. ObZ-a propisana je supsidijarna primjena drugih propisa, te je propisano: u postupcima iz ovog dijela zakona primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak iz zakona kojim se uređuje prisilno ostvarenje tražbina, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Dakle, ObZ-om je propisana supsidijarna primjena isključivo propisa kojima se uređuje parnični postupak i zakona kojima se uređuje prisilno ostvarenje tražbina. Međutim, suprotno stavu prvostupanjskog suda ni na koji način nije propisana supsidijarna primjena zakona kojima se uređuje izvanparnični postupak.

Nadalje, po stavu ovog žalbenog suda, do primjene odredaba Zakona o vanparničnom postupku ima mjesta samo ukoliko predmetni odnosi nisu uređeni važećim propisima Republike Hrvatske.

Člankom 366. ObZ-a izričito su uređeni troškovi postupka, a koji se sukladno odredbi članka 346. primjenjuju u svim postupcima pred sudovima (kako parničnim, tako i izvanparničnim), te je propisano: u statusnim stvarima, stvarima u kojima se odlučuje o roditeljskoj skrbi, osobnim odnosima i mjerama za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, te u stvarima o uzdržavanju djeteta sud će o troškovima postupka odlučiti slobodno, vodeći računa o okolnostima slučaja i o ishodu postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-528/2021-2 od 4. studenog 2021.

*OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK
OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > ODRICANJE OD NASLJEDSTVA > PRIRAŠTAJ*

Zakon o nasljeđivanju

(NN 48/03, 163/03, 35/05 i 127/13 i 33/15)

Članak 130.

Nasljedni dio sunasljednika (na nasljedstvo pozvanim zakonskim nasljednicima) koji su se odrekli nasljedstva ne raspodjeljuje se svim proglašenim nasljednicima razmjerno njihovim nasljedničkim udjelima jer je to u suprotnosti s odredbom članka 130. ZN-a.

„U tijeku prvostupanjskog postupka je utvrđeno:

- da je Javni bilježnik S. Ž. K. iz R. kao povjerenik ovog suda, donijela rješenje o nasljeđivanju iza pok. M. U. B., poslovni broj O-1718/2019, UPP/OS-52/2019 od 16. rujna 2019., kojim je rasporedila imovinu ostaviteljice na način da je sin Ž. U. proglašen nasljednikom za 2/4 dijela, a unuci D. U. i R. U. svaki za po 1/4 dijela;

- da su se na nasljedstvo pozvani sinovi ostaviteljice Ž. i L. U. prihvatili nasljedstva na ostavinskoj imovini ostaviteljice, time što je nasljednik L. U. svoj nasljedni dio ustupio bratu Ž. U. koji se prihvatio učinjenog mu ustupa, a unuci ostaviteljice K. U., A. U., L. U. i M. U. su se odrekli nasljedstva, dok je o nasljednim pravima za sunasljednike unuke ostaviteljice D. U. i R. U. povjerenik suda odlučio sukladno odredbama članka 217. i 219. Zakona o nasljeđivanju jer se nisu odazivali urednom pozivu javnog bilježnika niti dostavili ovjerene nasljedničke izjave o odricanju li ustupanju svog dijela nasljedstva pa se u tom slučaju smatralo da žele biti nasljednicima.

Polazeći od naprijed navedenih utvrđenja sud prvog stupnja ocjenjuje da je javni bilježnik S. Ž. K. iz R. pravilno i uz valjane razloge prema utvrđenom rodoslovlju, uslijed odreke na nasljedstvo pozvanih zakonskih nasljednika pokojnog sina ostaviteljice pok. S. U., njegovih potomaka sinova K. i A. U., u konkretnom slučaju unuci ostaviteljice D. U. pripao cijeli nasljedni dio njezinog prednika sina ostaviteljice pok. S. U. jer su se ostali njegovi potomci sinovi K. i A. U. odrekli nasljedstva pa se smatra da nikada nisu niti bili nasljednici.

Isti se odnosi i na unuka ostavitelja R. U. kojem je iz istih razloga (jer su se njegovi brat M. U. i sestra L. U. odrekli nasljedstva) pripao cijeli nasljedni dio njegovog prednika sina ostaviteljice pok. B. U.

Utoliko je pogrešno stajalište žalitelja da se nasljedni dijelova sunasljednika koji su se odrekli nasljedstva trebaju raspodijeliti svim proglašenim nasljednicima razmjerno njihovim nasljednim dijelovima jer bi to bilo u suprotnosti s odredbama članka 130. stavka 3. ZN-a koji propisuje da se nasljednik koji se odrekao nasljedstva smatra da nikada nije bio nasljednik.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-117/2022-2 od 24. veljače 2022.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > ODRICANJE OD NASLJEDSTVA > ZASTARA PRAVA ZAHTIJEVATI OSTAVINU

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 138. stavak 1.

Kada se radi o sporu između nasljednika istog ostavitelja (i u slučaju tužbe za utvrđenje bračne stečevine), koji se spore o jačem pravu na nasljedstvo, ili o veličini suvlasničkog dijela, riječ je o nasljedničkoj, a ne o vlasničkoj tužbi, i stoga dolazi do primjene odredbe članka 138. ZN-a

„Kako je ostavitelj D. B. preminuo ... a predmetna tužba je podnesena 15. rujna 2020., ista je podnesena nakon proteka zakonskog roka od 20 godina, pa je tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan imajući u vidu odredbu članka 138. stavka 1. ZN-a.

Pasivno legitimiran za nasljednički zahtjev je osoba koja je faktično ušla (u cijelosti ili u nekom dijelu) u pravni položaj nasljednika koji joj ne pripada, onemogućujući time nasljednika da on faktično zauzme pravni položaj koji mu pripada na temelju njegovog nasljednog prava. Učinak je zastare nasljedničkog zahtjeva da nasljednik više ne može protiv pasivno legitimirane osobe koja je istakla prigovor zastare postići usklađivanje svog faktičnog položaja s pravnim.

U smislu odredbe članka 138. stavka 1. ZN-a za zastarijevanje zahtjeva u odnosu na nesavjesnog posjednika ostavine propisan je samo objektivni rok od 20 godina koji počinje teći kod zakonskog nasljeđivanja od smrti ostavitelja, a kod oporučnog nasljeđivanja od proglašenja oporuke.

Na žalbene navode tužiteljice da tužba za utvrđenje bračne stečevine ne zastarijeva jer se radi o vlasničkopravnom zahtjevu, za navesti da je u konkretnom slučaju riječ o sporu između nasljednika istog ostavitelja koji se spore o jačem pravu na nasljedstvo ili o veličini nasljednog dijela, pa nije riječ o vlasničkoj tužbi već o nasljedničkoj i stoga dolazi do primjene odredbi ZN-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-84/2022-2 od 17. veljače 2022.

OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > UPUĆIVANJE NA PARNICU > ZBOG SPORA O ČINJENICAMA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 224. stavak 1. točka 2.

Članak 225. stavak 1.

Kada je između stranaka sporno pitanje predstavlja li nekretnina koja je predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju bračnu stečevinu ostavitelja i njegove supruge, radi se o sporu o činjenicama o kojima ovisi sastav ostavine te je ostvaren razlog za prekid ostavinskog postupaka u smislu odredbe članka 224. stavka 1. točke 2. ZN-a, a na parnicu je uputiti nasljednika koji se suprotstavlja podacima iz javne ili javno ovjerovljene isprave (članak 225. stavak 1. ZN-a).

„Predmetni je ostavinski postupak prekinut u odnosu na nekretnine koje je ostavitelj stekao na temelju Ugovora o doživotnom uzdržavanju od 27. veljače 1979. sklopljenog s I. B. ud. P. koje su precizno navedene u točki II. izreke pobijanog rješenja za koje žalitelj kao nasljednik tvrdi da predstavljaju bračnu stečevinu ostavitelja i njegove supruge B. V., čiji je on nasljednik.

Sud je prvog stupnja ocijenio da su u opisanim okolnostima ostvarene pretpostavke za prekid postupka jer je među nasljednicima sporno predstavljaju li nekretnine koje su predmet Ugovora o doživotnom uzdržavanju od 27. veljače 1979. sklopljenog između I. B. ud. P. i ostavitelja, bračnu stečevinu ostavitelja i njegove supruge B. V., a o ovoj spornoj činjenici ovisi sastav ostavine. Ujedno je ponovno, ovaj put slijedeći i pravno shvaćanje ovog suda iz ukidnog rješenja broj Gž-1523/2021-2 od 15. listopada 2021., a u primjeni odredbe članka 225. stavka 1. ZN, ocijenio da u parnicu valja uputiti nasljednika A. Ž. pok. Š. (kao pravnog slijednika B. V.) iz razloga što je na njemu teret dokaza činjenice koja se suprotstavlja podacima iz javne ili javno ovjerovljene isprave.

Neutemeljeno žalitelj osporava pravilnost prvostupanjskog rješenja kod činjenice da su u okolnostima konkretnog slučaja među nasljednicima sporne činjenice o kojima ovisi sastav ostavine, konkretno predstavljaju li nekretnine koje su predmet Ugovora o doživotnom uzdržavanju od 27. veljače 1979. sklopljenog između ostavitelja i I. B. udove P. bračnu stečevinu ostavitelja i njegove supruge B. V., a što upravo predstavlja razlog za prekid postupka u smislu odredbe članka 224. stavka 1. točke 2. ZN-a. Što se, pak, tiče pitanja primjene odredbe članka 225. stavka 1. ZN-a, ovaj sud ostaje kod pravnog shvaćanja iz rješenja broj Gž-1523/2021-2 od 15. listopada 2021. prema kojem je sud prvog stupnja pravilno ocijenio da u parnicu treba uputiti nasljednika A. Ž. pokojnog Š. zato što je na njemu teret dokaza činjenice koja se suprotstavlja podacima iz javne ili javno ovjerovljene isprave.

U odnosu na žalbene navode da je na parnicu sud trebao uputiti nasljednike I. M. V., K., B. i M. V. protiv nasljednika A. Ž. pokojnog Š., odgovoriti je da je sud pravilno primijenio odredbu članka 225. stavka 1. ZN kada je na parnicu uputio nasljednika A. Ž. pok. Š. zato što je upravo taj nasljednik osporio sadržaj javno ovjerovljene isprave, pa zato na njemu leži teret dokaza činjenica koje se suprotstavljaju tome.“

Županijski sud u Splitu, Gž-33/2022-2 od 21. ožujka 2022.

5 > Radno pravo

25

513.161.25

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > VRSTE OTKAZA > IZVANREDNI OTKAZ > OSTALO

Zakon o radu

(NN 38/95, 54/95, 65/95, 102/98, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 30/04, 137/04, 68/05, 149/09, 61/11, 82/12, 73/13, 93/14, 127/17 i 98/19)

Članak 115.

Tuženik kao poslodavac ovlaštenje da jednostrano opozove svoju odluku o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu, gubi tek nakon konačnosti odluke o otkazu ugovora o radu.

„Sporno je i u žalbenom stadiju postupka je li poslodavac mogao zakonito opozvati svoju Odluku o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu od dana 13. lipnja 2019., a s tim u vezi je li zakonita nova odluka tuženika, ovoga puta odluka o izvanrednom otkazu ugovora o radu koja je uslijedila nakon opoziva odluke o redovitom otkazu, kada se tužitelj po pozivu poslodavca nije javio na radno mjesto.

Među strankama je nesporno da je tuženik dana 13. lipnja 2019. donio odluku o poslovno uvjetovanom otkazu koja je tužitelju uručena 11. srpnja 2019., te je isti protiv ove odluke dana 22. srpnja 2019. putem punomoćnice podnio zahtjev za zaštitu prava, a koji zahtjev je tuženik zaprimio 29. srpnja 2019.

Također je nesporno da je tuženik donio Odluku o opozivu Odluke o otkazu ugovora o radu o čemu je tužitelja obavijestio dopisom (putem punomoćnice) u kojem ga je ujedno pozvao javiti se na radno mjesto radi nastavka radnog odnosa.

Međutim, prvostupanjski sud propustio je utvrditi kada je tužitelj zaprimio opoziv odluke o redovitom otkazu odnosno je li povlačenje odluke o otkazu uslijedilo prije ili nakon odustanka tužitelja od zahtjeva za zaštitu prava u odnosu na osporavanje odluke o otkazu.

Pitanje pravne valjanosti tuženikove odluke o opozivu otkaza ugovora o radu je od odlučnog značaja u konkretnom slučaju budući da nakon konačnosti odluke o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu poslodavac nije ovlašten istu odluku opozvati bez pristanka radnika (pravno shvaćanje zauzeto na trećoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnoga suda Republike Hrvatske 24. travnja 2006.).

Navedenim, tuženik kao poslodavac ovlaštenje da jednostrano opozove svoju odluku o poslovno uvjetovanom otkazu ugovora o radu gubi tek nakon konačnosti odluke o otkazu ugovora o radu, dakle u situaciji da tužitelj tu odluku nije osporavao.

Zaključak da se ovdje radi o nevaljanom opozivu odluke o otkazu ugovora o radu sud prvog stupnja izvodi bez da je utvrdio tu relevantnu činjenicu, pa je za sada neopravdana njegova ocjena kako poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu tužitelja proizvodi pravne učinke odnosno da je tužitelju radni odnos prestao u skladu s odlukom o poslovno uvjetovanom otkazu, a ne na temelju odluke o izvanrednom otkazu donesenom nakon toga.

Pritom je i za ukazati da ako poslodavac opozove svoju odluku nakon konačnosti, a radnik se prigovorom ne usprotivi takvom opozivu, ugovor o radu nastavlja proizvoditi učinke

pa je po prirodi stvari poslodavac ovlašten pozvati radnika da nastavi ispunjavati obveze iz ugovora o radu.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-385/2022-4 od 12. travnja 2022.

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji

26

711.232.1

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNENO DJELO > SIGURNOSNE MJERE > VRSTE SIGURNOSNIH MJERA > OBVEZNO PSIHIJATRIJSKO LIJEČENJE

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21)

Članak 68. KZ/11

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19)

Članak 469. točka 5.

Kada sud prihvati nalaz i mišljenje vještaka psihijatra iz kojeg proizlazi kako je optuženik u vrijeme počinjenja djela bio „smanjeno ubrojiv, ali ne u bitnom znatnijem stupnju“ i izreče mu sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja, povrijedio je kazneni zakon prekoračivši ovlast koju ima po zakonu.

„Ispitujući pobijanu presudu u povodu žalbe državnog odvjetnika, a po službenoj dužnosti prema članku 476. stavku 1. točki 2. ZKP/08 ovaj drugostupanjski sud je utvrdio kako je prvostupanjski sud počinio povredu kaznenog zakona na štetu optuženika iz članka 469. točke 5. ZKP/08 u svezi sa člankom 68. KZ/11, i to što je odlukom o sigurnosnoj mjeri prekoračio ovlast koju ima po zakonu.

Naime, odredbom članka 68. stavka 1. KZ/11 propisano je kako će sud sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja izreći počinitelju koji je kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od 1 (jedne) godine ili više počinio u stanju bitno smanje ubrojivosti,

ako postoji opasnost da bi ta osoba zbog duševnih smetnji zbog kojih je nastupila njezina bitno smanjena ubrojivost mogla u budućnosti počinuti teže kazneno djelo.

Prvostupanjski sud prihvatio je nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka psihijatra dr. D. Z. koji je zaključio kako je optuženik u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio "smanjeno ubrojav, ali ne i u bitnom, znatnijem stupnju", uslijed čega mu se ni ne može izreći sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja.

Kako je, dakle, izricanjem takve sigurnosne mjere prvostupanjski sud prekoračio ovlast koju ima po zakonu i na taj način povrijedio kazneni zakon na štetu optuženika, to je valjalo u povodu žalbe državnog odvjetnika, a po službenoj dužnosti, preinačiti prvostupanjsku presudu na način da se ukine sigurnosna mjera koju je prvostupanjski sud prema članku 68. KZ/11 izrekao optuženiku, a kako je žalba državnog odvjetnika neosnovana to ju je valjalo odbiti, i u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrditi prvostupanjsku presudu, a u suglasju sa člankom 486. stavkom 1. ZKP/08.“

Županijski sud u Splitu, Kž-167/2021-5 od 15. veljače 2022.

27

712.126.3

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > PRETHODNI POSTUPAK > PODIZANJE, SADRŽAJ I PREDAJA OPTUŽNICE > POSTUPAK PRED OPTUŽNIM VIJEĆEM

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19)

Članak 355. stavak 1. i 2.

Članak 468. stavak 1. točka 11.

Izreka rješenja je nerazumljiva jer je optužno vijeće odbacilo optužnicu samo na temelju odredbe članka 355. stavka 2. ZKP/08, bez navođenja postojanja razloga iz stavka 2. tog članka.

„Naime, u izreci prvostupanjskog rješenja navodi se kako se optužnica oštećenog kao tužitelja K. A. odbacuje na temelju članka 355. stavka 2. ZKP/08. Citirana odredba propisuje da ako nije vođena istraga vijeće će rješenjem odbaciti optužnicu ako utvrdi postojanje razloga iz stavka 1. toga članka, a to su da djelo koje je predmet optužbe nije kazneno djelo, da postoje okolnosti koje isključuju okrivljenikovu krivnju, da nema zahtjeva ovlaštenog tužitelja ili prijedloga odnosno odobrenja ovlaštene osobe, ako je to po zakonu potrebno ili da postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon ili da nema dovoljno dokaza da je okrivljenik osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe odnosno da je proturječenje između prikupljenih dokaza očito takvo da bi na raspravi izricanje osuđujuće presude bilo nemoguće.

Dakle, ovakva izreka pobijanog rješenja je nerazumljiva budući da nije navedeno uslijed kojih razloga je optužnica odbačena“.

Županijski sud u Splitu, Kž-59/2022-3 od 8. veljače 2022.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > ODLUKA O KAZNENIM SANKCIJAM, ODUZIMANJU IMOVINSKE KORISTI, TROŠKOVIMA KAZNENOG POSTUPKA, IMOVINSKOPRAVNIM ZAHTEJIVIMA TE ODLUKE O OBJAVI PRESUDE PREKO TISKA, RADIJA ILI TELEVIZIJE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19)

Članak 145. stavak 1. i 2. točka 6.

Članak 148. stavak 1.

Pravilno je prvostupanjski sud obvezao optuženika na plaćanje troškova postupka u paušalnoj svoti koja je po svojoj visini primjerena duljini trajanja i složenosti postupka, iako je umirovljenik, jer ostvaruje redovita primanja u vidu mirovine, vlasnik je stana, kuće i poljoprivrednog zemljišta uslijed čega plaćanjem troškova postupka neće biti dovedeno u pitanje njegovo uzdržavanje niti osoba koje je dužan uzdržavati.

„U uvodu žalbe branitelj optuženika naveo da presudu pobija zbog svih žalbenih osnova, dakle i zbog odluke o troškovima, ovaj drugostupanjski sud je ispitao pobijanu presudu i u tom dijelu te je zaključio kako je utemeljeno optuženik obvezan na plaćanje troškova postupka u paušalnom iznosu od 3.000,00 kuna, koji trošak odgovara duljini trajanja i složenosti provedenog postupka. Optuženik je umirovljenik, redovito ostvaruje prihode u vidu mirovine od 5.600,00 kuna, vlasnik je kuće i poljoprivrednog zemljišta u B. te stana, pa plaćanjem troškova postupka ni u kom slučaju neće biti dovedeno u pitanje njegovo uzdržavanje niti osoba koje je eventualno dužan uzdržavati.

Kako navodima svoje žalbe branitelj optuženika nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude, a ovaj drugostupanjski sud nije utvrdio da bi prvostupanjski sud počinio kakvu povredu zakona na koju pazi po službenoj dužnosti prema članku 476. stavku 1. točkama 1. i 2. ZKP/08, to je njegovu žalbu valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu, a u suglasju sa člankom 482. ZKP/08.“

Županijski sud u Splitu, KŽ-327/2021-7 od 8. veljače 2022.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > IZVANIZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI > OBNOVA KAZNENO POSTUPKA > DOVRŠENOG PRAVOMOĆNOM PRESUDOM > RAZLOZI ZA OBNOVU

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19)

Članak 507. stavak 1. ZKP/08

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21-dalje u tekstu: KZ/11)

Članak 278. stavak 1. KZ/11

Kada je osuđenik uz zahtjev za obnovu pravomoćno okončanog postupka u kojem je proglašen krivim zbog kaznenog djela krivotvorenja isprave dostavio naknadno obavljeno grafološko vještačenje, u kojem je zaključeno kako „vrlo vjerojatno, gotovo sigurno nije skriptor“ spornog potpisa na ugovoru o kupoprodaji, onda je prvostupanjski sud pogrešno zaključio kako ta nova okolnost nema takvu težinu i značaj da dovede do oslobađajuće presude.

„Osuđenik utemeljeno u žalbi ističe kako je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda da nove okolnosti, koje se odnose na grafološko vještačenje obavljeno po stalnom sudskom vještaku M. K., nemaju takvu težinu i značaj da bi dovele do oslobađajuće presude.

Naime, tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom ispitani su svjedoci A. S., A. V., B. K., pregledana je SMS prepiska između osuđenika i svjedoka A. S. Na temelju tih dokaza prvostupanjski sud (a što je potom potvrđeno i u žalbenom postupku) je osuđenika proglasio krivim zbog počinjenja kaznenog djela krivotvorenja isprave iz članka 278. stavka 1. KZ/11.

Međutim, osuđenik je, uz zahtjev za obnovu tako pravomoćno okončanog postupka, dostavio nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka grafologa M. K. koji je zaključio kako potpis A. S., koji se nalazi na kupoprodajnom ugovoru motornog vozila K. P. d.o.o. V., T. B. 20, prodavatelja A. S., vrlo vjerojatno, gotovo sigurno nije napisan rukom J. Č. iz S. Navedeni vještak prilikom izrade nalaza i mišljenja primijenio je suvremene grafičke metode vještačenja rukopisa, koje se temelje na proučavanju općih i posebnih karakteristika rukopisa, korištenjem mikroskopa te komparacijom utvrđenih elemenata rukopisa, spornog u odnosu na nesporni materijal, pa osuđenik utemeljeno u žalbi ističe kako je ova nova činjenica prikladna da dovede do oslobađajuće presude, posebice stoga što je osuđenik pravomoćno osuđen bez provođenja grafološkog vještačenja, kojim se može utvrditi je li osuđenik u kupoprodajnom ugovoru potpisao ime oštećenog A. S. ili ne.“

Županijski sud u Splitu, Kž-200/2022-5 od 29. ožujka 2022.

8 > Građansko procesno pravo

30

810.3

*GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O
PARNIČNOM POSTUPKU > PRETHODNO PITANJE*

Zakon o parničnom postupku

*(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11,
148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 12. stavak 1.

*Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republika Hrvatske
(NN 99/99, 29/02 i 49/02)*

Članak 31.

*Pravilnik o sastavu i načinu rada zdravstvene komisije za utvrđivanje sposobnosti radnika na
poslovima ovlaštene službene osobe u MUP-u i Ministarstvu pravosuđa i uprave
(NN 8/93)*

Članak 12.

Parnični sud je vezan ne samo za odluku upravnog tijela u granicama njezine pravomoćnosti već i za činjenična utvrđenja u toj odluci koja supstanciraju sadržaj izreke te odluke.

„Prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude navodi kako je vezan za pravomoćno rješenje HZMO-a od 14. studenog 2013. kojim je tužitelju priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad počevši od 30. rujna 2009. , a koja da je nesposobnost u navedenom postupka utvrđena na temelju provedenog vještačenja kao i na temelju revizije koja da se suglasila sa vještačenjem.

Kao što je već navedeno u drugostupanjskom rješenju donesenom u ovom predmetu 23. rujna 2020. parnični je sud na temelju članka 12. stavka 1. ZPP-a vezan ne samo za odluku upravnog tijela u granicama njezine pravomoćnosti, već i za činjenična utvrđenja u toj odluci koja supstanciraju sadržaj izreke te odluke. U tom smislu izjasnio se Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci U-III-350/2006 od 20. svibnja 2008. Pravna stajališta Ustavnog suda Republike Hrvatske zauzeta u ustavnosudskoj praksi ustanovljuju obvezujuće pravne standarde u odnosu na zaštitu ljudskih prava, koje su dužna uvažavati i poštivati sva tijela državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave prilikom odlučivanja o konkretnom pravnom pitanju, a sukladno odredbi članka 31. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republika Hrvatske („Narodne novine“, broj 99/99, 29/02 i 49/02).

U predmetnim drugostupanjskim rješenjima HZMO-a od 20. studenog 2009. i 14. studenog 2013. se ne navodi, kako u izreci tako i u obrazloženju, da je razlog odlaska tužitelja u invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, ozljeda na radu tužitelja ili pak njegova bolest koja bi bila vezana za njegov rad kod poslodavca.

S druge pak strane Rješenjem Ministarstva unutarnjih poslova, drugostupanjske zdravstvene komisije, br. 21/08 od 1. srpnja 2009. žalba tužitelja u ovom parničnom postupku je usvojena te je poništeno rješenje prvostupne zdravstvene komisije od 6. studenog 2008. Također ovim rješenjem od 1. srpnja 2009. i to baš u točki 3. izreke je utvrđeno kako je L. Ž. (tužitelj u ovoj parnici) nesposoban za obavljanje poslova policijskog službenika. Posebno je za istaknuti kako je u točki 4. izreke ovog rješenja navedeno slijedeće: „Nesposobnost imenovanog posljedica je oboljenja koje je nastalo povodom obavljanja službe.“

Međutim, prvostupanjski sud u pobijanoj presudi pravilno navodi kako nije vezan odlukom drugostupanjske zdravstvene komisije u smislu odredbe članka 12. stavka 1. ZPP-a. Naime da ova komisija nije bila ovlaštena ispitivati razloge tužiteljeve nesposobnosti za rad, već da je bila ovlaštena samo utvrditi je li tužitelj sposoban ili nesposoban za rad te postoji li eventualno preostala radna sposobnost kod tužitelja, a ovo sukladno odredbi članka 12. Pravilnika o sastavu i načinu rada zdravstvene komisije za utvrđivanje sposobnosti radnika na poslovima ovlaštene službene osobe u MUP-u i Ministarstvu pravosuđa i uprave („Narodne novine“, broj 8/93) Zbog nepotrebnog ponavljanja žalitelj se u ovom dijelu upućuje na obrazloženje pobijane presude.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-306/2021-2 od 23. veljače 2022.

31

810.511.2

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRIPREMANJE GLAVNE RASPRAVE > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEDUNARODNA NADLEŽNOST)

*Zakon o međunarodnom privatnom pravu
(NN 101/17)*

Članak 29.

Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (dalje Uredba (EU) br. 650/2012)

Članak 4.

Članak 10.

Za provođenje ostavinskog postupka ostaviteljice koja je državljanka Republike Srbije, nadležan je sud Republike Hrvatske, ako se ostavina ili dio ostavine sastoji od nekretnina na području Republike Hrvatske, neovisno o činjenici što je ostaviteljica bila

državljanica Republike Srbije, koja nije članica EU i što je u Republici Srbiji imala uobičajeno boravište u trenutku smrti.

„Predmet odlučivanja u ovom žalbenom stadiju postupka je prvostupanjska odluka kojom se Općinski sud u Pazinu oglosio nenadležnim za postupanje po prijedlogu za vođenje ostavinskog postupka iza pok. J. R., srpske državljanke s posljednjim boravištem u Srbiji.

Iz spisa predmeta proizlaze sljedeća utvrđenja:

- kako je dana 1. prosinca 2020. kod prvostupanjskog suda zaprimljen prijedlog za provedbu ostavinskog postupka iza pokojne J. R., srpske državljanke s posljednjim boravištem u Republici Srbiji, umrle u B. ...,

- kako je spis predmeta ustupljen javnom bilježniku T. F. u P. te da je na ročištu od 17. lipnja 2021. nasljednica Z. I., žaliteljica u ovom stadiju postupka, istakla prigovor apsolutne nenadležnosti suda u Republici Hrvatskoj za postupanje u predmetnoj pravnoj stvari,

- kako je javni bilježnik dana 24. lipnja 2021. vratio prvostupanjskom sudu spis predmeta na daljnje postupanje jer je nasljednica Z. I. istakla prigovor apsolutne nenadležnosti suda u Republici Hrvatskoj,

- kako je nasljednica Z. I. navedeni prigovor i dodatno obrazložila podneskom od 8. srpnja 2021., kao i da je u dva navrata požurivala donošenje odluke o prigovoru,

- kako je prvostupanjski sud pobijano rješenje, kojim je sadržajno prihvatio navedeni prigovor, donio 23. studenoga 2021.

Temeljem navedenih utvrđenja, prvostupanjski sud je zaključio kako su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti za primjenu članka 4. Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (dalje Uredba (EU) br. 650/2012), prema kojoj odredbi sudovi države članice u kojoj je umrli imao svoje uobičajeno boravište u trenutku smrti imaju nadležnost odlučivati o nasljeđivanju u cijelosti, s tim što je člankom 83. propisano da se Uredba primjenjuje na nasljeđivanje osoba koje umru 17. kolovoza 2015. ili nakon toga. Osim toga, i kako se u smislu članka 15. Uredbe kad se pred sudom države članice pokrene postupak o nasljednoj stvari za koji taj sud u skladu s Uredbom nije nadležan, sud po službenoj dužnosti proglašava nenadležnim. S obzirom kako je ostaviteljica preminula nakon početka primjene predmetne Uredbe, te je u trenutku smrti imala uobičajeno boravište u Republici Srbiji, to se sud oglosio nenadležnim za postupanje po prijedlogu za provedbu ostavinskog postupka.

10. Međutim, kako je već i navedeno, prema stajalištu ovog suda, prvostupanjski sud je u konkretnom slučaju pogrešno prihvatio prigovor nasljednice u pogledu nadležnosti suda Republike Hrvatske za postupanje po prijedlogu za provedbu ostavinskog postupka, unatoč tomu što je u trenutku smrti ostaviteljica imala uobičajeno boravište u Republici Srbiji, jer se nedvojbeno ostavinska imovina nalazi na području Republike Hrvatske.

Člankom 29. Zakona o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17, dalje: ZMPP) propisano je:

Pravo mjerodavno za nasljeđivanje određuje se primjenom Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL L 201, 27. 7. 2012.).

Člankom 10. Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju propisano je:

Supsidijarna nadležnost

1. Ako se uobičajeno boravište umrlog u trenutku smrti ne nalazi u državi članici, sudovi države članice u kojoj se nalazi imovina ostavine svejedno imaju nadležnost odlučivati o nasljeđivanju u cijelosti:

a) ako je umrli imao državljanstvo te države članice u trenutku smrti; ili, ako to nije slučaj,

b) ako je umrli imao svoje prethodno uobičajeno boravište u toj državi članici, pod uvjetom da u trenutku kada je postupak pokrenut pred sudom nije proteklo više od pet godina od promjene tog uobičajenog boravišta.

2. Ako nijedan sud u državi članici nema nadležnost prema stavku 1., sudovi države članice u kojoj se nalazi imovina ostavine svejedno imaju nadležnost odlučivati o toj imovini.

Prema stajalištu ovog drugostupanjskog suda, polazeći od stanja u spisu predmeta, u konkretnom slučaju, sukladno citiranim odredbama ZMPP-a i Uredbe br. 650/2012, u postupku po prijedlogu za provedbu ostavinskog postupka za suđenje je nadležan i sud u Republici Hrvatskoj, s obzirom da je nedvojbeno kako se ostavina (ili dio ostavine) sastoji od nekretnina koje su položene k.o. P., dakle na području Republike Hrvatske, ostaviteljica je očito imala državljanstvo Republike Srbije u trenutku smrti te je imala uobičajeno boravište u Srbiji, odnosno nije imala uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj. Prvostupanjski sud je pogrešno zaključio kako su ispunjeni uvjeti za primjenu članka 4. Uredbe br. 650/2012 Europskog parlamenta i vijeća od 4. srpnja 2012., prema kojoj odredbi sudovi države članice u kojoj je umrli imao svoje uobičajeno boravište u trenutku smrti imaju nadležnost odlučivati o nasljeđivanju u cijelosti, jer nije cijenio sve okolnosti iz članak 10. te Uredbe, a što utemeljeno primjećuje i žaliteljica.“

Županijski sud u Splitu, Gž-153/2022-2 od 28. travnja 2022.

32

810.511.21

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > IZRIČITE ODREDBE O MEĐUNARODNOJ NADLEŽNOSTI

*Zakon o međunarodnom privatnom pravu
(NN 101/17)*

Članak 16.

Članak 47. stavak 1. i stavak 2. točka 2. i 3.

Članak 78. stavak 1.

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 498.

Članak 499.

U postupcima pokrenutim nakon stupanja na snagu ZMPP primjenjuju se odredbe tog Zakon bez obzira što je rješenje o oduzimanju poslovne sposobnosti doneseno ranije, pa obzirom da predloženi (osoba lišena poslovne sposobnosti) ima prebivalište i boravište u SR Njemačkoj sukladno članku 16. ZMPP-a, za pretpostavke lišenja i vraćanja poslovne sposobnosti, mjerodavno je pravo države u kojoj predloženi (o čijoj poslovnoj sposobnosti se odlučuje) ima uobičajeno boravište pri čemu postoji nadležnost suda u RH ako je predloženi državljanin RH (članak 47. ZMPP).

„Prvostupanjski sud se oglašio nenadležnim za odlučivanje o podnesenom prijedlogu, te odbacio prijedlog.

Iz stanja spisa proizlazi:

- kako je pravomoćnim rješenjem Općinskog suda u Zagrebu broj R1-2208/97 od 8. listopada 1997. u potpunosti lišen poslovne sposobnosti I. M.,
- kako je na temelju toga rješenja I. M., predložniku i postavljen skrbnik,
- kako se I. M. odselio u SR Njemačku,
- kako I. M. ima i boravište i prebivalište u SR Njemačkoj,
- kako je predložnika I. M. i sud u SR Njemačkoj lišio poslovne sposobnosti,
- kako I. M. je postavljen skrbnik i u SR Njemačkoj.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je zaključio kako je nadležan sud njegova prebivališta u Republici Njemačkoj, te da je stoga apsolutno ne nadležan za provođenje predmetnog postupka, a niti bi taj postupak mogao provesti prema pravilima ObZ-a iz članka 498. i 499.

Ujedno je prvostupanjski sud istaknuo kako bi odluka suda Republike Hrvatske o lišenju poslovne sposobnosti predložnika postala bespredmetna u trenutku donošenja odluke o istoj stvari u Republici Njemačkoj.

Zaključak prvostupanjskog suda o nadležnosti ovaj sud ne prihvaća pravilnim, i to ne iz razloga koje u svojoj žalbi ističe predlagatelj.

Naime, od 29. siječnja 2019. na snazi je Zakon o međunarodnom privatnom pravu (dalje: ZMPP – "Narodne novine", broj 101/17), a koji u odredbi članka 78. stavka 1. propisuje kako se taj Zakon primjenjuje na pravne odnose nastale do dana stupanja na snagu tog Zakona i na postupke pokrenute od dana stupanja na snagu tog Zakona.

Postupak je pokrenut prijedlogom kojeg je sud zaprimio 5. studenog 2020., a u prijedlogu se traži vraćanje poslovne sposobnosti, pa stoga neovisno što je predloženi lišen poslovne sposobnosti znatno prije stupanja na snagu ZMPP-a po pravnom shvaćanju ovog suda u ovom konkretnom slučaju valja primijeniti ZMPP.

Odredbom članka 47. ZMPP-a propisano je da ako tim Zakonom nije drugačije određeno, u postupcima čiji su predmet osobna stanja fizičkih osoba, sud ili drugo tijelo Republike Hrvatske nadležno je, osim prema odredbi članka 57. citiranog Zakona, ako osoba o čijem je osobnom stanju riječ ima u RH uobičajeno boravište ili ako je hrvatski državljanin. Stavkom 2. posebno je u točki 3. predviđeno da se stavak 1. odredbe članka 47. primjenjuje i na postupke čije je predmet lišenje ili vraćanje poslovne sposobnosti.

Stoga je, dakle, sukladno odredbi članka 47. stavka 1. i 2. točke 2. ZMPP-a u ovom postupku nadležan upravo sud naše države, a ovo s obzirom da predloženi nesporno ima hrvatsko državljanstvo.

Međutim, valja ukazati prvostupanjskom sudu s obzirom da je isti zaista nadležan za postupanje u ovom predmetu, a ovo s obzirom na motiv predlagatelja koji je prijedlog podnio sukladno odredbi članka 557. ObZ-a, da primjena odredbe članka 557. ObZ-a ne dolazi u ovom konkretnom slučaju u obzir.

Naime, iako se radi o jednoj nemo-tehnički vrlo nezgrapnoj odredbi, jasno je kako je zakonodavac sukladno odredbi članka 557. ObZ-a želio preispitati ranije odluke o lišenju

poslovne sposobnosti, s obzirom da je napušten koncept tzv. potpunog lišenja poslovne sposobnosti, jer to sukladno i međunarodnim konvencijama, a i ObZ-u sada "de jure" nije moguće.

Međutim, neovisno o odredbi članka 557. ObZ-a s obzirom da predloženi ima i prebivalište i boravište u SR Njemačkoj, to sukladno odredbi članka 16. ZMPP-a za pretpostavke za lišenje i vraćanje poslovne sposobnosti, stavljanje pod skrbništvo i prestanak skrbništva nad odraslim osobama, mjerodavno je pravo države u kojoj osoba o čijoj se poslovnoj sposobnosti odlučuje, odnosno štíćenik ima uobičajeno boravište.

Stoga, prvostupanjski sud niti ne može primijeniti ObZ, već treba primijeniti obiteljsko pravne propise koji su na snazi u SR Njemačkoj.

Praktično ovaj se sud slaže sa posljednjim pasusom iz obrazloženja prvostupanjskog rješenja kako je praktično odluka hrvatskog suda o lišenju poslovne sposobnosti bespredmetna, jer je nadležni sud u SR Njemačkoj donio novo rješenje o lišenju poslovne sposobnosti, no prvostupanjski sud nije donio odluku kojom odbija zahtjev, već se oglasio nenadležnim i odbacio prijedlog.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-33/2022-2 od 26. siječnja 2022.

33

810.512.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15 i 67/18)*

Članak 21. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 15. stavak 3.

Općinski sud u Splitu kojemu je podnesen prijedlog ostaje i dalje nadležan iako su se tijekom postupka promijenile okolnosti na način da bi bio nadležan drugi sud iste vrste.

„U vrijeme podnošenja prijedloga potrošač je imao prijavljeno prebivalište na adresi u S., Ž. Međutim, naknadnim uvidom u sudu dostupne podatke MUP-a utvrđeno je da je potrošač promijenio prebivalište i ima prebivalište na području Općinskog suda u Makarskoj. Radi toga se Općinski sud u Splitu temeljem odredbe članka 21. u vezi s člankom 20. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 70/19, dalje u tekstu: ZPP), proglasio mjesno nenadležnim te nakon pravomoćnosti predmet ustupio Općinskom sudu u Makarskoj.

Podneskom od 18. lipnja 2021. Općinski sud u Makarskoj, Stalna služba u Imotskom pokrenuo je postupak sukoba nadležnosti u smislu odredbe članka 22. ZPP-a navodeći da je za suđenje nadležan Općinski sud u Splitu.

Prema odredbi članka 15. stavka 3. ZPP-a ako se tijekom postupka promijene okolnosti na kojima je utemeljena nadležnost suda, sud koji je bio nadležan u vrijeme podnošenja tužbe ostaje i dalje nadležan i ako bi zbog tih promjena bio nadležan drugi sud iste vrste ako zakonom nije izrijekom drukčije određeno.

Polazeći od navedenog, za suđenje u ovoj pravnoj stvari je nadležan Općinski sud u Splitu, kojem je i podnesen prijedlog, te je zbog toga odlučeno kao u izreci rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž-456/2022-2 od 21. travnja 2022.

34

810.512.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 34. stavak 1. točka 7.

Članak 34.b točka 1.

U sporu između pravnih osoba radi utvrđenja prava vlasništva nadležan je trgovački sud.

„Člankom 34.b točkom 1. ZPP-a propisano je da trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude: u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika; u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sude općinski sudovi (članak 34. stavak 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekoga drugog suda,

Budući da iz tužbe proizlazi kako su i tužitelj i tuženik pravne osobe, a ne radi se o sporu iz odredbe članka 34. ZPP-a, ispravno je postupio prvostupanjski sud kada se oglasio nenadležnim.

U odnosu na žalbene navode tužitelja za navesti je kako u konkretnom predmetu nije od značenja da li je riječ o sporu koji je proizašao iz djelatnosti parničnih stranaka. To jer je navedeno, za određivanje nadležnosti Trgovačkog suda, od utjecaja u situacijama kada se radi o sporovima između obrtnika i trgovaca pojedinaca. Iako spor radi utvrđenja prava vlasništva ne bio spor iz najamnih, zakupnih i stambenih odnosa, žalitelju se napominje kako je odredbom članka 34. stavka 1. točke 7. ZPP-a i u takvim sporovima nadležnost općinskih sudova isključena ako se radi o sporovima iz članka 34.b točke 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-497/2022-2 od 22. travnja 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST TRGOVAČKIH SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 34.b točka 3.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19)

Članak 300.f

Spor koji je nastao povodom isplaćene cijene dionica, neovisno što se radi o vraćanju stečenog bez osnove, predstavlja spor o raspolaganju o članstvu i članskim pravima u trgovačkom društvu, dakle, radi se o sporu između članova trg. društva međusobno, za koji je nadležan trgovački sud.

„Odredbom članka 300.f Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19; dalje u tekstu: ZTD) normirano je stavkom 1. da glavna skupština može na zahtjev dioničara koji imaju dionice koje se odnose na najmanje 95% temeljnog kapitala društva (glavnog dioničara) donijeti odluku na temelju kojeg se prenose dionice manjinskih dioničara uz plaćanje tim dioničarima primjerene otpremnine u novcu a stavkom 2. za utvrđenje ima li glavni dioničar dionice koje se odnose na najmanje 95% temeljnog kapitala društva primjenjuje se odredba članka 474. stavka 2. i 4. citiranog Zakona.

Predmet spora predstavlja zahtjev tužitelja kao glavnog dioničara protiv tuženika kao manjinskog dioničara u trgovačkom društvu K. v. b. n. d.d. za povrat stečenog bez osnove i to naknade na ime istisnutih dionica, a sve nakon donošenja odluke o istiskivanju manjinskih dioničara temeljem odredbe članka 300.f ZTD-a.

I prema utvrđenju ovog suda radi se o sporu između članova društva međusobno (dioničarima), odnosno o sporu u vezi njihova prava i obveza koje proizlaze iz položaja u trgovačkom društvu K. v. b. n. d.d., uslijed čega je za suđenje stvarno nadležan Trgovački sud.

Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da spor koji je nastao povodom isplaćene cijene dionica, neovisno o tome što se radi o zahtjevu za vraćanje stečenog bez osnove, kao što u konkretnom slučaju predstavlja spor o raspolaganju o članstvu i članskim pravima u trgovačkom društvu, dakle radi se o sporu između članova trgovačkog društva međusobno, pa je za suđenje u sporu u skladu sa odredbom članka 34.b točke 3. ZPP-a nadležan Trgovački sud.“

Županijski sud u Splitu, Gž-605/2021-4 od 4. studenog 2021.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST U BRAČNIM, PATERNITETSKIM I MATERNITETSKIM SPOROVIMA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 455. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 54. stavak 1.

Odlučujući o mjesnoj nadležnosti suda u postupku po prijedlogu stranaka za sporazumni razvod braka, u okolnostima kada stranke nisu imale posljednje zajedničko prebivalište u smislu odredbe članka 455. stavka 1. ObZ-a, sud je bio dužan ocijeniti svoju nadležnost primjenom odredaba članka 54. stavka 1. ZPP-a.

„Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi, da su predlagatelji podnijeli sudu prijedlog za sporazumni razvod braka, te uvidom u predmetni prijedlog za sporazumni razvod braka i podatke o prebivalištu stranaka, sud prvog stupnja da je utvrdio, da predlagatelji nemaju, niti da su ikad imali zajedničko prebivalište, te suviše, prebivalište predlagateljice da se nalazi na području Općinskog građanskog suda u Zagrebu, a prebivalište predlagatelja da se nalazi na području Općinskog suda u Novom Zagrebu, Stalna služba u Samoboru, pa, pozivom na odredbu članka 455. stavka 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15 i 98/19; dalje: ObZ), koja odredba članka da propisuje isključivu nadležnost suda prema zadnjem zajedničkom prebivalištu stranaka, a koji uvjet stranke da ne zadovoljavaju, odbacuje predmetni prijedlog kao nepodoban za postupanja, rješavajući kao u izreci prvostupanjskog rješenja.

Međutim, zaključke suda prvog stupnja, temeljem kojih je izrekom svog rješenja prijedlog za sporazumni razvod braka od 20. prosinca 2021. odbacio kao nepodoban za postupanje, ovaj drugostupanjski sud za sada ne može prihvatiti kao pravile.

To stoga, što je uistinu odredbom članka 455. stavka 1. ObZ-a propisano, da je za suđenje u povodu prijedloga za sporazumni razvod braka nadležan sud na čijem su području bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište, ali odredbom članka 54. stavka 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), a odredba kojeg članka se odnosi na nadležnost u bračnim sporovima, propisano je, za suđenje u sporovima radi utvrđivanja postojanja ili nepostojanja braka, poništenja braka ili rastave braka (bračni sporovi) nadležan je pored suda općemjesne nadležnosti i sud na čijem su području bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište.

Stoga je potrebno, da sud prvog stupnja, u okolnostima kada je našao da stranke (bračni drugovi) nemaju posljednje zajedničko prebivalište, utvrdi da li je taj sud mjesno nadležan pozivom na odredbu članka 54. stavka 1. ZPP-a ili nije, koju činjenicu je sud prvog stupnja propustio utvrditi, te će sud prvog stupnja razmotriti i žalbene navode predlagateljice, kojim ista navodi da su stranke imale posljednje zajedničko prebivalište.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-182/2022-2 od 7. travnja 2022.

37

810.623

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > OBIČNI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19)

Članak 200.

Založni dužnici nisu jedinstveni i nužni suparničari u postupku pokrenutom hipotekarnom tužbom već obični suparničari te svaki od njih ima položaj samostalne stranke (članak 200. ZPP-a).

„Predmet spora je hipotekarna tužba tužitelja podnesena radi ostvarenja upisanog založnog prava, sudskom prodajom založenih nekretnina tuženika 1. i 2., a u svrhu namirenja zalogom osiguranog potraživanja.

Prvostupanjskom presudom odlučeno je da su tuženici dužni dopustiti prodaju nekretnine na kojoj imaju pravo suvlasništva svaki u ½ dijela, a koja je opisana u izreci te presude, te da se iz cijene postignute prodajom namiri potraživanje tužitelja u iznosu od 276.171,15 kuna s kamatama (točka I. izreke).

U postupku povodom hipotekarne tužbe tužitelj kao vjerovnik treba dokazati postojanje svog potraživanja na nekretninama tuženika i dospelost svog potraživanja radi kojeg je založno pravo osnovano, a dospelost podrazumijeva I samo postojanje potraživanja.

Dužnik može u parnici isticati sve prigovore koji se odnose na sami pravni posao (dospelost i postojanje tražbine, prestanak tražbine i sl.) kao i one vezane uz samu hipoteku (nevaljalost upisa i sl.), a ako je riječ o hipotekarnom dužniku može istaći i prigovore koje ima iz osobnog odnosa sa vjerovnikom (odricanje od duga, prijeboj i sl.).

Vjerovnik ima pravo iz vrijednosti nekretnine tražiti namirenje tražbine, ali ne bilo koje tražbine, već samo one koja je osigurana založnim pravom.

Tražbina i založno pravo povezani su svrhom založnoga prava. Založno pravo postoji radi tražbine. Vjerovnikova tražbina i založno pravo koje ju osigurava povezani su tako da je tražbina glavno pravo, dok je založno pravo njoj sporedno (akcesorno) pravo, pa egzistencija svakog subjektivnog založnog prava zavisi od postojanja i valjanosti tražbine koju osigurava. Subjektivno založno pravo osigurava određenu tražbinu.

Tuženici, s obzirom na vrstu zahtjeva, u ovom parničnom postupku nisu jedinstveni suparničari, već obični suparničari te svaki od njih ima položaj samostalne stranke (članak 200. ZPP-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž-165/2022-3 od 28. ožujka 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > STRANAČKA SPOSOBNOST > ODREĐENA POSEBNIM PROPISIMA

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15 i 67/18)*

Članak 133. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 77. stavak 3.

Stečajnoj masi, neovisno o upisu u sudski registar i dodjeli OIB-a, samim zakonom dan je "ius standi in iudicio" (članak 77. stavak 3. ZPP-a) i ne postoji zakonom propisan rok u odredbi članka 289. stavka 5. SZ-a za upis u sudski registar.

„Suprotno tumačenju prvostupanjskog suda, iz odredbe članka 133. stavka 2. SZ-a proizlazi da se stečajna masa upisuje u sudski registar, dok pri upisu stečajne mase u sudski registar Ministarstvo financija određuje i dodjeljuje osobni identifikacijski broj stečajnoj masi. Dakle, stečajna masa se upisuje u sudski registar nadležnog Trgovačkog suda i ne upisuje se u registar Ministarstva financija kako to pogrešno smatra sud prvog stupnja.

Potrebno je istaknuti da je stečajnoj masi, neovisno o upisu u sudski registar i dodjelu OIB-a, samim zakonom dan „ius standi in iudicio“ (članak 77. stavak 3. ZPP-a) i ne postoji zakonom propisan rok u odredbi članka 289. stavka 5. SZ-a za upis u sudski registar.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-172/2022-3 od 20. travnja 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU

*Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika u Republici Hrvatskoj
(NN 91/04, 37/05, 59/07, 148/09, 142/12, 103/14 i 118/14)*

Članak 28.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 158. stavak 1.

Članak 163.

Članak 186.a

Kada je nadležno državno odvjetništvo odgovorilo na podneseni zahtjev za mirno rješenje spora istom pripada pravo na trošak očitovanja na navedeni zahtjev na temelju odredbe članka 28. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika u Republici Hrvatskoj.

„U ovoj pravnoj stvari, sud prvog stupnja je pravilno obračunao trošak parničnog postupka tuženika, primjenjujući Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 91/04, 37/05, 59/07, 148/09, 142/12, 103/14 i 118/14, dalje: Tarifa), priznavši pravilnim tuženiku trošak očitovanja na zahtjev za mirno rješenje spora, za sastav odgovora na tužbu, te zastupanje na ročištu od 19. svibnja 2021., sve po 1.000,00 kuna, te trošak za zastupanje na ročištu dana 1. travnja 2021. u iznosu od 500,00 kuna, dok ostale troškove tuženiku pravilno sud prvog stupnja nije priznao.

Tužitelj u žalbi pobija odluku suda prvog stupnja, jer je u dijelu priznatih troškova parničnog postupka priznat trošak očitovanja na zahtjev za mirno rješenje spora u visini od 1.000,00 kuna.

Odredbom članka 186.a ZPP-a postoji obveza osobe koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske da se prvo obrati sa zahtjevom za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Kako je tužitelj postupio po navedenoj odredbi članka 186.a ZPP-a, te je na podnesen zahtjev za mirno rješenje odgovorilo nadležno državno odvjetništvo, to istome i pripada trošak na navedeni zahtjev za očitovanje na mirno rješenje spora.

Suprotno žalbenim navodima tužitelja navedeni zahtjev se nikako ne bi mogao tretirati kao radnja koja ne bi bila potrebna za vođenje parnice primjenom odredbe članka 155. stavka 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-1554/2021-2 od 3. siječnja 2022.

40

810.94

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 154. stavak 4.

Članak 158.

U okolnostima kada je prijedlog kojim je zahtijevano djelomično vraćanje poslovne sposobnosti povučen (radi se o postupku iz članka 557. ObZ-a) nema mjesta primjeni članka 158. ZPP-a već članka 154. stavka 4. ZPP-a.

„Međutim, djelomice utemeljeno žalitelj pobija prvostupanjsku odluku o troškovima postupka jer je ta odluka donijeta uz pogriješnu primjenu materijalnog prava, a prvostupanjski sud se i pogriješno pozvao na odredbe članka 346. ObZ u svezi s člankom 158. stavkom 1. i člankom 193. stavkom 3. ZPP-a. Naime, kako je već rečeno, radi o postupku iz članka 557. ObZ-a u kojem postupku se preispituje ranija odluka o lišenju poslovne sposobnosti i koji postupak je po sili zakona bio dužan pokrenuti predlagatelj, a pitanje sadržaja predlagateljeva prijedloga izravno ovisi o rezultatima provedenoga dokaznog postupka, prije svega rezultatima vještačenja i drugih utvrđenja suda, koje rezultate predlagatelj nije niti mogao imati u vidu prilikom prvotnog podnošenja prijedloga. U tom smislu nije odlučno niti pitanje podnošenja protuprijedloga kojim je zatraženo potpuno vraćanje poslovne sposobnosti, jer je svakako u predmetnom postupku iz članka 557. ObZ-a sud dužan utvrditi sve odlučne činjenice koje se odnose na zdravlje predloženice i na njezinu poslovnu sposobnost. Drugim riječima, imajući u vidu sve okolnosti slučaja, posebno to što je postupak pokrenut po sili zakona, a nije nastao trošak postupka predloženici zbog bilo kakvog predlagateljevog propusta, njegove krivnje ili zbog slučaja koji bi se dogodio predlagatelju, nema mjesta primjeni članka 158. ZPP-a, kako to neutemeljeno drži prvostupanjski sud, već je potpuno opravdano, sukladno članku 154. stavku 4. ZPP-a, odrediti kako svaka stranka snosi svoj trošak postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-207/2022-2 od 25. travnja 2022.

41

810.95

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18)*

Članak 4. točka 1.
Članak 7. stavak 1. i 3.

*Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji
(NN 5/20 i 139/21)*

Članak 12.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 106.a stavka 5.

Pravo na umanjenje pristojbene obveze u visini od 50% ima samo ona stranka koja pristojbenu obvezu plati u trenutku podnošenja elektroničkog podneska, a ne i stranka koja tu pristojbu nije platila odmah uz podnošenje elektroničkog podneska.

„Pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbijen je prigovor tužitelja podniet protiv rješenja poslovni broj Pn-2862/21-4 od 23. studenog 2021., kao neosnovan.

Suprotno žalbenim navodima tužitelja, donoseći pobijano rješenje prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo, kad je odbijanjem prigovora protiv rješenja poslovni broj Pn-2862/21-4 od 23. studenog 2021., tužitelju naložio da plati razliku sudske pristojbe tužbe u iznosu od 258,92 kune.

Jezičnim tumačenjem odredbe članka 7. stavka 1. ZS-a jasno proizlazi kako pravo na umanjenje pristojbene obveze u visini od 50% ima stranka koja pristojbenu obvezu plati u trenutku podnošenja elektroničkog podneska. Ne može se prihvatiti shvaćanje žalitelja prema kojem je intencija zakonodavca da se pristojba za podneske podnesene u elektroničkom obliku uvijek plaća u polovici iznosa, a da bi se formulacija „trenutak podnošenja podneska“ odnosila na činjenicu nastanka obveze podnosioca. Naime, trenutak dospijeća pristojbene obveze propisan je u članku 4. ZS-a pa je tako člankom 4. točkom 1. ZS-a propisano kako obveza plaćanja sudske pristojbe za tužbu nastaje trenutkom njenog podnošenja. S druge strane zakonodavac u odredbi članka 7. stavka 1. ZS-a koristi formulaciju „pristojba se plaća u trenutku njihova podnošenja u visini polovice propisanog iznosa“. Da je intencija zakonodavca bila, kako to smatra tužitelj, da se za podneske u elektroničkom obliku uvijek plaća polovica iznosa, izostavio bi iz citirane odredbe dio „u trenutku njihova podnošenja“. Također, da je intencija zakonodavca bila s formulacijom „u trenutku njihova podnošenja“, odrediti nastanak obveze plaćanja pristojbe (a što je već na jednak način i određeno odredbom članka 4. točke 1. ZS-a) tada bi umjesto izraza „plaća“ koristio izraz „nastaje“, kao što ga i koristi u članku 4. ZS-a.

Prema odredbi članka 106.a stavka 1. ZPP-a podnesak se može podnijeti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, dok je stavkom 5. istog članka određeno kako su državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe uvijek su dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.

Nadalje, odredbom članka 12. Pravilnika o elektroničkoj komunikaciji ("Narodne novine", broj 5/20, 139/21) propisano je kako je u trenutku podnošenja podneska u elektroničkom obliku, odnosno zaprimanja sudskog pismena u sigurni elektronički poštanski pretinac za koji postoji obveza plaćanja sudskih pristojbi vanjski korisnik sustava dužan bez odgode izvršiti plaćanje sudskih pristojbi sukladno odredbama propisa koji propisuje visinu i način plaćanja sudskih pristojbi.

Dakle, stranka koja podnosi podnesak (tužbu) putem odvjetnika, sukladno odredbi članka 106.a stavka 5. ZPP-a, u obvezi je svoj podnesak podnijeti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. S druge strane, fizička osoba može birati hoće li podnesak podnijeti pisanim putem ili u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Upravo zbog postojanja mogućnosti stranke na podnošenje tužbe pisanim putem (jer se stranci ne može nametnuti obveza angažiranja odvjetnika) zakonodavac je predvidio beneficiju i za stranku koja podnesak podnosi u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Pritom, nije otegotno obvezivanje stranke da u tom slučaju pristojbu u visini polovice iznosa plati odmah po podnošenju podneska. Naime, tužitelj je taj koji određuje vrijednost predmeta spora, a koji je pristojbena osnovica. Također je nesporno kako stranci koja tužbu podnosi u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, sustav generira podatke o tome tko je obveznik plaćanja pristojbe, IBAN primatelja, poziv na broj primatelja, nominalni iznos pristojbe, postotak oslobođenja po osnovi korištenja sustava, postotak oslobođenja po nekoj drugoj osnovi te iznos za plaćanje (obavijest o primitku elektroničkog podneska list 4-5). Nadalje, u obavijesti o primitku elektroničkog podneska navodi se i koliki iznos pristojbe je plaćen, datum plaćanja te koliko je preostalo za platiti. Slijedom navedenoga proizlazi, da bi smisao postojanja benefita, u vidu plaćanja polovice iznosa pristojbe odmah po podnošenju

podneska, bio potaknuti stranke da plaćanju pristojbe pristupe odmah te na taj način sudu olakšaju postupak evidencije naplaćenih i nenaplaćenih sudskih pristojbi.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-160/2022-2 od 21. veljače 2022.

42

811.16

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 191. stavak 3.

Članak 193. stavak 2.

Kad tuženik ne pristane na djelomično povlačenje tužbe, a njegov pristanak je potreban jer se radi o povlačenju nakon upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari sud treba donijeti odluku, kako o troškovima postupka, tako i o tužbenom zahtjevu koji je bio istaknut do izvršenog djelomičnog povlačenja tužbe.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski je sud odbio tuženikov prijedlog za donošenje dopunske presude smatrajući da se u odnosu na smanjenje tužbenog zahtjeva ne primjenjuju odredbe vezane uz povlačenje tužbe. K tomu sud ističe kako smanjenje tužbenog zahtjeva nije preinaka tužbe, jer da tako propisuje odredba članka 191. stavka 3. ZPP-a.

Neosnovano prvostupanjski sud, navodeći iscrpno kronologiju predmetnog postupka, ističe da se na smanjenje tužbenog zahtjeva ne primjenjuju odredbe vezane uz povlačenje tužbe.

Suprotno navodima pobijanog rješenja, smanjenje tužbenog zahtjeva ima značaj djelomičnog povlačenja tužbe, u smislu odredbe članka 193. stavka 2. ZPP-a, pa za takvu dispoziciju vrijede sve pretpostavke koje se tiču povlačenja tužbe, a time i one o (ne)pristanku tuženika. U konkretnom slučaju tuženik nije pristao na djelomično povlačenje tužbe, pa time do takvog povlačenja tužbe nije niti došlo, radi čega je sud i u pogledu glavne stvari i u pogledu odluke o troškovima postupka trebao donijeti odluku o tužbenom zahtjevu koji je bio aktualan do izvršenog djelomičnog povlačenja tužbe.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-317/2022-2 od 7. travnja 2022.

43

811.18

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 186.a stavak 1.

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 112/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 55/13 i 60/13)

Članak 194. stavak 3.

Članak 197. stavak 1.

Kad je stranka podnijela tužbu za ispravak iz članka 194. stavka 3. i članka 197. stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama za takvu tužbu u kojoj je tužena Republika Hrvatska nije procesna pretpostavka prethodno obraćanje nadležnom državnom odvjetništvu zahtjevom za mirno rješenje spora u smislu članka 186.a stavka 1. ZPP-a, jer su stranke već u prethodno vođenom izvanparničnom postupku mogle zaključiti nagodbu o ispravku upisa.

„Prvostupanjskom je presudom utvrđeno se da tužitelj B. I. d.d. ima valjanu pravnu osnovu za stjecanje prava vlasništva na nekretnini koju u naravi čini poslovni prostor na prvom katu koji se sastoji od 19 prostorija, površine 305,26 m², koji se nalazi u kući M. trg s 459 m², kuća broj 5/1 s 57 m², zgrada s 5 m² i dvorište s 157 m² (ukupno 678 m²) izgrađenoj na zk.č.br. 3402/2 k.o. G. Z., upisanoj u z.k.ul. 5460 k.o. G. Z., zajedno s pripadajućim dijelom zemljišta ispod zgrade, razmjeran vrijednosti poslovnog prostora prema ostalim stanovima kojima ti zajednički dijelovi služe te je temeljem toga naloženo brisanje upisa prava vlasništva na navedenoj nekretnini s tužene Republike Hrvatske izvršenog temeljem rješenja Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Zemljišnoknjižni odjel, od 31. ožujka 2017., poslovni broj Z-47434/08 donesenog u pojedinačnom ispravnom postupku navedenog suda poslovni broj Z-47434/08 uz istovremeni upis prava vlasništva u korist tužitelja B. I. d.d., u cijelosti (točka I. izreke). Odlukom je o parničnom trošku naloženoj tuženoj Republici Hrvatskoj nadoknaditi tužitelju B. I. d.d. parnični trošak u iznosu od 4.775,00 kuna (točka II. izreke). Pobijanim je dopunskim rješenjem naloženo tuženoj nadoknaditi tužitelju daljnji parnični trošak u iznosu do 1.875,00 kuna.

Neutemeljeno tužena u odnosu na pobijanu presudu ukazuje na bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 14. ZPP koja uvijek postoji ako prije podnošenja tužbe nije proveden zakonom predviđeni postupak mirnog ili drukčijeg ostvarivanja prava, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti. Tužena, naime, ustraje u ovom prigovoru iako je ovaj žalbeni sud rješenjem broj Gž-1792/2017-2 od 15. siječnja 2018. ukinuo prvostupanjsko rješenje od 22. svibnja 2017. kojim je odbačena predmetna tužba zbog neispunjenja procesnih pretpostavki iz članka 186.a stavka 1. ZPP-a za podnošenje tužbe zato što se tužitelj prije podnošenja tužbe nije obratio nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora s obzirom na činjenicu da tuži Republiku Hrvatsku. Svrha je, naime, spomenute zakonske odredbe omogućiti strankama prije podnošenja tužbe protiv Republike Hrvatske mirno rješenje spora i izbjegavanje sudskih sporova.

Predmetna je tužba, međutim, podnesena nakon što je u izvanparničnom sudskom zemljišnoknjižnom postupku vođenom u predmetu prvostupanjskog suda broj Z-47434/08 (Z-2436/14) odbijena prijava tužitelja u predmetu broj Z-2436/14, a prigovor je usvojen. U zemljišnoknjižnom postupku radi pojedinačnog ispravnog postupka protiv odluke kojom se odbija prijava upisa nije dopuštena žalba, ali je zaštita subjektivnog prava stranke čija je prijava upisom odbijena osigurana podnošenjem tužbe za ispravak u skladu s odredbom

članka 194. stavka 3. i članka 197. stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 112/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 55/13 i 60/13, dalje: ZZK). U toj vrsti postupka, prema odredbi članka 193. stavka 1. i 2. ZZK-a, zemljišnoknjižni sud daje priliku nazočnim strankama obrazložiti svoje pravodobno podnesene prijave i prigovore te im omogućuje da se na raspravi na zapisnik sporazume o svim prijavama i prigovorima i da nakon toga postignute sporazume uzmu na zapisnik, zbog čega takav sporazum ima značenje sudske nagodbe. To znači da su stranke u ovoj parnici već u prethodno vođenom izvanparničnom postupku na raspravi pred zemljišnoknjižnim sudom mogle zaključiti nagodbu o ispravku upisa i time im je pružena mogućnost da svoj spor riješe tom nagodbom čime je ujedno ostvaren cilj kojeg je zakonodavac imao kod propisivanja odredbe članka 186.a stavka 1. ZPP-a, pa stoga više nema svrhe da se prije podnošenja tužbe radi ispravka upisa koji je zatražen putem utvrđenja postojanja valjane pravne osnove za stjecanje prava vlasništva uz brisanje prava vlasništva tužene s predmetne nekretnine i upis tužitelja, ponovno nalaže tužitelju da podnosi zahtjev za mirno rješenje spora jer je svrha tog zahtjeva već ispunjena u prethodnom postupku u kojem nije došlo do nagodbe između stranaka. Inzistiranje na primjeni odredbe članka 186.a stavka 1. ZPP-a kroz isticanje bitne povrede iz članka 354. stavka 2. točke 14. ZPP-a u takvim okolnostima predstavlja nepotrebno formaliziranje koje je protivno pravu stranke na pravično suđenje.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-617/2020-2 od 19. siječnja 2022.

44

811.31

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 212.

Članak 215.

Okolnost da je u tijeku izvanparnični postupak u kojem se odlučuje o lišenju poslovne sposobnosti tuženika nije razlog za prekid parničnog postupka radi utvrđenja prava vlasništva, jer se ne radi niti o jednom od razloga za prekid postupka koji predviđa odredba članka 212. ZPP-a.

„Pobijanim rješenjem utvrđen je prekid postupka do pravomoćnog okončanja spisa koji se kod ovog suda vodi pod poslovnim brojem R1 Ob-964/2021.

Iz stanja spisa proizlazi:

- kako je tužitelj 2. prosinca 2019. podnio tužbu radi utvrđenja suvlasništva te ništetnosti;

- kako je tuženik pod 1., putem punomoćnika odvjetnika S. Č., podnio odgovor na tužbu;

- kako spisu prileži punomoć tuženika pod 1. kojom ovlašćuje odvjetnika S. Č. na zastupanje u predmetu P-6026/19.

6. Iz obrazloženja pobijane odluke proizlazi kako je sud temeljem odredbe članka 212. ZPP-a, prekinuo postupak do pravomoćnog okončanja postupka pod poslovnim brojem R1 Ob-964/2021, u kojem se odlučuje o lišenju poslovne sposobnosti tuženika pod 1.

Prema odredbi članka 212. ZPP-a, postupak se prekida kad stranka umre, kad stranka izgubi parničnu sposobnost, a nema punomoćnika u toj parnici, kad zakonski zastupnik stranke umre ili prestane njegovo ovlaštenje za zastupanje, a stranka nema punomoćnika u toj parnici, kad stranka koja je pravna osoba prestane postojati odnosno kad nadležno tijelo pravomoćno odluči o zabrani rada, kad nastupe pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, kad se stranka nađe na području koje je zbog izvanrednih događaja (poplava i sl.) odsječeno od suda, kad zbog rata ili drugih uzroka prestane rad u sudu i kad je to drugim zakonom određeno.

Budući da iz stanja spisa ne proizlazi da bi se u odnosu na tuženika pod 1. ispunio neki od uvjeta propisanih odredbom članka 212. ZPP-a, niti je nekim drugim zakonom određeno da bi se u situaciji kada se odlučuje o lišenju poslovne sposobnosti stranke koja ima punomoćnika u parnici, postupak trebao prekinuti, nije bilo mjesta donošenju pobijanog rješenja.

Također, napominje se kako odluka u predmetu poslovni broj R1 Ob-964/2021 ne bi mogla predstavljati prethodno pitanje u ovom postupku.

Županijski sud u Splitu, Gž-565/2022-2 od 26. travnja 2022.

45

811.312

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO ODLUCI SUDA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 213. stavak 2. točka 2.

Može se odrediti prekid postupka ako je predmet spora zahtjev potrošača za isplatu nakon što je među strankama zaključen dodatak ugovora o kreditu u skladu s odredbama ZID ZPK (do donošenja odluke Suda EU o podnesenom zahtjevu za prethodnu odluku).

„U istovrsnoj pravnoj stvari Općinski građanski sud u Zagrebu podnio je Sudu Europske unije zahtjev za prethodnu odluku. Zahtjev se vodi pod brojem C-567/2020, a veže se uz predmet tog općinskog suda broj P-9883/2019.

Ovim se zahtjevom traži tumačenje usklađenosti s pravom Unije nacionalnog propisa (ZID ZPK), koji je Hrvatska donijela nakon datuma pristupanja i koji proizvodi pravne učinke u pogledu predmetnog ugovora o kreditu nakon pristupanja Uniji.

U tom zahtjevu postavljena su slijedeća pitanja:"

1) treba li odredbu članka 6. stavka 1. Direktive 93/13 o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, kako je protumačena u sudskoj praksi Suda, posebice u predmetu C-118/17 Dunai, tumačiti na način da se zakonodavnom intervencijom u odnose između potrošača, korisnika kredita i banke ne može uskratiti pravo potrošača da sudski osporavaju odredbe originalnog ugovora ili na zakonu uspostavljenog dodatka ugovora, kako bi ostvarili pravo na povrat sve koristi koju je banka neopravdano stekla na njihovu štetu zbog nepoštenih ugovornih odredbi, kada su temeljem zakonodavne intervencije, u izmjenju originalnog ugovornog odnosa stupili dobrovoljno, a temeljem zakonske obveze nametnute bankama da im takvu mogućnost ponude, a ne izravno temeljem interventnog zakona, kao što su bile okolnosti u predmetu Dunai, i potom

2) ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan, je li nacionalni sud koji odlučuje o postupku između dvaju pojedinaca - korisnika kredita i banke, koji ne može odredbe nacionalnog zakona, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, kako ga je protumačio Vrhovni sud, protumačiti u skladu sa zahtjevima Direktive 93/13, ovlašten i/ili obavezan temeljem te Direktive i članka 38. i 47. Povelje EU o temeljnim pravima, izostaviti iz primjene taj nacionalni zakon, kako ga je protumačio Vrhovni sud države?"

Prema sadržaju spisa predmeta moglo bi se zaključiti da odluka u ovom postupku ovisi o rješavanju istih pravnih pitanja budući je i u konkretnom slučaju predmet spora zahtjev potrošača za isplatu nakon što je među strankama zaključen dodatak ugovora o kreditu u skladu s odredbama ZID ZPK, radi čega se prvostupanjski sud upućuje na mogućnost određivanja prekida postupka do donošenja odluke suda Europske unije o podneseno naprijed citiranom zahtjevu za prethodnu odluku kojeg je podnio Općinski građanski sud u Zagrebu.

Na Zajedničkom sastanku predsjednika Građanskih odjela Županijskih sudova s Vrhovnim sudom RH koji je održan "on line" 5. studenoga 2020. zauzeto je sljedeće pravno shvaćanje:

"Na pitanje postoji li mogućnost određivanja prekida postupka u predmetima u kojima je predmet spora zahtjev potrošača za isplatu nakon što je između stranaka zaključen dodatak ugovora o kreditu u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15), prihvaćen je zaključak da je moguće odrediti prekid postupka te da ako se spis nalazi na Županijskom sudu radi odlučivanja po žalbi treba u takvim slučajevima spis vratiti prvostupanjskim sudovima s uputom da u istima konstitutivnom odlukom odrede prekid postupka do donošenja odluke Suda Europske unije o podnesenom zahtjevu za prethodnu odluku."

Županijski sud u Splitu, Gž-524/2022-2 od 26. travnja 2022.

46

811.41

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > DUŽNOST STRANAKA DA PREDLOŽE DOKAZE I ULOGA SUDA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 299.

Kada su stranke na ročištu na kojem je zaključen prethodni postupak upozorene u smislu odredbi članka 299. ZPP-a, a tužitelj je predložio saslušati svjedoka na ročištu za glavnu raspravu četiri godine kasnije, pritom ne tvrdeći da to nije mogao učiniti ranije, taj dokaz sud nije smio uzeti u obzir, pa ga neće cijeliti ni ovaj drugostupanjski sud.

„Prethodni postupak je u ovom predmetu zaključen 12. rujna 2016., a punomoćnik tužiteljice je predložio svoje saslušanje na ročištu 13. srpnja 2020.

Odredbe članka 299. ZPP-a glase:

1.) Stranke su dužne već u tužbi i odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica te se izjasniti o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima protivne stranke.

2.) Stranke mogu tijekom glavne rasprave iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti prije zaključenja prethodnog postupka.

3.) Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile tijekom glavne rasprave protivno stavku 2. ovoga članka sud neće uzeti u obzir.

Kako su stranke na ročištu 12. rujna 2016. upozorene u smislu citiranih odredbi ZPP-a, a tužitelj je predložio saslušanje svog punomoćnika na ročištu 13. srpnja 2020. (pritom niti ne tvrdeći da to nije mogao učiniti ranije), taj dokaz sud nije smio uzeti u obzir, pa ga neće cijeliti ni ovaj drugostupanjski sud.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1557/2021-2 od 7. ožujka 2022.

47

811.43

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > TERET DOKAZIVANJA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 219. stavak 1.

Teret dokazivanja negativnih činjenica je na stranci koja se poziva na nepostojanje određene činjenice. Provjeravanje istinitosti negativne tvrdnje moguće je posrednim putem (utvrđivanjem postojanja činjenice koja isključuje mogućnost istodobnog postojanja osporavane činjenice).

„Nadalje, a u odnosu na ostale žalbene navode ovršenika, u kojima u bitnom ističe kako je pobijana odluka nekritičkim prihvaćanjem suda svih tvrdnji ovrhovoditelja, iako većina fotografija koje su ovrhovoditelji priložili nisu datirane te se iz njih ne bi mogao utvrditi datum nastanka čina smetanja, kao niti tko je čin smetanja poduzeo, a on nije mogao dokazivati negativne činjenice, za navesti je kako slijedi;

Stranke su dužne iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, koje su činjenice relevantne ovisi od pravne

kvalifikacije slučaja, a egzistencija relevantnih činjenica utvrđuje se na razne načine pa tako i dokazivanjem kao nizom parničnih radnji procesnih subjekata.

Neposredan predmet dokazivanja nisu činjenice već tvrdnje o činjenicama, pa je moguće da predmet dokazivanja budu i negativne činjenice odnosno tvrdnje da činjenice određenog sadržaja ne postoje. Teret dokazivanja negativnih činjenica je na stranci koja se poziva na nepostojanje određene činjenice i to onda kada nepostojanje te činjenice utječe na osnovanost njezinog zahtjeva. Provjeravanje istinitosti negativne tvrdnje moguće je posrednim putem i to utvrđivanjem postojanja činjenice koja isključuje mogućnost istodobnog postojanja osporavane činjenice. Iz svega navedenog može se zaključiti da svaka stranka treba dokazivati istinitost tvrdnji o postojanju činjenica na kojima zasniva svoje tvrdnje o kojima ovisi osnovanost zahtjeva odnosno prigovora.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-695/2021-2 od 13. travnja 2022.

48

811.818.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > VRSTE PRESUDA > NEKONTRADIKTORNE PRESUDE > PRESUDA ZBOG OGLUHE

*Zakon o radu
(NN 93/14, 127/17 i 98/19)*

Članak 53.
Članak 135.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 331.b

*Zakon o suzbijanju diskriminacije
(NN 85/08 i 112/12)*

Članak 20.

Kada tužiteljica u tužbi tvrdi da je otkaz ugovora o radu rezultat diskriminirajućeg i šikanoznog postupanja poslodavca za vrijeme probnog rada, tužiteljica je trebala učiniti vjerojatnim da je postupanje prema njoj bilo nepovoljnije nego prema nekom drugom u usporedivoj (analognoj) situaciji, a da je ta razlika u postupanju utemeljena na jednom od zabranjenih osnova iz članka 20. Zakona o suzbijanju diskriminacije te, s tim u vezi, specifičnost ostvarenja propisanih pretpostavki za donošenje presude zbog ogluhe.

„Zakonodavac propisuje posebni članak u Zakonu o radu, kojim se uređuje probni rad. Tako prema zakonskom uređenju, nezadovoljavanje radnika na probnom radu predstavlja posebno opravdan razlog za otkaz ugovora o radu (članak 53. stavak 3. ZR). Odredba članka 53. stavka 4. ZR-a izričito propisuje kako se na odluku o otkazu zbog nezadovoljavanja na probnom radu ne primjenjuju odredbe ZR-u o otkazu ugovora o radu, osim odredbi zakona

koje propisuju: da je nužan pisan oblik otkaza (članak 120. ZR), odredbi o otkaznom roku (članak 121. stavak 1. ZR) i sudskom raskidu ugovora o radu (članak 125. ZR).

Namjera zakonodavca da radnici sklapaju ugovor o radu na neodređeno vrijeme zahtijeva određeni mehanizam zaštite poslodavca u slučaju kada radnik ne zadovoljava kriterije poslodavca. Polazeći od prirode instituta probnog rada u pravilu bi poslodavac odluku o otkazu mogao donijeti tek nakon isteka ugovorenog probnog rada. Utvrđenje, međutim da radnik koji ne zadovoljava kriterije rada ili ne ostvaruje očekivane rezultate rada, predstavlja razlog za otkaz ugovora o radu kod kojeg je takav probni rad ugovoren, s time da tako dani otkaz ne smije biti diskriminirajući i šikanozan ili rezultat ugovaranja probnog rada protivno svrsi zbog koje je propisan.

Naime, obveza poslodavca da obrazlaže razloge otkaza ugovora o radu (članak 135. ZR-a) ne postoji u slučaju otkaza zbog nezadovoljavanja na probnom radu. Takvo tumačenje potvrđuje i Vrhovni sud RH u svojoj praksi (Revr-25/2012-2 od 17. prosinca 2013.): „Ako radnik, unutar ugovorenog probnog rada ne udovolji očekivanjima poslodavca te njegov rad bude negativno ocijenjen, smatra se da postoji i da je dokazan opravdani razlog za otkaz ugovora o radu radniku, a koji otkazni razlog tuženik kao poslodavac nije morao posebno obrazlagati.“

S druge strane u konkretnom slučaju tužiteljica u tužbi navodi kako je predmetni otkaz rezultat diskriminirajućeg i šikanozanog postupanja poslodavca, što je dopušten razlog osporavanja pravilnosti i zakonitosti odluke o otkazu ugovora o probnom radu.

Naime, tužiteljica treba učiniti vjerojatnim da je postupanje prema njoj bilo nepovoljnije nego prema nekom drugom u usporedivoj (analognoj) situaciji, a da je ta razlika u postupanju utemeljena na jednom od zabranjenih osnova iz članka 20. Zakona o suzbijanju diskriminacije Republike Hrvatske, („Narodne novine“, broj 85/08, 112/12.).

Međutim, da bi u građanskim sudskim postupcima sud mogao odlučivati o osnovanosti zahtjeva za pružanje pravne zaštite, sud je dužan u pravilu sa sigurnošću utvrditi činjenice na kojima će temeljiti svoju odluku (arg. ex 221.a ZPP-a). Vjerojatnost pak u hrvatskoj doktrini pretpostavlja uvjerenje da ima više argumenata u prilog postojanju ili ne postojanju neke činjenice pa sud ne odlučuje u postupku na temelju vjerojatnosti, već na temelju pune izvjesnosti da određena tražbina postoji ili ne postoji.

U konkretnom slučaju teret dokaza za ne postojanje povrede načela jednakog postupanje prema tužiteljici leži na tuženiku, a iz kojih dokaza bi u tom slučaju proizlazila osnovanost odnosno neosnovanost navoda tužbe o zakonitosti pobijane odluke.

U navedenom, iz činjeničnih navoda tužbe te dostavljenih dokaza i predloženih dokaza ne može se prihvatiti ispravnim zaključak prvostupanjskog suda da osnovanost tužbenog zahtjeva proizlazi iz činjenica navedenih u tužbi i dokaza koje je tužiteljica dostavila uz tužbu (članak 331.b stavak 1. točka 1 ZPP).“

Županijski sud u Splitu, Gž R-886/2021-2 od 8. prosinca 2021.

49

811.822.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > PRAVOMOĆNOST PRESUDE > UČINCI > OSTALI UČINCI

*Zakon o prostornom uređenju
(NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19)*

Članak 161.

Kad sud presudom utvrdi postojanje prava vlasništva tužitelja na dijelu nekretnine u odnosu na tuženika, sud nije ovlašten u izreci presude ovlastiti tužitelja na cijepanje dijelova nekretnine, jer taj učinak sukladno članku 161. Zakona o prostornom uređenju ima već sama pravomoćna presuda. Sudskom se odlukom ne može određivati sadržaj rješenja iz upravnog postupka u kojem se vrši formiranje novih zk. čestica.

„Međutim, djelomice utemeljeno tužena u žalbi navodi kako je prvostupanjski sud pogriješno primijenio materijalno pravo u dijelu pobijane odluke kojim je dopuštena parcelacija predmetnog zemljišta. Naime, prema pravnom stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske (Rev-649/2018), kad sud presudom utvrdi postojanje spornog prava vlasništva u odnosu na tuženika pogriješno je izrijekom presude ovlastiti tužitelja, u odnosu na tuženika, na cijepanje dijelova nekretnine, jer taj učinak, sukladno odredbama članka 161. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine", broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19) ima već sama pravomoćna presuda. Vrhovni sud navodi i kako se sudskom odlukom, izvan rečenog, ne može određivati još i sadržaj rješenja iz upravnog postupka jer u tom dijelu, nakon što je donesena pravomoćna presuda, preostaje isključivo odnos tužitelja naspram državnog javnopravnog (upravnog) tijela propisan posebnim zakonom i to svakako nije imovinskopravni odnos stranaka iz sudskog postupka u kojem sud raspravlja i odlučuje po pravilima parničnog postupka, kao i da se takvo suđenje ne može „opravdati“ samo razlozima iz članka 5. stavka 1. i članka 130. stavka 1. u vezi s člankom 388. stavkom 2. ZVDSP-a, jer se te odredbe odnose na pravo vlasništva, ali ne i na ovlaštenje za formiranje novih zk. čestica. Ovaj drugostupanjski sud prihvaća navedeni pravni stav te drži kako je tužbeni zahtjev u tom dijelu bilo pravilno odbiti kao neutemeljen.“

Županijski sud u Splitu, Gž-199/2021-2 od 20. travnja 2022.

50

812.111

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > PRAVO NA ŽALBU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 380. točka 1.

Kada je prvostupanjski sud prihvatio tužbeni zahtjev tužiteljice za razvod braka, žalba tužiteljice protiv navedene presude kojom je razveden brak stranaka nije dopuštena, jer tužiteljica ne može očekivati određenu pravnu korist od izjavljenog pravnog lijeka od suda nadležnog za odlučivanje o pravnom lijeku niti postići bolju zaštitu, odnosno veću pravnu korist od one koju je postigla donošenjem pobijane presude.

„Prvostupanjskom presudom razvodi se brak sklopljen između I. S. rođene ... i S. S. rođenog ..., zaključen 7. srpnja 1973. u K. S., a koja je činjenica sklapanja braka upisana u maticu vjenčanih Matičnog područja K. S. za godinu 1973., pod rednim brojem 22.

Protiv te presude žali se tužiteljica navodeći da se žali na postupak vođenja predmeta.

Žalba nije dopuštena.

Prema odredbi članka 358. stavka 3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19, dalje u tekstu: ZPP) žalba je nedopuštena ako osoba koja je podnijela žalbu nema pravnog interesa za podnošenje žalbe.

Po shvaćanju ovog drugostupanjskog suda tužiteljica nema pravnog interesa za podnošenje žalbe protiv presude kojom se razvodi brak sklopljen između stranaka. Naime, tužiteljčin zahtjev za razvod braka prvostupanjski sud je prihvatio, pa ista ne može očekivati određenu pravnu korist od izjavljenog pravnog lijeka, jer od suda nadležnog za odlučivanje o pravnom lijeku ne može tražiti ni postići bolju zaštitu, niti veću pravnu korist od one koju je postigla donošenjem pobijane presude.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-607/2021-2 od 29. prosinca 2021.

51

812.117.112.4

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > PROTUZAKONITO ODUZIMANJE MOGUĆNOSTI RASPRAVLJANJA PRED SUDOM

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14)

Članak 264.

Članak 265.

Sud je počinio bitnu povredu odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP-a kad je izveo dokaz saslušanjem tužitelja pod 1. i tuženika pod 2., a ne i zakonskog zastupnika tuženika pod 1. koji na ročište nije pristupio iz opravdanog razloga, s obzirom na to da nisu postojale okolnosti iz odredbe članka 265. ZPP-a koje bi opravdale saslušavanje samo pojedinih stranaka.

„Osnovano I-tuženica u žalbi tvrdi da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredba parničnog postupka iz članka 264. ZPP-a i članka 265. ZPP-a, u vezi s člankom 354. stavkom 2. točkom 6. ZPP-a, kad je o spornim činjenicama odlučio izvesti dokaz saslušanjem stranaka, a nije saslušao sve stranke, odnosno kada nije saslušao zakonskog zastupnika-općinskog načelnika I-tuženice, i kada je na ročištu održanom 5. veljače 2021. saslušao samo I-tužitelja i II-tuženika, jer iz stanja spisa proizlazi da nisu postojale okolnosti iz odredbe članka 265. ZPP-a, koje bi opravdavale saslušanje samo pojedinih stranaka, odnosno odustajanje od izvođenja dokaza saslušanjem i zakonskog zastupnika I-tuženice, a čime je prvostupanjski sud nezakonitim postupanjem odsutnoj stranci oduzeo mogućnost da

raspravlja pred sudom.

S obzirom na navedeno, a imajući na umu i da je I-tuženica ustrajala u izvođenju dokaza saslušanjem općinskog načelnika bez obzira što isti nije pristupio na navedeno ročište zbog zdravstvenih problema i što nije o tome dostavio medicinsku dokumentaciju, ovaj je sud mišljenja da prvostupanjski sud nije mogao saslušati samo jednu stranku (I-tužitelja), jer druga stranka (zakonski zastupnik I-tuženice) nije uskratila davanje iskaza već je navela razloge zbog kojih se nije odazvala pozivu suda na navedeno ročište radi danja iskaza.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1141/2021-4 od 14. listopada 2021.

52

812.236.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LJEKOVIMA > IZVANREDNI PRAVNI LJEKOVI > PONAVLJANJE POSTUPKA > POSTUPAK PO PRIJEDLOGU ZA PONAVLJANJE > PONAVLJANJE POSTUPKA U POVODU KONAČNE PRESUDE EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA U STASBOURGU O POVREDI TEMELJNIH LJUDSKIH PRAVA ILI SLOBODE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)

Članak 428.a

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

(MU – NN 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10)

Članak 41.

Presuda Europskog suda za ljudska prava je samostalan pravni temelj za ponavljanje postupka, posebice ako je taj sud utvrdio povredu prava zajamčenog Konvencijom ili njenim Protokolima, što treba promatrati kao izvršenje međunarodne ugovorne obveze koju je RH prihvatila ratifikacijom Konvencije i priznavanjem jurisdikcije Europskog suda za ljudska prava u svim pitanjima koji se tiču tumačenja i primjene Konvencije. Priznanje prava na naknadu štete presudom Europskog suda za ljudska prava (koja je predviđena člankom 41. Konvencije), kada je utvrđena povreda konvencijskog prava podnositelja, ne otklanja se pravo podnositelja pred nacionalnim sudom ostvarivati izmjenu odluke u kojoj je sud (ELJSP) utvrdio određenu povredu podnositelja zahtjeva.

„U navedenom Europski sud utvrđuje kako je davanjem otkaza došlo do kršenja članka 8. Konvencije (točka 70. Presude) te je tužiteljima priznato pravo na naknadu štete u iznosu od 5.000,00 EUR-a.

Odredba članka 428.a ZPP-a propisuje: Kad Europski sud za ljudska prava utvrdi povredu kojeg ljudskog prava ili temeljne slobode zajamčene Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i dodatnih Protokola uz tu Konvenciju, koje je Republika Hrvatska ratificirala, stranka može, u roku od trideset dana od konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava, podnijeti zahtjev sudu u Republici Hrvatskoj koji je sudio u prvom stupnju u postupku u kojemu je donesena odluka kojom je povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda, za izmjenu odluke kojom je to pravo ili temeljna sloboda povrijeđeno (stavak1.); Postupak iz stavka 1. ovoga članka provodi se uz

odgovarajuću primjenu odredaba o ponavljanju postupka (stavak 2.); U ponovljenom postupku sudovi su dužni poštivati pravna stajališta izražena u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda temeljnog ljudskog prava ili slobode (stavak 3.)

Prema odredbi članka 427. stavka 1. i 2. ZPP-a, nakon održanog ročišta za raspravljanje o prijedlogu sudac pojedinac prvostupanjskog suda donosi odluku o prijedlogu te pri tome u rješenju kojim se dopušta ponavljanje postupka ukida odluku donesenu u prijašnjem postupku.

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da je presuda Europskog suda za ljudska prava samostalan razlog za ponavljanje postupka. Utvrđena povreda ne mora imati nikakve veze s razlozima za ponavljanje postupka koji su navedeni u ZPP-u. Radi se dakle, o posebnom postupku koji se na temelju odredbe članka 428.a stavka 1. ZPP provodi pod uvjetima navedenim u tom članku, a radi izmjene odluke (domaćeg) suda kojom je to pravo ili temeljna sloboda povrijeđeno.

I prema stajalištu ovoga suda presuda Europskog suda za ljudska prava je valjan pravni temelj za ponavljanje parničnog postupka, posebice ukoliko je taj sud utvrdio povredu prava zajamčenih Konvencijom ili njezinih Protokola, što treba promatrati kao izvršenje međunarodne ugovorne obveze koju je Republika Hrvatska kao ugovorna stranka prihvatila ratifikacijom Konvencije i priznavanjem jurisdikcije Europskog suda u svim predmetima koji se tiču tumačenja i primjene Konvencije, a ustavnopravna osnova za izvršenje presuda Europskog suda u Republici Hrvatskoj sadržana je u članku 46. stavku 1. Konvencije u svezi sa člankom 15. stavkom 3. i člankom 134. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 5/14). Tužitelj na tom osnovu podnosi prijedlog za ponavljanje postupka.

Stoga je prvostupanjski sud, uz pravilnu primjenu materijalnog prava, odredbi članka 428.a i članka 427. stavka 1. i 2. ZPP-a, dopustio ponavljanje postupka i ukinuo presudu tog suda broj P-9/06 od 10. ožujka 2008.

Naime, u izvršenju presuda Europskog suda domaća sudska praksa mora se izgrađivati tako da uvažava međunarodnopravne obveze koje za Republiku Hrvatsku proizlaze iz Konvencije - mora biti u suglasnosti s navedenim relevantnim pravnim stajalištima i praksom Europskog suda jer su one za Republiku Hrvatsku obvezujući međunarodnopravni standardi.

To znači da svaka presuda protiv Republike Hrvatske u kojoj je Europski sud utvrdio povredu Konvencije, za sva nadležna domaća tijela pa prema tome i sudove pred kojima su bili u tijeku postupci u kojima su donesene odluke kojima je povrijeđena Konvencija - predstavlja novu činjenicu koja mora dovesti do ispitivanja osnovanosti zahtjeva za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Europskog suda, naravno ako takav zahtjev bude i podnesen, pa su stoga pravno neutemeljene protivne žalbene tvrdnje tužitelja.

U navedenom su neosnovani navodi žalbe kako su presudom Europskog suda, kojim je tužiteljima dosuđeno pravo na naknadu štete obeštećeni, čime bi otpao pravni osnov za dopuštenost prijedloga za ponavljanje postupka i ukidanje pravomoćne presude nacionalnog suda. Naime, priznanje prava na naknadu štete u presudi Europskog suda predviđena je pod uvjetima odredbe članka 41. Konvencije, kada je utvrđena povreda konvencijskog prava podnositelja, kojom se, međutim, ne otklanja pravo podnositelja pred nacionalnim sudom zahtijevati izmjenu odluke u kojoj je Sud utvrdio određenu povredu po zahtjevu predlagatelja.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-1067/2021-2 od 14. veljače 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > TUŽBA RADI ZAŠTITE KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA (UDRUŽNA TUŽBA)

*Zakon o zaštiti potrošača
(NN 70/07)*

Članak 138.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 502.c

U pojedinačno pokrenutom postupku potrošača iz ugovora o kreditima s valutnom klauzulom u EUR tužitelj sukladno odredbama zakona o potrošačima treba u svakom pojedinom slučaju dokazati radi li se o nepoštenim ugovornim odredbama o kojima se nije pojedinačno pregovaralo ili ne jer već donesene presude u postupku povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa na njih nemaju obvezujući učinak budući se iste odnose samo na ugovore o kreditu u CHF.

„U postupku među strankama nije sporno:

- da su stranke zaključile Ugovor o kreditu bez depozita sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama broj 5140030250-61000076294/2007 dana 7. studenog 2007. na iznos od 40.000,00 EUR-a s rokom otplate od 15 godina ili 180 mjeseci, a koji kredit je prijevremeno otplaćen u cijelosti u kolovozu 2014. godine, radi se o stambenom kreditu u kunskoj protuvrijednosti za Kupovinu,

- da je istim Ugovorom u članku 3. točki 2. ugovorena kamatna stopa u visini od 5,80% godišnje dekurzivno godišnje, dok je člankom 4. ugovorena promjenjiva kamatna stopa, sukladno izmjenama i dopunama odluke o kamatnim stopama banke, a koja izmjena kamatne stope se smatra sastavnim dijelom zaključenog ugovora bez posebnog zaključivanja Aneksa ovog ugovora.

Prije svega u odnosu na navode žalbe valja ukazati kako, suprotno pravnom stavu žalitelja, prema recentnom pravnom shvaćanju zastara zahtjeva za isplatu s osnove izvršenih uplata na temelju nepoštenih ugovornih odredaba ugovora o kreditu nije još niti počela teći, jer će tek danom donošenja drugostupanjske odluke postati pravomoćna i njome biti odlučeno o ništetnosti predmetnih odredbi Ugovora o kreditu. Naime, građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske donošenjem Zaključka na svojoj sjednici od 30. siječnja 2020. potvrđuje da zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve što su primile na temelju ništetnog ugovora, u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1 Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11,78/15,29/18 dalje: ZOO) kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Dakle,

U odnosu na postupak za zaštitu kolektivnih interesa potrošača nesporno je da je presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., koja

je u tom dijelu potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 13. lipnja 2014. poslovni broj Pž-7129/2013-4, te presudom Vrhovnog suda RH poslovni broj Revt-249/14 kojom je, između ostalog utvrđeno da su banke obuhvaćene kolektivnom presudom, a ovdje i tužena, u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008., a koje povrede traju i nadalje, povrijedile kolektivne interese potrošača, korisnika kredita, tako da su u potrošačkim Ugovorima o kreditu koristile nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je ništetna.

Nadalje, dana 17. rujna 2019 Vrhovni sud RH je, u postupku kolektivne pravne zaštite tzv. Slučaj „Franak“ donio odluku pod poslovnim brojem Rev-2221/18-11 kojom je potvrdio presudu VTS RH pod poslovnim brojem Pž-6632/2017 od 13. lipnja 2018., a kojom je već ranije potvrđena presuda TS u Zagrebu, poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. te je pravomoćno presuđeno kako je valutna klauzula u švicarskim francima nezakonita i ništetna.

Osnovano tuženik u žalbenim navodima osporava pozivanje tužitelja na gore citirane presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12, Visokog trgovačkog suda RH broj Pž-7129/13 i Pž-6632/2017 donesenih u postupku povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa budući sud nije vezan gore citiranim presudama jer se iste odnose samo na Ugovore o kreditu u CHF. Naime, prema odredbi članka 138. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 70/07; dalje: ZZP/07), koji je u primjeni u konkretnom slučaju, odnosno člankom 118. Zakona o zaštiti potrošača iz 2014. godine odluka suda donesena u postupku zaštite kolektivnih interesa potrošača obvezuje ostale sudove u postupcima koje pojedinačno pokrene Potrošač radi naknade štete, a što je odredba istovrsna s odredbom članka 502.c) ZPP-a gdje se učinci presude ograničavaju na individualne parnice za naknadu štete što se, suprotno navodima žalitelj odnosi i na postupke zbog utvrđenja ništivosti i povrat stečenog bez osnove.

Međutim, citirane presude nemaju obvezujući učinak na pojedinačno pokrenute postupka potrošača iz ugovora o kreditima, koji se odnose kao što je konkretni slučaj s valutnom klauzulom u EUR, to je tužitelj sukladno odredbama Zakona o potrošačima („Narodne novine“, broj 19/22) dokazati u svakom pojedinom slučaju radi li se o nepoštenim ugovornim odredbama o kojima se nije pojedinačno pregovaralo ili ne.

Utoliko prvostupanjski sud pogrešno tumači domašaj odredbe članka 502.c ZPP-a jer naprijed navedene odluke u tom dijelu (ne samo u parnicama za naknadu štete) ne obvezuju sud u pojedinačnim postupcima pokrenutim radi utvrđenja ništivosti ugovornih odredaba o kreditima u valuti eura, što nije bilo predmet kolektivnog spora.“

Županijski sud u Splitu, Gž-608/2021-2 od 14. ožujka 2022.

54

830.58

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima

(SL C 323, 27.9.2019., str. 4.–92.)

Kod ocjene da se radi o nepoštenim odnosno ništetnim ugovornim odredbama, ovršni sud je ovlašten odbiti prijedlog za ovrhu, točnije, ako je rješenje o ovrsi doneseno, ovršni sud može preinačiti rješenje o ovrsi te ovršni zahtjev odbiti u cijelosti ili djelomično, odnosno, obustaviti ovrhu u cijelosti ili djelomično, a u slučaju sumnje o nepoštenosti ugovornih odredaba, kada se radi o ovrsi na temelju ovršne isprave, ovršenika uputiti u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom i odgoditi ovrhu po službenoj dužnosti do okončanja parničnog postupka u kojem će biti utvrđeno radi li se o nepoštenim ugovornim odredbama, odnosno o visini tražbine ovrhovoditelja.

„Pobijanim rješenjem o ovrsi prvostupanjski sud je odredio provedbu ovrhe na temelju ovršne isprave-Ugovora o kreditu bez depozita br. 5140030250-26000066167/2007 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama od 14. svibnja 2007., koji je solemniziran po javnom bilježniku M. B. iz S. B. 15. svibnja 2007. pod brojem OV-13983/07, koji je postao ovršan dana 21. lipnja 2011., radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja u iznosu od 849.579,56 kuna sa zakonskom zateznom kamatom koja na navedeni iznos teče od 13. rujna 2018. do isplate, na ime redovne kamate iznos od 66.894,43 kuna sa zakonskom zateznom kamatom koja na navedeni iznos teče od dana podnošenja prijedloga za ovrhu pa do isplate, te na ime zatezne kamate na iznos glavnice u razdoblju do 13. rujna 2018. u iznos od 527.932,01 kuna, očito ocjenjujući da je prijedlog ovrhovoditelja u potpunosti utemeljen na ovršnim ispravama koje predstavljaju osnovu ovrhe.

U konkretnom slučaju, ovršnu isprave predstavlja Ugovor o kreditu bez depozita br. 5140030250-26000066167/2007 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama od 14. svibnja 2007., koji je solemniziran po javnom bilježniku M. B. iz S. B. 15. svibnja 2007. pod brojem OV-13983/07, koji je postao ovršan dana 21. lipnja 2011., dok visinu potraživanja ovrhovoditelj dokazuje izvatkom iz poslovnih knjiga, kao vjerodostojnom ispravom.

Dakle, predmetno rješenje o ovrsi doneseno je na temelju solemnizirane privatne isprave, odnosno, ovršnog javnobilježničkog akta kao ovršne isprave, a iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da se radi o Ugovoru o kreditu sklopljenom između ovrhovoditelja kao banke i davatelja kredita, te ovršenika kao korisnika kredita, kojim je korisniku kredita (ovršeniku pod 1) kao fizičkoj osobi) odobren i stavljen na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti CHF za oplatu stambenog kredita za dovršenje kuće i zatvaranje kredita.

Na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 11. ožujka 2022. u Zagrebu usvojen je zaključak da je obveza ovršnog suda, u ovršnim postupcima u kojima se ovrha određuje i provodi na temelju ovršnih isprava koje nisu prošle sudsku kontrolu (rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, zadužnice, javnobilježnički akti ili solemnizirane privatne isprave i sl.), a koji proizlaze iz potrošačkih ugovora, po službenoj dužnosti preispitati sadrži li potrošački ugovor nepoštene (ništetne) ugovorne odredbe.

Sukladno navedenom zaključku, sudovi koji postupaju po, među ostalim, vjerodostojnim ispravama, zadužnicama, javnobilježničkim aktima ili solemniziranim privatnim ispravama koji proizlaze iz potrošačkih ugovora, u ovom slučaju ovršni sud, imaju ovlaštenje i dužnost po službenoj dužnosti paziti na ništetnost ugovornih odredaba potrošačkih ugovora, neovisno o inicijativi stranke potrošačkog ugovora. Na taj način, nacionalni sudovi u Republici Hrvatskoj osiguravaju sudsku kontrolu koju zahtijeva pravo Europske unije.

U okolnostima utvrđenja da se radi o potrošaču i o potrošačkom ugovoru, što bi se moglo razumjeti iz sadržaja predmetnog ugovora koji u ovom slučaju predstavlja ovršnu ispravu, a ovršenik pod 1) kao potrošač se ne odrekne zaštite, ovršni sud je dužan, kako je naprijed naglašeno, po službenoj dužnosti preispitati ništetnost ugovornih odredaba ugovora o kreditu. Kod ocjene da se radi o nepoštenim odnosno ništetnim ugovornim odredbama, ovršni

sud je ovlašten odbiti prijedlog za ovrhu, točnije, ako je rješenje o ovrsi doneseno, kao što je slučaj u ovom postupku, ovršni sud može preinačiti rješenje o ovrsi te ovršni zahtjev odbiti u cijelosti ili djelomično, odnosno, obustaviti ovrhu u cijelosti ili djelomično, a u slučaju sumnje o nepoštenosti ugovornih odredaba, kada se radi o ovrsi na temelju ovršne isprave, ovršenika uputiti u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom i odgoditi ovrhu po službenoj dužnosti do okončanja parničnog postupka u kojem će biti utvrđeno radi li se o nepoštenim ugovornim odredbama, odnosno o visini tražbine ovrhovoditelja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-32/2022-3 od 14. travnja 2022.

55

830.58

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐABA DRUGIH ZAKONA

Zakon o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti

(NN 53/20 i 83/20 - Odluka o produženju roka trajanja posebnih okolnosti)

Članak 3.

Članak 8. stavak 1.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 8.

Članak 57.

Članak 58.

Sud je ovlašten u okolnostima neizvršene dostave prije stupanja na snagu Zakona o interventnim mjerama, u primjeni odredaba članka 8. OZ-a, nakon prestanka interentnih mjera dostavu rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave obaviti isticanjem na mrežnu stranicu e-oglasne ploča suda tek za slučaj da prethodno pokušana i ponovljena dostava u propisanim rokovima bude neuspješna.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem, točkom III. izreke ukinuo potvrdu pravomoćnosti i ovršnosti od dana 29. prosinca 2020. kojom je utvrđeno da je rješenje o ovrsi javnog bilježnika Ž. M. iz Z. poslovni broj Ovr-513/2020 od 4. ožujka 2020. postalo pravomoćno i ovršno dana 30. studenog 2020, pozivom na odredbu članka 36. stavka 3. OZ-a, navodeći da nisu bili ispunjeni uvjeti za davanje potvrde pravomoćnosti i ovršnosti iz razloga što, prema ocjeni prvostupanjskog suda, dostava rješenja o ovrsi ovršeniku nije izvršena sukladno odredbama članka 8. stavka 6. OZ-a, u svezi s odredbama članka 3. i članka 8. Zakonom o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti ("Narodne novine" broj: 53/20 i 83/20-Odluka o produženju roka trajanja posebnih okolnosti, u daljnjem tekstu: Zakon o interventnim mjerama), točnije, smatrajući prigovor ovršenika od 11. lipnja 2021., izjavljen protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, pravovremenim.

Sukladno tome, primjenom odredaba članka 57. stavka 1. i članka 58. stavka 3. OZ-a, prvostupanjski sud je odlukama pod točkama IV., V. i VI. stavio izvan snage predmetno rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu u kojem je određena ovrha, ukinuo provedene radnje te odlučio da će se postupak nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga pred stvarno i mjesno nadležnim Trgovačkim sudom u Zagrebu, nakon što je utvrdio da podnesenim prigovorom ovršenik rješenje o ovrsi pobija u cijelosti, a radi se o sporu između pravnih osoba za koji je propisna stvarna nadležnost trgovačkog suda.

Nisu ostvareni žalbeni razlozi ovrhovoditelja kojima se dovodi u pitanje zakonitost prvostupanjskog rješenja u pobijanom dijelu koji se odnosi na zakonitost potvrde o pravomoćnosti i ovršnosti, odnosno ostvarenju zakonskih uvjeta propisanih za nastupanje pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, te odluku o prigovoru protiv navedenog rješenja.

Prema utvrđenjima prvostupanjskog suda i sadržaju spisa predmeta, dostava ovršeniku rješenja o ovrsi javnog bilježnika Ž. M. pod poslovnim brojem Ovr-513/20 od 4. ožujka 2020. pokušana je u dva navrata i to putem pošte na adresu u Zagrebu, Savska cesta 180, i to dana 5. ožujka 2020., dakle, prije stupanja na snagu Zakona o interventnim mjerama, te 19. listopada 2020., nakon što su prestale interventne mjere i nakon što je navedeni zakon prestao važiti. Dostava rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ovršeniku je oba puta vraćena s naznakom "nije tražio", nakon čega je prvostupanjski sud dostavu rješenja ovršeniku izvršio putem e-oglasne ploče prvostupanjskog suda.

Protivno žalbenim prigovorima ovrhovoditelja, prvostupanjski sud je pravilno smatrao da dostava ovršeniku rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, izvršena na naprijed opisani način, ne predstavlja pravilnu dostavu kako je ona propisana citiranim odredbama članka 8. OZ-a.

Nije sporno da do stupanja na snagu Zakona o interventnim mjerama ovršeniku nije pokušana dostava na adresu njegovog sjedišta, točnije, ponovna dostava po proteku 30 dana odnosno prije isteka roka od 60 dana od prve pokušane, a neuspješke dostave 5. ožujka 2020., kako je to propisano odredbama članka 8. stavka 6. OZ-a. Štoviše, nesporno je da takva ponovljena dostava, nakon prve neuspješke dostave pokušane dana 19. listopada 2020., (nakon prestanka važenja Zakona o interventnim mjerama), nije izvršena niti pokušana, nego je prvostupanjski sud dostavu rješenja o ovrsi ovršeniku na temelju vjerodostojne isprave odmah obavio isticanjem na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Imajući u vidu činjenicu da je Zakonom o interventnim mjerama propisan zastoj postupanja sudova u svim ovršnim i stečajnim postupcima, na koji način su zapravo zaštićeni ovršenici u razdoblju trajanja posebnih okolnosti zbog kojih je Zakon donesen, ovaj sud prihvaća pravno stajalište prvostupanjskog suda po kojem je sud, u citiranim okolnostima neizvršene dostave prije stupanja na snagu toga Zakona, u primjeni odredaba članka 8. OZ-a, nakon prestanka interventnih mjera bio dužan u cijelosti postupiti sukladno navedenim zakonskim odredbama i dostavu rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ovršeniku obaviti isticanjem na mrežnim stranicama e-oglasne ploče tek za slučaj da prethodno pokušana dostava i ponovljena dostava u propisanim rokovima bude neuspješna.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-79/2022-2 od 28. veljače 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LJJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LJJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > OVRŠENIKOVA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 80.b stavak 2. i 3.

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

(NN - MU 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10)

Članak 8.

Ustav Republike Hrvatske

(NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14)

Članak 34. stavak 1.

Imajući u vidu činjenicu da ovršne isprave u predmetnom postupku predstavljaju solemnizirane privatne isprave, odnosno, ovršne javnobilježničke isprave koje nisu prošle sudsku kontrolu, u postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, na čije pokretanje je upućen ovršenik, sud je dužan po službenoj dužnosti paziti na prigovor poštivanja prava na dom, ukoliko se ovršenici činjenično pozovu na to pravo.

„Pobijanim rješenjem o ovrsi prvostupanjski sud je odredio provedbu ovrhe na temelju ovršne isprave–Ugovora o namjenskom kreditu br. 3211273952, kreditna partija broj: 7103902163 od 24. listopada 2007., potvrđenom po javnom bilježniku A. B. iz P. dana 26. listopada 2007. pod brojem ovjere OV-20994/07, s potvrdom ovršnosti od 29. travnja 2021, a radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja u iznosu od 408.184,62 kuna na ime glavnice, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje na navedeni iznos teku od 6. studenog 2021. do isplate, iznosa od 5.281,42 kuna na ime dospjele redovne kamate, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje na navedeni iznos teku od 6. studenog 2021. do isplate, iznosa od 14.605,01 kuna na ime zatezne kamate, iznosa od 8.492,32 kuna na ime troškova ovršnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja rješenja o ovrsi pa do isplate, ocjenjujući da je prijedlog ovrhovoditelja u navedenom dijelu u potpunosti utemeljen na ovršnoj ispravi koja predstavlja osnovu ovrhe. Također, prvostupanjski sud je ocijenio da u konkretnom slučaju nije narušena pravična ravnoteža iz odredbe članka 80 b stavka 2. i 3. OZ-a.

U konkretnom slučaju, ovršnu ispravu predstavlja Ugovor o namjenskom kreditu br. 3211273952, kreditna partija broj: 7103902163 od 24. listopada 2007., potvrđenom po javnom bilježniku A. B. iz P. dana 26. listopada 2007. pod brojem ovjere OV-20994/07, s potvrdom ovršnosti od 29. travnja 2021., dok visinu potraživanja ovrhovoditelj dokazuje izvatkom iz poslovnih knjiga, kao vjerodostojnom ispravom (sukladno odredi članka 23. L

Ugovora), a spisu je priložen i zemljišnoknjižni izvadak za navedenu nekretninu iz koje proizlazi da je ista u vlasništvu ovršenika.

Dakle, predmetno rješenje o ovrsi doneseno je na temelju solemnizirane privatne isprave, odnosno, ovršnog javnobilježničkog akta kao ovršne isprave, a iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da se radi o Ugovoru o namjenskom kreditu sklopljenom između ovrhovoditelja kao banke i davatelja kredita, te ovršenika kao korisnika kredita, kojim je korisniku kredita odobren i stavljeni na raspolaganje kredit u iznosu od 803.000,00 kuna, za kupnju zemljišta.

Imajući u vidu da je sam ovršenik na ročištu održanom dana 10. ožujka 2022. izrijekom naveo kako je novčani iznos ostvaren kreditom podignut za poslovanje obrta, u konkretnom slučaju nema primjeni zakonskih odredaba kojima se propisuje zaštita osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda na tržištu.

Naime, u smislu odredaba članka 5. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 41/14, 110/15 i 14/19) potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti, a u ovom slučaju prema navodu samog ovršenika Ugovor o kreditu sklopljen je za potrebe obrtničke djelatnosti ovršenika.

Žalbene navode ovršenika o narušenoj pravičnoj ravnoteži pozivom na odredbe članka 80 b Ovršnog zakona ne treba ocjenjivati primjenom članka 80 b stavka 3. Ovršnog zakona, u slučaju kada je na nekretnini upisano založno pravo, kao što je to slučaj u ovome postupku, radi čega niti u navedenom dijelu nisu ostvareni žalbeni prigovori ovršenika.

Navedeni pravni stav sukladan je Zaključku prihvaćenom na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 11. ožujka 2022. u Zagrebu.

Ovršenici se u žalbi činjenično pozivaju, ističući da im predmetna nekretnina služi za život i stanovanje, na povredu prava na dom koje je zaštićeno člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10, u daljnjem tekstu: Konvencija), te koje je zajamčeno člankom 34. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14).

U ovom slučaju, riječ je o suprotstavljenim interesima između fizičke osobe na strani ovršenika i privatne pravne osobe na strani ovrhovoditelja.

Iz sadržaja spisa predmeta vidljivo je da je Zaključkom poslovni broj Ovr-292/21-7 od 10. veljače 2021. ovršenik upućeni pokrenuti parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom zbog razloga koje je naveo u žalbi protiv rješenja o ovrsi, a u kojoj osporava visinu tražbine ovrhovoditelja po osnovi glavnice i po osnovi kamata.

Na zajedničkom sastanku predsjednika Građanskih odjela Županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 27. studenog 2019. usvojen je zaključak kako u parnicama radi iseljenja iz prostora koji se koristi za stanovanje sud pazi po službenoj dužnosti na prigovor poštivanja prava na dom u okviru iznesenih činjenica i predloženih dokaza u postupku.

Imajući u vidu činjenicu da ovršne isprave u predmetnom postupku predstavljaju solemnizirane privatne isprave, odnosno, ovršne javnobilježničke isprave koje nisu prošle sudsku kontrolu, ovaj sud smatra kako je u postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, na čije pokretanje je upućen ovršenik, sud dužan po službenoj dužnosti paziti na prigovor poštivanja prava na dom, ukoliko se ovršenici činjenično pozovu na to pravo, u smislu naprijed prihvaćenog zaključka.

Valja naglasiti da zaštita prava na dom nije apsolutna ni neupitna jer ograničenje tog prava mora zadovoljiti određene materijalnopravne i procesnopravne kriterije sadržane u testu razmjernosti, s obzirom na suprotstavljeni interes ovrhovoditelja u čiju korist je, u

konkretnom slučaju, zasnovano založno pravo. Pri tome, na ovršenima je teret dokazivanja da je došlo do miješanja u njihovo pravo na dom, dok je ovrhovoditelj dužan dokazati da je provedba ovrhe prisilnim iseljenjem, odnosno, ovrhe na nekretnini nužna, te da je miješanje usmjereno na postizanje legitimnog cilja.

S obzirom da je u ovom postupku na strani ovrhovoditelja privatna pravna osoba koja zahtijeva ovrhu na nekretninama ovršenika kao fizičkih osoba, već sada valja odgovoriti ovršenima kako su u ovakvim slučajevima, mehanizmi vaganja suprotstavljenih privatnih interesa stranaka utjelovljeni u zakonodavstvu Republike Hrvatske koje popisuje odgovarajuće pravne lijekove i postupke koje su privatne osobe dužne poduzeti odnosno pokrenuti radi zaštite prava na dom. U tom smislu ukazuje se na praksu Europskog suda za ljudska prava, predmet broj 43777/13 Vrzić protiv Hrvatske, presuda od 12. srpnja 2016. i F.J.M. protiv Ujedinjenog Kraljevstva broj 76202/16, odluka od 6. studenog 2018., kao i na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-1479/18 od 29. siječnja 2020.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-128/2022-3 od 14. travnja 2022.

57

831.07

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 72. stavak 2.

Zakon o stečaju potrošača

(NN 100/15 i 67/18)

Članak 77. stavak 1. točka 2.

Članak 79.r

Kada je riječ o ovrsi radi naplate novčanog iznosa koji se odnosi na vraćanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom, za koju je zakonom propisana iznimka od mogućnosti oslobodjenja potrošača od obveza, u smislu odredba 77. ZSP ne može se smatrati da postoje okolnosti koje ovrhu čine nemogućom.

„Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi:

- da je ovrhovoditeljica dana 31. siječnja 2020. podnijela prijedlog za ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, temeljem ovršne isprave, pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem XVIII-KO-2837/08 od 10. veljače 2009., kojom je od ovršenika, kao okrivljenika, oduzeta imovinska korist pribavljena počinjenim kaznenim djelom u iznosu od 3.000,00 kuna;

- da je prvostupanjski sud, odlučujući o prijedlogu za ovrhu ovrhovoditeljice donio rješenje o ovrsi 4. veljače 2020. kojim je naložio ovršeniku da iznos od 3.000,00 kuna (na ime oduzete imovinske koristi u kaznenom postupku) isplati ovrhovoditeljici u roku od 15 dana, a ukoliko to ne učini određena je ovrha radi naplate novčane tražbine ovrhovoditeljice

pljenidbom novčanih sredstva a svim računima ovršenika, kako je u navedenom rješenju odlučeno;

- da je zaključkom od 8. listopada 2021. sud pozvao Financijsku agenciju očitovati se o postupanju po rješenju o ovrsi, te je FINA dopisom od 21. listopada 2021. izvijestila sud da je prestala izvršavati predmetnu osnovu jer je za ovršenika otvoren i pravomoćno zaključen jednostavni stečaj potrošača temeljem rješenja Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj Sp-1522/20-5 od 22. srpnja 2021. kojim je ovršenik oslobođen obveza u odnosu na predmetnu osnovu, a po osnovi nije bilo naplate.

Odredbom članka 77. stavka 1. točke 2. Zakon o stečaju potrošača ("Narodne novine", broj 100/15 i 67/18, u daljnjem tekstu: ZSP) propisano je da rješenjem o oslobođenju od preostalih obveza potrošač se ne može osloboditi vraćanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili prekršajem.

Člankom 79.r ZSP-a propisano je da ako sud oslobodi potrošača od preostalih obveza u odnosu na obveze iz članka 77. ovoga Zakona, vjerovnici obveze iz članka 77. ovoga Zakona mogu u roku od pet godina od pravomoćnosti rješenja kojim se potrošač oslobađa od preostalih obveza predložiti sudu da ukine svoje rješenje u dijelu u kojem je potrošač oslobođen od preostalih obveza prema tome vjerovniku.

Imajući u vidu naprijed citirane odredbe članka 77. stavka 1. točke 2. i članka 79.r Zakona o stečaju potrošača, temeljem kojih je ovrhovoditelj, kao vjerovnik predmetne obveze, ovlašten od nadležnog suda zahtijevati ukidanje rješenja donesenog u postupku stečaja potrošača (ovršenika) u dijelu u kojem je ovršenik oslobođen obveze prema vjerovniku, ovdje ovrhovoditeljici, s obzirom da se radi o obvezi vraćanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom, prema pravnom stajalištu ovoga suda prvostupanjski sud je donoseći pobijano rješenje pogrešno smatrao da su, već u ovoj fazi postupka, ostvarene propisane pretpostavke za obustavu ovrhe.

Naime, kako je u konkretnom slučaju nedvojbeno riječ o ovrsi radi naplate novčanog iznosa koji se odnosi na vraćanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom, za koju je zakonom propisana iznimka od mogućnosti oslobođenja potrošača od obveza, u smislu odredba 77. ZSP, ne može se smatrati da postoje okolnosti koje ovrhu čine nemogućom, kako je to očito pogrešno smatrao prvostupanjski sud.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-42/2022-2 od 1. ožujka 2022.

58

831.07

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE

*Zakon o izmjena i dopunama Ovršnog zakona
(NN 131/20)*

Članak 7.

Članak 20. stavak 3.

Ako ovrhovoditelj u roku od godinu dana od stupanja na snagu ZID OZ („Narodne novine“, broj 131/20) ne poduzme niti jednu radnju do obustave ovrhe dolazi po sili zakona, a rješenje suda je samo deklarativne prirode.

„Prvostupanjski je sud, pozivom na odredbu članka 7. Zakona o izmjena i dopunama

Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 131/20, dalje: ZID OZ) obustavio predmetnu ovrhu nakon što je utvrdio da od dana stupanja tog zakona ovrhovoditelj nije poduzeo niti jednu radnju u postupku.

Prema toj odredbi ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti, ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku. Nadalje, odredbom članka 20. stavka 3. ZID OZ-a propisano je da se odredbe članka 7. toga zakona primjenjuju se na sve postupke koji su u tijeku te da se rok iz članka 7. ZID OZ računa od dana stupanja na snagu tog zakona, odnosno od prvog dana od dana objave u "Narodnim novinama" (27. studenoga 2020.).

U žalbi ovrhovoditelj ističe da je prvostupanjski sud počinio bitne povrede odredaba parničnog i ovršnog postupka. Navodi da je sud pogrešno protumačio odredbu članka 7. ZID OZ-a i da je ratio legis iste da treba obustaviti one postupke u kojima ovrhovoditelji ne predlažu poduzimanje konkretnih ovršnih radnji. Ističe da je on od početka postupka aktivno sudjelovao i predložio niz ovršnih radnji radi ostvarenja svoje tražbine, a da u razdoblju dužem od devet godina sud nije postupio po njegovom prijedlogu za provedbu ovrhe na mirovini ovršenice, već je tri puta neosnovano obustavljao postupak.

Točno je da je ovršni postupak strogo formalni postupak i da samo u rijetkim situacijama sud postupa po službenoj dužnosti. Međutim, kako bi ovrhovoditelje potaknuo na aktivno sudjelovanje u postupku, zakonodavac je nedvosmislenom i strogom odredbom članka 7. ZID OZ-a propisao kako će se obustaviti sve ovrhe u kojima ovrhovoditelji, od dana stupanja na snagu tog zakona, ne poduzmu niti jednu radnju u postupku. Prema stanju u spisu razvidno je da u predmetnom postupku, od 27. studenog 2020. do dana donošenja pobijanog rješenja (11. veljače 2022.), ovrhovoditelj nije poduzeo niti jednu radnju, odnosno, uopće nije aktivno sudjelovao, nije iskazao interes za nastavkom postupka pa niti požurio postupanje.

Zbog navedenog, prvostupanjski sud nije pogrešno primijenio materijalno pravo kada je donio pobijano rješenje jer je do obustave ovrhe, zbog pasivnosti ovrhovoditelja, došlo po sili zakona. Prvostupanjsko je rješenje stoga samo deklarativne prirode pa žalba ovrhovoditelja nije dovela u sumnju pravilnost i zakonitost pobijenog rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-236/2022-2 od 10. svibnja 2022.

59

831.071.1

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 65. stavak 1.

Zakon o potrošačkom kreditiranju

(NN 102/15)

Članak 19.k

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima

(SL C 323, 27.9.2019., str. 4.–92.)

Članak 7. stavak 1.

Status potrošača treba tumačiti uzimajući u obzir položaj osobe u određenom ugovoru, u vezi s njegovom prirodom i svrhom.

„U odnosu na žalbene navode ovrhovoditelja najprije valja kazati kako u ovom predmetu ovrha nije odgođena pozivom na odredbu članka 19.k Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15), već temeljem odredbe članka 65. stavka 1. OZ-a.

Sukladno odredbi članka 65. OZ-a sud može na prijedlog ovršenika odgoditi ovrhu ako ovršenik učini vjerojatnim da bi provedbom ovrhe za njega nastala nenadoknadviva ili teško nadoknadviva šteta ili da je odgoda ovrhe potrebna da bi se spriječilo nasilje uz kumulativno ispunjenje i neke od ostalih pretpostavki iz točke 1.-10. stavka 1. navedenog članka.

Obzirom da je ovršenik protiv ovršne isprave (javnobilježničkog akta ugovora o kreditu) na temelju kojeg je određena ovrha u ovom predmetu podnio tužbu za utvrđenje ništetnosti, time je ispunjena prva pretpostavka za odgodu ovrhe iz članka 65. stavka 1. točke 4. OZ-a.

Obrazlažući drugu pretpostavku iz odredbe članka 65. stavka 1. OZ-a (nastanak nenadoknadvive štete) prvostupanjski sud je nacionalni propis (Ovršni zakon) tumačio u duhu prava Europske Unije, konkretno, presude Europskog suda u predmetu C-407/18 od 26. lipnja 2019.

U navedenom predmetu sud Europske Unije je, u bitnom, zauzeo shvaćanje prema kojem Direktivu Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (dalje: Direktiva 93/13) s gledišta djelotvornosti treba tumačiti na način da joj se protivi nacionalni propis poput onog iz glavnog postupka, na temelju kojeg nacionalni sud koji odlučuje o prijedlogu za ovrhu ugovora o hipotekarnom kreditu sklopljenog između trgovca i potrošača u obliku neposredno izvršivog javnobilježničkog akta, nema mogućnost, bilo na prijedlog potrošača ili po službenoj dužnosti, ispitati jesu li odredbe sadržane u tom aktu nepoštene, u smislu direktive i po toj osnovi odgoditi zatraženu ovrhu.

Nadalje, prvostupanjski sud smatra kako bi provedbom ovrhe ovršenici pretrpjeli nenadoknadvivu ili teško nadoknadvivu štetu jer je vjerojatno da će pljenidba nekretnine osigurane hipotekom biti dovršena prije nego što sud koji odlučuje o meritumu donese odluku u kojoj se eventualno utvrđuje ništetnost odredbe s obzirom na njenu nepoštenost. U tim uvjetima, čak i kada bi ta odluka o meritumu bila donesena u korist potrošača, on bi time ostvarivao samo zaštitu "a posteriori" u vidu novčane naknade štete, pa bi takva zaštita bila nepotpuna i nedovoljna, a takva zaštita stoga ne predstavlja ni odgovarajuće ni učinkovito sredstvo da se prekine sa korištenjem nepoštene odredbe, suprotne cilju iz članka 7. stavka 1. Direktive 93/13 EEZ.

Međutim, prilikom donošenja pobijane odluke sud gubi iz vida da je za primjenu stavova izraženih u odluci Europskog suda u predmetu C-407/18 od 26. lipnja 2019. najprije potrebno utvrditi da li su ovršenici potrošači u smislu odredbi Direktive 93/13/EEZ te Zakona o zaštiti potrošača.

Pritom se sudu napominje kako je u odluci C-630/17, kao i u odluci C-498/16 Europski sud izrazio stav prema kojem se pojam "potrošač" u smislu članak 17. i 18. Uredbe 1215/2012 treba usko tumačiti, uzimajući u obzir položaj te osobe u određenom ugovoru, u vezi s njegovom prirodom i svrhom, a ne njezin subjektivan položaj, pri čemu se jedna te ista osoba može smatrati potrošačem u okviru određenih transakcija, a gospodarskim subjektom u

okviru drugih. Tako sud zaključuje kako su samo ugovori koji su sklopljeni izvan svake profesionalne djelatnosti ili svrhe i neovisno o njoj, s jedinim ciljem zadovoljavanja vlastitih pojedinačnih privatnih potrošačkih potreba, obuhvaćeni posebnim uređenjem predviđenim navedenom uredbom u području zaštite potrošača kao stranke koja se smatra slabijom, dok takva zaštita nije opravdana u slučaju ugovora kojeg je cilj profesionalna djelatnost. Ta posebna zaštita nije opravdana ni u slučaju ugovora kojeg je, pa bilo to i u budućnosti, cilj profesionalna djelatnost, s obzirom na to da određena djelatnost ne gubi svoju profesionalnu prirodu samo zato što je riječ o budućoj djelatnosti. Konkretnije, sud je u pogledu osobe koja sklapa ugovor s dvostrukom svrhom – odnosno za uporabu koja se jednim dijelom odnosi na njezinu profesionalnu djelatnost, a drugim dijelom na privatne svrhe – smatrao da se na tu osobu mogu primjenjivati navedene odredbe samo ako je veza između navedenog ugovora i profesionalne djelatnosti te osobe tako slaba da postaje marginalna pa stoga ima tek zanemarivu ulogu u kontekstu transakcije za koju je taj ugovor sklopljen, promatrane u cjelini.

Iz ugovora o kreditu proizlazi da bi ovršenici/korisnici kredita bili fizičke osobe, međutim, uzimajući u obzir iznos kredita (445.000,00 eura), ugovoreni rok otplate (60 mjeseci), mjesečne paušalne obroke (2.500,00 eura), založnog dužnika pravnu osobu B. d.o.o sa sjedištem na adresi ovršenika te tvrdnje ovršenika u podnesku 31. kolovoza 2020. (list 226-227 spisa) da bi primljena sredstva koristili za dovršetak zgrade sa šest stanova na Ž. B. u Z., potrebno je da prvostupanjski sud u ponovljenom postupku utvrdi da li su ovršenici potrošači u smislu odredbi Direktive 93/13/EEZ.“

Županijski sud u Splitu, Gž-Ovr-96/2022-2 od 8. travnja 2022.

60

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03 i 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 67. stavak 2.

Činjenica da je ovrhovoditelj prenio tražbinu trećoj osobi nije razlog za obustavu ovrhe prema odredbi članka 67. stavka 2. OZ-a.

„Podneskom od 3. ožujka 2022. ovršenik – sada stečajna masa iz G. d.o.o. zatražio da se ovrha obustavi jer ovrhovoditelji više nisu vjerovnici tražbina osiguranih založnim pravom na nekretnini budući su ih prenijeli na novog vjerovnika D. G. d.o.o. Kao dokaz za svoje tvrdnje prilaže Ugovor o ustupu i prijenosu prava i tražbina. Predlaže i da se otkaže ročište zakazano za javnu dražbu.

Prvostupanjski je rješenjem prijedlog ovršenika odbijen kao neosnovan s obrazloženjem da nije ispunjen niti jedan od zakonom predviđenih razloga za obustavu ovrhe, odnosno da ni jedan od ovrhovoditelja nije povukao prijedlog za ovrhu, ovrha nije postala nemoguća ili neprovediva, predmet ovrhe nije izuzet od ovrhe niti je druga javna dražba bila

bezuspješna. Pri tom se pozvao na mjerodavne odredbe članka 36. stavka 1., 2. i 3., članka 67. stavka 1. 2, i 3. i članka 97. stavka 4. OZ-a.

Ovaj žalbeni sud u cijelosti prihvaća obrazloženje prvostupanjskog suda, a žalba nije dovela u sumnju pravilnost i zakonitost pobijanog prvostupanjskog rješenja.

Postupak je u ovom ovršnom predmetu pokrenut prijedlogom za ovrhu od 22. listopada 2010., dakle, prije stupanja na snagu Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14), pa se sukladno odredbi članka 369. stavka 1. tog Zakona, na postupke koji su bili u tijeku na dan njegovog stupanja na snagu, primjenjuju odredbe zakona koji su važili do stupanja na snagu tog Zakona, a to su u konkretnom slučaju odredbe OZ/96.

Činjenica da je ovrhovoditelj prenio tražbinu trećoj osobi nije razlog za obustavu ovrhe po odredbi članka 67. stavka 2. OZ-a. Naime, prema toj odredbi ovrha će se obustaviti ako je postala nemoguća ili se iz drugih razloga ne može provesti. Saznanje suda za činjenicu prijenosa tražbine nije razlog zbog kojeg bi ovrha koja se provodi po pravomoćnom rješenju o ovrsi bila nemoguća. U konkretnom slučaju sud nije zaprimio prijedlog da postupak preuzme novi ovrhovoditelj – D. g. d.o.o, a postupanje suda po službenoj dužnosti u tom pravcu nije predviđeno. Nadalje, taj bi prijenos mogao biti razlog da ovršenik podnese žalbu nakon proteka roka protiv rješenja o ovrsi, ali ovršenik svoj podnesak od 3. ožujka 2022. nije tako naslovio, niti se sadržajno može tako tumačiti.“

Županijski sud u Splitu, Gž-Ovr-211/2022-2 od 2. svibnja 2022.

61

831.130.41

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAZBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE > PROVEDBA OVRHE OD STRANE FINACIJSKE AGENCIJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 209. stavak 1.

Ovrhovoditelj može izravno od FINE zatražiti samo provedbu rješenja o ovrsi kojim je određena ovrha na novčanoj tražbini po računu kod banke ili općenito na imovini ovršenika, ali ne i na temelju rješenja o ovrsi kojim je određena ovrha na stalnom novčanom primanju ovršenika.

„Ovrhovoditelj može izravno od FINA-e zatražiti samo provedbu rješenja o ovrsi kojim je određena ovrha na novčanoj tražbini po računu kod banke ili općenito na imovini ovršenika, a na temelju rješenja o ovrsi kojim je određena ovrha na stalnom novčanom primanju ovršenika izvansudski može tražiti ovrhu izravno od drugog poslodavca, a ne izravnom naplatom od FINA-e.

Dakle, izravna naplata na temelju isprava taksativno navedenih odredbi članka 209. stavka 1. OZ odnosi se na rješenja o ovrsi kojima je određena ovrha na novčanoj tražbini na računu kod banke ili općenito na imovini ovršenika.

Tako je zaključeno i na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 5. studenog 2020. Iako

navedeno pravno shvaćanje, za razliku od pravnog shvaćanja donesenog na sjednici svih sudaca ili sjednici odjela suda (članak 40. stavak 2. ZS-a) nije obvezujuće za sve suce tog suda, radi osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti u njegovoj primjeni, ovaj sud ga prihvaća.“

Županijski sud u Splitu, Gž-Ovr-680/2021-2 od 12. travnja 2022.

62

841.323

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > STEČAJNA MASA I STEČAJNI VJEROVNICI > STEČAJNI VJEROVNICI > RAZLUČNI VJEROVNICI

*Stečajni zakon
(NN 71/15 i 104/17)*

Članak 68. stavak 2.

Iskaz povjerenika ovršenika u kojem tvrdi kako je ovrhovoditeljeva tražbina osigurana založnim pravom te da bi on bio razlučni vjerovnik, u situaciji kada takvo nešto ne proizlazi iz isprava u spisu (zk izvotka za predmetne nekretnine) ne može osigurati položaj razlučnog vjerovnika.

„Iz obrazloženja pobijane odluke u bitnom proizlazi kako je prijedlog ovrhovoditelja za nastavkom postupka odbijen jer u ovom postupku nije stekao razlučno pravo (nije izvršena zabilježba ovrhe na nekretninama ovršenika jer je prijedlog za ovrhu odbijen), a time nije u trenutku otvaranja predstečajnog postupka bio razlučni vjerovnik. Također, njegova tražbina u predstečajnom postupku nije osporena niti je postupak predstečaja pravomoćno obustavljen.

U žalbi ovrhovoditelj ukazuje kako je takvo stajalište prvostupanjskog suda pogrešno te ističe da bi mu na ispitnom ročištu održanom pred Trgovačkim sudom u Bjelovaru bio priznat položaj razlučnog vjerovnika u odnosu na tražbinu koja se u ovom postupku prisilno ostvaruje.

Kako ovrhovoditelj ne bi bio razlučni vjerovnik te kako je odredbom članka 68. stavka 2. SZ-a propisano da se prekinuti postupci nastavljaju na prijedlog vjerovnika nakon sklopljenog predstečajnog sporazuma – u odnosu na tražbine ili dio tražbina koje su u predstečajnom postupku osporene te nakon pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnoga postupka, a koje posljedice prema podacima u spisu nisu nastupile, pravilno je prvostupanjski sud zaključio kako nema uvjeta za nastavak ovog postupka.

Ovrhovoditelju se još napominje kako mu iskaz povjerenika ovršenika dat na ročištu pred Trgovačkim sudom u Bjelovaru, a u kojem povjerenik tvrdi kako je ovrhovoditeljeva tražbina osigurana založnim pravom te da bi on bio razlučni vjerovnik, u situaciji kada takvo nešto ne proizlazi iz isprava u spisu (zk izvotka za predmetne nekretnine) ne može osigurati položaj razlučnog vjerovnika. Najprije jer bi dopuštanje takve mogućnosti moglo dovesti do situacije u kojoj bi dužnik priznavanjem vjerovnicima statusa razlučnog vjerovnika smanjio stečajnu masu potrebnu za namirenje ostalih vjerovnika, a nadalje i zato jer je status razlučnog vjerovnika neodvojivo povezan uz postojanje predmeta odvojenog namirenja, a kojeg, prema stanju spisa, u ovom konkretnom slučaju nema.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-702/2021 od 8. travnja 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE > OVRHA RADI ISPRAŽNJENJA I PREDAJE NEKRETNINE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 94/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 20.

Članak 21.

Članak 21. stavak 1.

Članak 50. stavak 5.

Članak 255.

Članak 256.

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

(NN – MU 18/97, 6/99, 8/99, 14/02 i 1/06)

Članak 8.

Kada se radi o suprotstavljenim privatnim interesima, a ovršenik nije iznio konkretne činjenice niti predložio dokaze koji bi upućivali na razloge zbog kojih bi pravna zaštita njegovog prava na dom bila pretežita u odnosu na pravnu zaštitu tužiteljevog prava vlasništva, ocijenjeno je da je iseljenje tuženika iz predmetnog stana razmjerno legitimnom cilju koji se time želi ostvariti.

„Rješenjem o ovrshi pod poslovnim brojem Ovr-4062/21 od 22. prosinca 2021., temeljem ovršne isprave-pravomoćne i ovršne presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj Ps-201/18-21 od 2. travnja 2020. i presude Županijskog suda u Slavonskom Brodu poslovni broj Gž-533/20-7 od 13. listopada 2021., određena je ovrha udaljenjem ovršenika te uklanjanjem svih njegovih stvari iz nekretnine i to stana u prizemlju kuće u Z., koji se sastoji od dvije sobe, kuhinje, djevojačke sobice, kuhinje, kupaonice s WC-om, smočnice i predsoblja, ukupne površine 75 m² te podrumskog prostora površine 16 m², koji stan se nalazi u kući sagrađenoj na zkčbr. 1384/27, kuća i dvorište u Z., površine 101 čhv, odnosno 364 m², sve upisano u zk.ul.br. 6458 k.o. V., uključujući i suvlasnički dio zemljišta te zajedničkih dijelova i uređaja zgrade povezanih u stvarnim pravima s vlasništvom posebnog dijela zgrade, predajom navedene nekretnine slobodne od osoba i stvari ovrhovoditeljima. Ovrhovoditelju je određen trošak ovršnog postupka u iznosu od 1.450,00 kuna.

Imajući u vidu sadržaj izreke pravomoćne sudske odluke na temelju koje je ovrha određena, kojom je ovršeniku naloženo, među ostalim, predmetnu nekretninu predati na raspolaganje ovrhovoditeljima slobodnu od osoba i stvari, neosnovano u žalbi ovršenik osporava utemeljenost pobijanog rješenja o ovrshi na ovršnoj ispravi.

Na žalbene razloge ovršenika kojima se ukazuje da nekretnina koja je predmet ovrhe predstavlja njegov jedini dom, ovršeniku valja odgovoriti da je potraživanje ovrhovoditelja zasnovano na pravomoćnoj i ovršnoj sudskoj odluci te da je predmetni ovršni postupak nužno provesti kako bi se realiziralo pravo ovrhovoditeljice te time postigao cilj zbog kojeg je ovršni postupak pokrenut. U ovom slučaju, radio se o suprotstavljenim privatnim interesima dvije

fizičke osobe, a mehanizmi vaganja suprotstavljenih privatnih interesa stranaka utjelovljeni su kroz pravne propise koji omogućavaju strankama zaštititi njihova prava, pa i pravo na dom, pokretanjem odgovarajućih postupaka i izjavljivanjem dopuštenih pravnih lijekova.

U konkretnom slučaju u postupku iz kojeg potječe ovršna isprava koja predstavlja osnovu ovrhe parnični sud je proveo test razmjernosti u kontekstu prigovora prava na dom kojeg je, u tom postupku, istaknuo ovršenik, kao tuženik. Primjenjujući odredbe članka 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine", Međunarodni ugovori, broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02 i 1/06), koje jamče pravo na poštivanje doma, parnični sud je razmotrio sva relevantna pitanja i to:

- je li sporni stan dom tuženika,
- je li došlo do miješanja u pravo tuženika na poštovanje njegova doma,
- je li prisilno iseljenje tuženika u skladu sa zakonom,
- ima li prisilno iseljenje tuženika legitimni cilj,
- te je li prisilno iseljenje tuženika nužno u demokratskom društvu.

U razmatranju navedenih relevantnih pitanja prvostupanjski sud je ocijenio kako nalog za iseljenje ovršenika iz predmetnog stana ima legitimni cilj-zaštitu prava tužiteljevog vlasništva u odnosu na tuženika, odnosno ovršenika, koji stan koristi bez valjane pravne osnove.

Imajući u vidu da se u ovom slučaju radi o suprotstavljenim privatnim interesima, a ovršenik nije iznio konkretne činjenice niti predložio dokaze koji bi upućivali na razloge zbog kojih bi pravna zaštita njegovog prava na dom bila pretežita u odnosu na pravnu zaštitu tužiteljevog prava vlasništva, ocijenjeno je da je iseljenje tuženika iz predmetnog stana razmjerno legitimnom cilju koji se time želi ostvariti.

Ovaj sud u potpunosti prihvaća citirani činjenični i pravni zaključak kojeg je izveo i parnični sud, radi čega se ukazuje da u predmetnom ovršnom postupku nije nužno ponovno ispitivati razmjernost i nužnost miješanja, osobito, u kontekstu suprotstavljenih isključivo privatnih interesa (pravno stajalište izraženo u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske U-III-1479/2018 od 29. siječnja 2020.).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-192/2022-2 od 2. svibnja 2022.

64

841.43

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > OSNOVNE PRAVNE POSLJEDICE > OGRANIČENJA U ODNOSU NA STEČAJNE VJEROVNIKE > POBIJANJE PRAVNIH RADNJI STEČAJNOG DUŽNIKA

*Stečajni zakon
(NN 71/15, 104/17 i 36/22)*

Članak 198. stavak 1.

Pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnog postupka kojima se remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika odnosno pogoduju pojedini stečajni vjerovnici, mogu se pobijati u skladu s člankom 198. stavkom 1. SZ-a, te sukladno članku 212. stavku 9. SZ-a.

„S obzirom na činjenicu da tužitelj potražuje naspram tuženika 2. dok je nad njim bio otvoren stečajni postupak, to se u konkretnom slučaju primjenjuju odredbe Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 71/15, 104/17 i 36/22, dalje: SZ) kao lex specialis.

Ipravno je prvostupanjski sud zaključio da su ostvarene pretpostavke propisane odredom članka 198. i članka 203. SZ-a jer se inače pobijanje može utvrđivati kondemnatornom tužbom.

Pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnog postupka kojim se remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnog dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobožati u skladu s odredbama ovog Zakona (članak 198. stavak 1. SZ-a).

Prema odredbi članka 203. stavka 1. ZS-a propisano je da pravna radnja dužnika bez naknade ili uz neznatnu naknadu može se pobijati, osim ako je poduzeta četiri godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, dok je stavkom 2. propisao da ako se radi o uobičajenom prigodnom daru neznatne vrijednosti, radnja se ne može pobijati.

Sukladno odredbi članka 212. stavka 9. SZ-a pravne radnje dužnika mogu se pobijati i isticanjem prigovora u parnici bez vremenskog ograničenja iz stavka 2. ovog članka.

U konkretnom slučaju pobijanim pravnim radnjama tužitelj je pogodovan. Naime, stečajni postupak nad tuženikom 2. je otvoren rješenjem poslovni broj St-149/19 od 16. svibnja 2019., a pobijane radnje poduzete su 24. lipnja 2016., prije otvaranja stečajnog postupka, pa je tužitelj pogodovan jer mu se omogućava naplata tražbine koju isti potencijalno ima prema trećoj osobi, odnosno tuženiku 1. Prijavljene tražbine su veće od vrijednosti stečajne mase, pa pogodovanje koje je učinjeno predmetnim pobijanim radnjama nije dozvoljeno.

Nadalje, ne radi se o radnji koja ima značenje uobičajenog dara neznatne vrijednosti, a poduzete su u propisanom roku prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, pa kako niti jedna priložena priznanica nije uplaćena na račun tuženika 2. već tuženika 1., to je sud prvog stupanja pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev u odnosu na tuženika 2. Za navesti je da iznos od 20.000,00 EUR-a priznat tužitelju od strane stečajnog upravitelja u stečajnom postupku iza B. d.o.o., pa stoga tužitelj nema pravo potraživati i odustatninu iz točke 8. predugovora o kupoprodaji nekretnina, budući da nisu bili ispunjeni uvjeti za sklapanje ugovora o kupoprodaji u rokovima iz točke 6. koji rokovi nisu produžavani.“

Županijski sud u Splitu, Gž-286/2022-2 od 14. travnja 2022.

65

841.611

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > NAMIRENJE STEČAJNIH VJEROVNIKA > UTVRĐIVANJE TRAŽBINE > PRIJAVLJIVANJE TRAŽBINE

Stečajni zakon

(NN 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12)

Članak 96.

Članak 173.

Članak 178.

Članak 179.

*Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
(NN 18/97)*

Članak 6. stavak 1.

Ako tužitelj nije u propisanom roku prijavio potraživanje iz predmetnog spora stečajnom upravitelju i isto nije ispitano na ispitnom ročištu ni osporeno (pri čemu se parnica protiv stečajnog dužnika može voditi samo radi utvrđenja osporene tražbine) tužbu je valjalo odbaciti kao nedopuštenu zbog nedostatka procesnih pretpostavki.

„Otvaranje stečajnog postupka mijenja procesni položaj vjerovnika stečajnog dužnika koji se ogleda kroz nemogućnost ostvarenja tražbina vjerovnika stečajnog dužnika izvan stečajnog postupka. Naime, prema odredbi članka 96. SZ, stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u stečajnom postupku, a radnici dužnika se u stečajnom postupku pojavljuju kao stečajni vjerovnici prvog višeg isplatnog reda i drugog višeg isplatnog reda. Odredbom članka 173. SZ propisan je način prijave tražbine te ukoliko tražbinu stečajni upravitelj ospori, pokrenut će se odnosno nastaviti parnica radi utvrđenja osporene tražbine po članku 178. SZ.

U konkretnom slučaju tužitelj nije svoju tražbinu prema tuženiku prijavio u stečajnom postupku zbog čega ne postoje postupovne pretpostavke za daljnje vođenje parnice obzirom da tražbina tužitelja koja je predmet ovog postupka nije osporena u stečajnom postupku niti je tužitelj upućen na parnicu protiv stečajnog dužnika radi utvrđenja osnovanosti te tražbine u kojoj situaciji bi i nadalje bio ovlašten ostvarenje predmetne tražbine zahtijevati u ovom parničnom postupku, niti je stečajni upravitelj pozvan na preuzimanje predmetne parnicu u smislu odredbe članka 179. SZ. Za navesti je da, da je tražbina prijavljena u stečajnom postupku i da je osporena, tužitelj opet ne bi bio ovlašten u nastavku predmetnog parničnog postupku protiv tuženika ostvarivati svoju tražbinu kondemnatornom tužbom. Naime, tužitelj je kao radnik tuženika otvaranjem stečajnog postupka stavljen temeljem zakona u položaj stečajnog vjerovnika pa njegova tužba u nastavljenom postupku protiv tuženika može biti samo deklaratorna.

Prema tome prvostupanjski sud je prilikom donošenja svoje odluke vodio računa o činjenici da je tužitelj trebao prijaviti svoje potraživanje u stečajnom postupku, jer se radi o tražbini koja je starija od tri godine od dana otvaranja stečajnog postupka, s obzirom da je stečajni upravitelj dužan ispitati i prijaviti sve tražbine bivših i sadašnjih djelatnika unutar tri godine od dana otvaranja stečajnog postupka.

Osim toga iz postupka proizlazi da je tablicu prvog višeg isplatnog reda koje čine nesporne tražbine radnika, stečajni upravitelj P. M. predočio na potpis radnicima, koje tražbine su onda i pravomoćno utvrđene rješenjem stečajnog suca.

Stoga, ovaj sud smatra da je u konkretnom slučaju tužitelju pruženo puno jamstvo poštenog suđenja koji nalaže članak 6. stavak 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda preuzete Zakonom o potvrđivanju Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine“, broj 18/97). Ovaj sud prihvaća stav suda prvog stupnja da je tužitelj u ovom postupku zastupao odvjetnik kojemu su sve te zakonske obveze i zakonom propisani rokovi trebali biti poznati, stoga ovaj sud ne može prihvatiti utvrđenje da je tužitelju na bilo koji način povrijeđeno pravo na pošteno suđenje cijeneći sve relevantne okolnosti predmetnog slučaja. Stranke su u ovoj parnici sudjelovale potpuno ravnopravno, obje su imale stručnu pomoć, u cijelosti je zadovoljeno načelo kontradiktornosti, omogućeno

im je u punoj mjeri predlaganje dokaza, isticanje prigovora, korištenje svih raspoloživih pravnih sredstava.

Slijedom navedenog obzirom da je u SZ utvrđen način utvrđivanja tražbine, a tužitelj nije u propisanom roku prijavio svoju novčanu tražbinu stečajnom upravitelju i ista nije ispitana na ispitnom ročištu ni osporena, pri čemu se parnica protiv stečajnog dužnika može voditi samo radi utvrđenja osporene tražbine, valjalo je zbog nedostatka procesnih pretpostavki, tužbu odbaciti kao nedopuštenu.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-469/2022-2 od 28. travnja 2022.